

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

رشته مکرروپولوژی

دوره کارشناسی پیوست

کروه علوم پایه

با استناد آینین نامه وکذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلد شماره ۸۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی

برنامه ریزی آموزشی

نام رشته: میکروبیولوژی

دوره تحصیلی: کارشناسی

نوع مصوبه: بازنگری

گروه: علوم پایه

کارگروه تخصصی: علوم زیستی

پیشنهادی دانشگاه: تهران

به استناد آینه نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلسه شماره ۸۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی پیوسته میکروبیولوژی طی
نامه شماره ۱۲۳/۲۴۹۹۳۸ تاریخ ۱۳۹۶/۰۸/۲۰ از دانشگاه تهران دریافت شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که از مهر ماه سال ۱۳۹۸ وارد دانشگاه می شوند، قابل اجرا
است.

ماده دو- برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی پیوسته میکروبیولوژی در سه فصل: مشخصات کلی،
جدول واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا به دانشگاه ها ابلاغ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی از تاریخ تصویب به مدت ۵ سال قابل اجرا بوده و پس از آن نیاز به بازنگری
دارد.

دکتر محمد رضا آهنگیان

دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

جمهوری اسلامی ایران

تاریخ: .....
شماره: .....
۱۳۹۶/۰۸/۲۰ پیوست: .....
۱۳۹۶/۰۸/۲۰

دانشگاه تهران

معاونت آموزشی

با اسمه تعالیٰ

جناب آقای دکتر نوہ ابراهیم مدیر کل محترم دفتر برنامه ریزی آموزش عالی

با سلام،

احتراماً، به پیوست یک نسخه از برنامه درسی بازنگری شده رشته «میکروبیولوژی» در مقطع کارشناسی مصوب سیصد و بیست و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۶/۷/۱۶ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی این دانشگاه جهت استحضار و اقدام مقتضی ارسال می‌گردد.

سیدحسین حسینی
معاون آموزشی دانشگاه تهران

نشانی: تهران، بلوار کشاورز، خیابان عازم، نبش نصرت، ساختمان معاونت آموزشی، پلاک ۵۸، کد پستی: ۱۴۱۷۹۶۵۴۶۳
تلفن: ۰۲۶-۰۲۶۶۴۶۰۰۱۱۲، فکس: ۰۲۶-۰۲۶۶۴۶۰۰۱۱۲، ایمیل: maozeshi@ipm.ac.ir

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره : کارشناسی

رشته : میکروبیولوژی

پردیس علوم

مصوب جلسه مورخ ۹۶/۷/۱۶ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیأت ممیزه، توسط اعضای هیات علمی دانشکده زیست شناسی پردیس علوم بازنگری شده و در سیصد و بیست و نهمین جلسه شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه مورخ ۹۶/۷/۱۶ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته: میکروبیولوژی

مقطع: کارشناسی

برنامه درسی دوره کارشناسی رشته میکروبیولوژی که توسط اعضای هیات علمی دانشکده زیست شناسی بردهیں علوم بازنگری شده است با اکتریت آراء به تصویب رسید.

این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

برنامه درسی بازنگری شده کارشناسی رشته میکروبیولوژی از تاریخ ۹۶/۷/۱۶ جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی

رشته زیست شناسی گرایش میکروبیولوژی مصوب جلسه مورخ ۸۴/۴/۷ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه می شود.

هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه برسد.

فرزاده شمیرانی

دبیرشورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

سید حسین حسینی

معاون آموزشی دانشگاه

رأی صادره جلسه مورخ ۹۶/۷/۱۶ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه در مورد
بازنگری برنامه درسی رشته میکروبیولوژی در مقطع کارشناسی صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ
شود.

محمود نیلی احمد آبادی

رئیس دانشگاه تهران

فهرست

۱.....	کتابت
۲.....	مقدمه
۳.....	تعريف و هدف
۴.....	طول دوره و شکل نظام
۵.....	نقش و توانائی دانش آموختگان
۶.....	ضرورت و اهمیت رشته
۷.....	شرایط گزینش دانشجو
۸.....	جدول ۱- جدول دروس عمومی رشته زیست شناسی در مقطع کارشناسی
۹.....	جدول ۲- دروس پایه رشته میکروبیولوژی در مقطع کارشناسی
۱۰.....	جدول ۳- دروس تخصصی دوره کارشناسی رشته میکروبیولوژی
۱۱.....	جدول ۴- دروس اختیاری دوره کارشناسی رشته میکروبیولوژی
۱۲.....	دروس پایه
۱۳.....	ریاضی عمومی ۱
۱۴.....	ریاضی عمومی ۲
۱۵.....	فیزیک عمومی ۱
۱۶.....	آزمایشگاه فیزیک عمومی ۱
۱۷.....	شیمی عمومی ۱
۱۸.....	آزمایشگاه شیمی عمومی ۱
۱۹.....	جداول دروس

۲۶	شیمی عمومی ۲
۲۸	شیمی آلی ۱
۳۰	آزمایشگاه شیمی آلی ۱
۳۲	دوس تخصصی
۳۳	مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی
۳۶	آزمایشگاه مبانی زیست شناسی سلولی
۳۸	بیوشیمی ساختار
۴۰	آزمایشگاه بیوشیمی ساختار
۴۲	بیوشیمی متابولیسم
۴۴	آزمایشگاه بیوشیمی متابولیسم
۴۶	ژنتیک پایه
۴۹	آزمایشگاه ژنتیک پایه
۵۱	ژنتیک مولکولی
۵۳	آزمایشگاه ژنتیک مولکولی
۵۵	ساختار و تنوع جانوری
۵۷	آزمایشگاه ساختار و تنوع جانوری
۵۹	مبانی فیزیولوژی جانوری
۶۱	آزمایشگاه مبانی فیزیولوژی جانوری
۶۳	ساختار و تنوع گیاهی
۶۵	آزمایشگاه ساختار و تنوع گیاهی
۶۷	مبانی فیزیولوژی گیاهی
۷۰	آزمایشگاه مبانی فیزیولوژی گیاهی

۷۲	مبانی زیست‌شناسی تکوینی
۷۴	..... تکامل
۷۶	اکولوژی عمومی
۷۸	آمار زیستی
۸۰	کارگاه آمار زیستی
۸۲	ساختار و تنوع میکربی
۸۴	آزمایشگاه ساختار و تنوع میکربی
۸۶	فیزیولوژی میکربی
۸۸	آزمایشگاه فیزیولوژی میکربی
۹۰	باکتری شناسی پزشکی ۱
۹۳	آزمایشگاه باکتری شناسی پزشکی ۱
۹۶	باکتری شناسی پزشکی ۲
۹۹	آزمایشگاه باکتری شناسی پزشکی ۲
۱۰۲	ویروس شناسی
۱۰۴	میکربیولوژی صنعتی
۱۰۶	آزمایشگاه میکربیولوژی صنعتی
۱۰۸	میکربیولوژی غذایی
۱۱۱	آزمایشگاه میکربیولوژی غذایی
۱۱۴	میکربیولوژی محیطی
۱۱۶	آزمایشگاه میکربیولوژی محیطی
۱۱۸	قارچ شناسی
۱۲۱	آزمایشگاه قارچ شناسی

۱۲۳.....	دوس اخباری .....
۱۲۴.....	ویروس شناسی پزشکی .....
۱۲۷.....	آزمایشگاه ویروس شناسی پزشکی .....
۱۲۹.....	مبانی بیوفیزیک .....
۱۳۱.....	انگل شناسی پزشکی .....
۱۳۳.....	قارچ شناسی پزشکی .....
۱۳۵.....	اپیدمیولوژی .....
۱۳۷.....	میکربیولوژی مولکولی .....
۱۳۸.....	میکربیولوژی گیاهی .....
۱۴۰.....	میکربیولوژی خاک .....
۱۴۲.....	میکربیولوژی آب .....
۱۴۴.....	میکربیولوژی و کاربردهای محیط زیستی .....
۱۴۶.....	میکروب ها و سلامت انسان .....
۱۴۸.....	اصول تنوع زیستی میکروبی .....
۱۵۰.....	مبانی زیست فناوری میکروبی .....
۱۵۲.....	ایمنی زیستی .....
۱۵۴.....	تنوع زیستی و حفاظت .....
۱۵۶.....	مبانی بیوانفورماتیک .....
۱۵۸.....	مبانی نانو بیوتکنولوژی .....
۱۶۰.....	مبانی زیست شناسی سامانه ها .....
۱۶۲.....	مبانی بیوتکنولوژی .....
۱۶۴.....	مبانی بیومیمتیک .....

۱۶۶.....	مبانی مهندسی رئیسی
۱۶۸.....	ایمنی شناسی
۱۷۰.....	آزمایشگاه ایمنی شناسی
۱۷۱.....	ایمنی شناسی پزشکی
۱۷۳.....	اخلاق زیستی
۱۷۵.....	پروژه

کتابت

بسمه تعالی

مقدمه

به منظور ارتقا کیفیت دروس و نیاز به روز آمد کردن سرفصل هر درس با توجه به برنامه آموزشی و در دست انجام دانشگاه های معتبر دنیا و همچنین لزوم توجه به نیاز کشور در تدوین مواد درسی دوره کارشناسی رشته میکروبیولوژی ، این برنامه با نظر خواهی از کلیه دانشگاه هائی که این رشته در آنها دایر می باشد مورد تجدید نظر قرار گرفته است. این برنامه با در نظر گرفتن مدت زمان مقرر در آئین نامه های شورای عالی برنامه ریزی برای دوره کارشناسی گروه علوم پایه تنظیم گردیده است.

تعريف و هدف

دوره کارشناسی رشته میکروبیولوژی از دوره های نظام آموزش عالی است که هدف آن تربیت کارشناسان متعدد و متخصص آشنا به مفاهیم اساسی زیست شناسی است که با گذرانیدن دروس الزامی تخصصی و اختیاری بتوانند نیازهای مراکز آموزش عالی، پژوهشی، تولیدی و خدماتی به کارشناسان متخصص در زمینه های مذکور را بر طرف نمایند.

طول دوره و شکل نظام

براساس آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی، طول دوره کارشناسی رشته زیست شناسی بر اساس ۱۳۵ واحد درسی حداکثر ۴ و حداقل ۵ سال می باشد. هر سال تحصیلی شامل دو نیمسال و هر نیمسال ۱۶ هفته کامل آموزشی است. برای هر واحد درس نظری در هر نیمسال ۱۶ ساعت و برای هر واحد عملی ۳۲ ساعت منظور شده است. شرایط ورود و سایر مقررات این دوره مطابق با آئین نامه های دوره های کارشناسی رشته زیست شناسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی است.

تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی رشته میکروبیولوژی ۱۳۵ واحد و بشرح جدول زیر است:

نوع درس	تعداد واحد
دروس عمومی	۲۲ واحد
دروس پایه	۲۱ واحد
دروس تخصصی گرایش‌ها	۷۸ واحد
دروس اختیاری	۱۴ واحد
جمع	۱۳۵ واحد

نقش و توانائی دانش آموختگان

دانش آموختگان این رشته در زمینه‌های مشروح زیر مهارت داشته و می‌توانند نقش و توانائی خود را ایفا نمایند.

- * رفع نیازهای آموزشی و پژوهشی موسسات آموزش عالی کشور
- * ایجاد اشتغال از طریق تاسیس شرکت‌های دانش بنیان در رشته میکروبیولوژی
- * ارائه خدمات تخصصی به عنوان کارشناسان میکروبیولوژی در شرکت‌ها، آزمایشگاه‌ها، کارخانه‌های تولید مواد غذایی، دارویی، آرایشی و بهداشتی، محیط زیست، سلامت، صنعت و کشاورزی و هر ساختاری در کشور که نیاز به خدمات تخصصی میکروبیولوژی در حوزه‌های تولید و کنترل کیفی محصولات و تشخیص وجود میکروارگانیسم‌های بیماریزا، عامل فساد و خوردگی و نظایر آن را داشته باشد.
- * اشتغال در وزارت‌خانه‌ها، سازمانها و موسسات پژوهشی مرتبط با حفاظت محیط زیست، منابع طبیعی، مراکز ذخایر ژنتیکی کشور

ضرورت و اهمیت رشته

با توجه به نقش انکار ناپذیر میکروارگانیسم‌ها در ابعاد مختلف زندگی بشر، از جمله در حوزه‌های سلامت، صنعت، انرژی و کشاورزی ضرورت دارد تا جنبه‌های مختلف زیست‌شناسی و زیست فناوری میکروارگانیسم‌ها مطالعه، کشف و توسعه یابد. این اهمیت با توجه به نقش ویژه میکروبیولوژی در ارتقاء کیفیت و کیمیت

زندگی بشر لازم است تا حضور و نفوذ این علم به عنوان یک علم راهبردی در جامعه آشکار و توسعه یابد. اهمیت این موضوع وقتی آشکار می شود که توجه شود که این سهم و نفوذ از فقط ۱٪ از میکرووارگانیسم های کشف شده در زمان حاضر نشات می گیرد. تاثیر مطالعه سیستمیک زیست شناسی میکرووارگانیسم ها در سطوح مختلف سلولی، مولکولی، طبقه بندي و درک سازوکار حیات در این موجودات زنده و نیز کشف حوزه نفوذ میکروبیولوژی در حوزه های دیگر علوم و فناوری در جهان روزافزون و دستاوردهای چنین علمی برای توسعه و استقلال کشور بسیار ضروری و انکار ناپذیر است. در یک کلام می توان میکروبیولوژی را از جمله علوم قدرت ساز در کشور نامید، بنابراین ضرورت تربیت افرادی که با تسلط در رشته میکروبیولوژی بتوانند به عنوان نیروهای متخصص نیاز های تخصصی کشور را تامین نمایند بسیار محرز است.

شرایط گزینش دانشجو

مطابق ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جداول دروس

جدول ۱- جدول دروس عمومی رشته زیست شناسی در مقطع کارشناسی

پیشیاز	تعداد ساعت			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
	۴۸	—	۴۸	۳	—	۳	زبان فارسی	۱
	۴۸	—	۴۸	۳	—	۳	زبان انگلیسی	۲
	۲۴	۱۶	۸	۱	۰/۵	۰/۵	تریبیت پدنی	۳
	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	ورزش ۱	۴
	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	دانش خانواده و جمیعت	۵
				۱۲	—	۱۲	دروس عمومی معارف اسلامی*	۶
				۲۲	۱/۵	۲۰/۵	جمع کل	

* دروس عمومی معارف اسلامی طبق جدول زیر

ردیف	گروه	عنوان درس	تعداد واحدها						تعداد ساعت	پیشیاز
			جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
۱	مبانی نظری اسلام ۴ واحد	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	۳۲	
۲		اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۳		انسان در اسلام	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۴		حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۵	اخلاق اسلامی ۲ واحد	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	۳۲	
۶		اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۷		آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۸		عرفان عملی در اسلام	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۹	انقلاب اسلامی ۲ واحد	انقلاب اسلامی ایران	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	۳۲	
۱۰		آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۱۱		اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۱۲		تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۱۳	تاریخ و تمدن اسلامی ۲ واحد	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	۳۲	
۱۴		تاریخ امامت	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۱۵	آشنایی با منابع اسلامی ۲ واحد	تفسیر موضوعی قرآن	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		
۱۶		تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲		

۱- دروس الزامی برای مقطع کارشناسی در تمام رشته ها ۱۲ واحد از ۳۲ واحد پیشنهادی است.

۲- دانشجویان از ۸ واحد پیشنهادی در گرایش مبانی نظری اسلام ۴ واحد، از ۸ واحد در گرایش اخلاق اسلامی ۲ واحد، از ۶ واحد در گرایش انقلاب اسلامی ۲ واحد، از ۶ واحد در گرایش تاریخ و تمدن اسلامی ۲ واحد و از ۴ واحد در گرایش آشنایی با منابع اسلامی ۲ واحد را برمی گزینند.

جدول ۲ - دروس پایه رشته میکروبیولوژی در مقطع کارشناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیشناز / همنیاز
			جمع	عملی	نظری	
۱	ریاضی عمومی ۱	۳	۴۸	—	۴۸	ندارد
۲	ریاضی عمومی ۲	۲	۴۸	—	۴۸	ریاضی عمومی ۱
۳	فیزیک عمومی ۱	۲	۴۸	—	۴۸	ندارد
۴	آزمایشگاه فیزیک عمومی ۱	—	۱	۱	۳۲	همزمان با درس فیزیک عمومی ۱
۵	شیمی عمومی ۱	۳	۴۸	—	۴۸	ندارد
۶	آزمایشگاه شیمی عمومی ۱	—	۱	۱	۳۲	همزمان با درس شیمی عمومی ۱
۷	شیمی عمومی ۲	۲	۴۸	—	۴۸	شیمی عمومی ۱
۸	شیمی آلی ۱	۲	۴۸	—	۴۸	شیمی عمومی ۱
۹	آزمایشگاه شیمی آلی ۱	—	۱	۱	۳۲	همزمان با درس شیمی آلی ۱
جمع کل						
۱۸						
۲۱						
۲۸۸						
۹۶						
۳۸۴						

جدول ۳- دروس تخصصی دوره کارشناسی رشته میکروبیولوژی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیشناز/همینیاز
			۱	۲	۳	
۱	مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی	۲	۴۸	—	۴۸	بیوشیمی ساختار
۲	آزمایشگاه مبانی زیست شناسی سلولی	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی
۳	بیوشیمی ساختار	۲	۴۸	—	۴۸	شیمی آلی ۱
۴	آزمایشگاه بیوشیمی ساختار	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس بیوشیمی ساختار
۵	بیوشیمی متابولیسم	۲	۴۸	—	۴۸	بیوشیمی ساختار
۶	آزمایشگاه بیوشیمی متابولیسم	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس بیوشیمی متابولیسم
۷	زنگیک پایه	۲	۴۸	—	۴۸	مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی و آمار زیستی
۸	آزمایشگاه زنگیک پایه	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس زنگیک پایه
۹	زنگیک مولکولی	۲	۴۸	—	۴۸	زنگیک پایه
۱۰	آزمایشگاه زنگیک مولکولی	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس زنگیک مولکولی
۱۱	ساختار و تنوع جانوری	۳	۴۸	—	۴۸	نadarد
۱۲	آزمایشگاه ساختار و تنوع جانوری	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس ساختار و تنوع جانوری
۱۳	مبانی فیزیولوژی جانوری	۲	۴۸	—	۴۸	فیزیولوژی سلولی یا مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی
۱۴	آزمایشگاه مبانی فیزیولوژی جانوری	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس مبانی فیزیولوژی جانوری
۱۵	ساختار و تنوع گیاهی	۲	۴۸	—	۴۸	nadarد
۱۶	آزمایشگاه ساختار و تنوع گیاهی	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس ساختار و تنوع گیاهی
۱۷	مبانی فیزیولوژی گیاهی	۲	۳۲	—	۳۲	nadarد
۱۸	آزمایشگاه مبانی فیزیولوژی گیاهی	۱	۳۲	۳۲	—	همزمان با درس مبانی فیزیولوژی گیاهی
۱۹	مبانی زیست شناسی نکوبیش	۲	۴۸	—	۴۸	مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی
۲۰	نکامل	۳	۴۸	—	۴۸	زنگیک پایه

ردیف	نام درس	تعداد واحد						پشتیاز/همتیاز	تعداد ساعت	
		۱	۲	۳	۴	۵	۶			
۲۱	اکولوژی عمومی	۴۸	—	۴۸	۳	—	۳	ندارد	۴۸	
۲۲	آمار زیستی	۳۲	—	۲۲	۲	—	۲	ندارد	۳۲	
۲۳	کارگاه آمار زیستی	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس آمار زیستی	۳۲	
۲۴	ساختار و تنوع میکروبی	۴۸	—	۴۸	۳	—	۳	ندارد	۴۸	
۲۵	آزمایشگاه ساختار و تنوع میکروبی	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس ساختار و تنوع میکروبی	۳۲	
۲۶	فیزیولوژی میکروبی	۴۸	—	۴۸	۳	—	۳	ندارد	۴۸	
۲۷	آزمایشگاه فیزیولوژی میکروبی	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس فیزیولوژی میکروبی	۳۲	
۲۸	باکتری شناسی پزشکی ۱	۴۸	—	۴۸	۳	—	۳	فیزیولوژی میکروبی	۴۸	
۲۹	آزمایشگاه باکتری شناسی پزشکی ۱	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس باکتری شناسی پزشکی ۱	۳۲	
۳۰	باکتری شناسی پزشکی ۲	۴۸	—	۴۸	۲	—	۲	فیزیولوژی میکروبی	۴۸	
۳۱	آزمایشگاه باکتری شناسی پزشکی ۲	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس باکتری شناسی پزشکی ۲	۳۲	
۳۲	ویروس شناسی	۴۸	—	۴۸	۳	—	۳	فیزیولوژی میکروبی	۴۸	
۳۳	میکروبیولوژی صنعتی	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	فیزیولوژی میکروبی	۳۲	
۳۴	آزمایشگاه میکروبیولوژی صنعتی	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس میکروبیولوژی صنعتی	۳۲	
۳۵	میکروبیولوژی غذایی	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	فیزیولوژی میکروبی	۳۲	
۳۶	آزمایشگاه میکروبیولوژی غذایی	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس میکروبیولوژی غذایی	۳۲	
۳۷	میکروبیولوژی محیطی	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	فیزیولوژی میکروبی	۳۲	
۳۸	آزمایشگاه میکروبیولوژی محیطی	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس میکروبیولوژی محیطی	۳۲	
۳۹	قارچ شناسی	۳۲	—	۳۲	۲	—	۲	فیزیولوژی میکروبی	۳۲	
۴۰	آزمایشگاه قارچ شناسی	۳۲	۳۲	—	۱	۱	—	همزمان با درس قارچ شناسی	۳۲	
	جمع	—	۱۵۲۶	۵۷۶	۹۶۰	۷۸	۱۸	۶۰		

جدول ۴- دروس اختیاری دوره کارشناسی رشته میکروبیولوژی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیشیاز / همنیاز	
			جمع	عملی	نظری		
۱	وبروس شناسی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۲	آزمایشگاه وبروس شناسی پزشکی	—	۳۲	۳۲	—	۱	همزمان با درس وبروس شناسی پزشکی
۳	مبانی بیوفیزیک	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۴	انگل شناسی پزشکی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۵	قارچ شناسی پزشکی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۶	اپیدمیولوژی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۷	میکربیولوژی مولکولی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۸	میکربیولوژی گیاهی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۹	میکربیولوژی خاک	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۰	میکربیولوژی آب	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۱	میکربیولوژی و کاربردهای محیط زیستی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۲	میکرپهای سلامت انسان	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۳	اصول تنوع زیستی میکرپی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۴	مبانی زیست فناوری میکرپی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۵	ایمنی زیستی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۶	تنوع زیستی و حفاظت	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۷	مبانی بیوانفورماتیک	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۸	مبانی نانویوتکنولوژی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۱۹	مبانی زیست شناسی سامانه ها	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
۲۰	مبانی بیوتکنولوژی	۲	۳۲	—	۳۲	۲	—
	مبانی زیست شناسی سامانه ها		۳۲	—	۳۲	۲	—
	مبانی بیوتکنولوژی		۳۲	—	۳۲	۲	—

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیشناز / همنیاز	
			نظری	عملی	جمع		
						زیست‌شناسی سلولی و مولکولی	
۲۱	مبانی بیومیوتیک	۲	—	۳۲	۳۲	ندارد	
۲۲	مبانی مهندسی ژنتیک	۲	—	۳۲	۳۲	ژنتیک مولکولی	
۲۳	ایمنی‌شناسی	۲	—	۳۲	۳۲	فیزیولوژی میکروبی	
۲۴	آزمایشگاه ایمنی‌شناسی	۱	۱	—	۳۲	ندارد	
۲۵	ایمنی‌شناسی پزشکی	۲	—	۳۲	۳۲	ایمنی‌شناسی	
۲۶	اخلاق زیستی	۲	—	۳۲	۳۲	مبانی زیست‌شناسی سلولی و مولکولی	
۲۶	پروژه	۲	—	۳۲	۳۲	ندارد	

دروس پایه

نام فارسی درس: ریاضی عمومی ۱

نام انگلیسی درس: General Mathematics ۱

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: پایه

پیشنباز: ندارد

آموزش تكمیلی: دارد

توضیحات اولیه:

۱- پیشنهاد می شود در ارائه این درس به بیان مثال هایی متناسب با رشته های زمین شناسی، زیست شناسی و شیمی پرداخته شود.

۲- با توجه به اهداف درس، از اثبات قضایا خودداری شود.

هدف درس:

فراگیری دانش مربوط به ساختمان اعداد، توابع، حد و پیوستگی، مشتق، انتگرال و سری ها

سرفصل درس:

۱- ساختمان اعداد: آشنایی با ساختمان اعداد حقیقی، معرفی و نمایش اعداد مختلط، دستگاه های مختصات.

۲- توابع: مجموعه، تابع، جبر توابع، معکوس تابع، توابع چندجمله ای، لگاریتمی، نمایی، مثلثاتی.

۳- حد و پیوستگی: مفهوم حد، حد راست و چپ، حد جمع و ضرب توابع، تکنیک های محاسباتی حد مانند رفع ابهام، هویتال و ....، پیوستگی، مجموعه نقاط ناپیوستگی، دنباله اعداد و پیوستگی دنباله ای، جبر توابع پیوسته.

- ۴- مشتق: مشتق توابع یک متغیره، تعبیرهندسی و فیزیکی مشتق، قضایایی مانند قضیه مقدار میانگین، دستورهای مشتق گیری، مشتق تابع معکوس، نقاط بحرانی، آزمون های مشتق برای اکسترمم، تقریب منحنی، نقطه عطف.
- ۵- انتگرال: انتگرال توابع یک متغیره حقیقی، تابع اولیه، تکنیک های انتگرال گیری مانند جز به جز و ... ، کاربرد انتگرال در محاسبه مساحت و حجم.
- ۶- سری ها: دنباله ها، سریهای عددی، آزمونهای همگرایی (آزمون نسبت و ریشه)، همگرایی مطلق و مشروط، سری توانی، قضیه تیلور.

منابع:

1. Steiner E. (2008) The Chemistry Maths Book, Oxford Uni. Press, 2nd Ed. 2008.
2. Neuhasusev C. (2010) Calculus for Biology and Medicine, Prentice-Hall., 3rd Ed. 2010.

نام فارسی درس: ریاضی عمومی ۲

نام انگلیسی درس: General Mathematics 2

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: پایه

پیشناز: دارد (درس ریاضی عمومی ۱)

آموزش تکمیلی: دارد

توضیحات اولیه:

۱- پیشنهاد می شود در ارائه این درس به بیان مثال هایی متناسب با رشته های زمین شناسی، زیست شناسی و شیمی پرداخته شود.

۲- با توجه به اهداف درس، از اثبات قضایا خودداری شود.

هدف درس:

فراگیری دانش مربوط به توابع چند متغیره حقیقی و فراگیری دانش مربوط معادلات دیفرانسیل مقدماتی

سرفصل درس:

۱. جبر خطی: ماتریس ها و اعمال جمع ضرب آنها، دترمینان و وارون ماتریس های 3×3 ، مقدار ویژه و بردار ویژه، ضرب بردارها، دستگاه معادلات خطی و حل آنها، فضای برداری، استقلال خطی، پایه، بعد، ماتریس ها یعنوان تبدیلات خطی.

۲. معادلات دیفرانسیل: معرفی معادلات دیفرانسیل خطی با ضرایب ثابت از مرتبه یک و دو، بیان معادلات دیفرانسیل خاص، معرفی معادله دیفرانسیل به عنوان کاربردی از مدل سازی پدیده ها.

۳. توابع چندمتغیره و برداری : توابع چندمتغیره، توابع برداری، معادلات پارامتری، حد و پیوستگی و مشتق این گونه توابع، بررسی حد این توابع به وسیله مسیرهای مختلف، مشتقات جزئی، معرفی مشتق بعنوان یک ماتریس، قاعده زنجیره ای، اشاره به رویه ها و صفحه مماس

۴. انتگرال های چندگانه : بیان انتگرال توابع برداری یک متغیره، انتگرال توابع چندمتغیره حقیقی مقدار، روشهای محاسباتی انتگرالهای چندگانه و تغییر متغیر، محاسبه حجم.

۵. آمار : مقدمه ای بر آمار، نمونه گیری، آمار توصیفی، توزیع ها.

منابع:

1. Steiner E. (2008) The Chemistry Maths Book, Oxford Uni. Press, 2nd Ed. 2008.
2. Neuhasusev C. (2010) Calculus for Biology and Medicine, Prentice-Hall., 3rd Ed. 2010.

نام فارسی درس: فیزیک عمومی ۱

نام انگلیسی درس: General Physics ۱

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: پایه

پیشیاز: ندارد

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان رشته های علوم با مفاهیم بنیادی و کاربردی فیزیک مکانیک، گرما، شاره ها، موج و صوت

سرفصل درس:

۱- کمیتها و یکاهای اصلی، اندازه گیری، مرتبه بزرگی و دقت گزارش اعداد

۲- حرکت در یک بعد: مکان، سرعت، شتاب، قانون اول نیوتن، مفهوم نیرو، قانون دوم نیوتن، جرم و قانون گرانش نیوتن، قانون سوم نیوتن

۳- کاربردهای قوانین نیوتن در حرکت یک بعدی: نیروی اصطکاک، حرکت در شاره های گرانزو، قانون هوک و حرکت نوسانی ساده، کثسانی در جامدات

(*) رفتار ویسکوالاستیک در مواد، میکروسکوپ نیروی اتمی (AFM)

۴- کار و انرژی: مفهوم کار، انرژی جنبشی و قضیه کار و انرژی، پایستگی انرژی و مفهوم انرژی پتانسیل، توان

۵- حرکت در بیش از یک بعد: مکان، سرعت و شتاب به شکل برداری، معادله حرکت در دو یا سه بعد، نیروی اصطکاک و نیروی تماسی، دینامیک حرکت دایره ای، سانتریفوژ

۶- حرکت دستگاهی از ذرات: مفهوم تکانه خطی، قانون دوم نیوتن برای حرکت دستگاهی از ذرات، مرکز جرم و پایستگی تکانه خطی

۷- سینماتیک چرخشی، چرخش حول یک محور ثابت، انرژی جنبشی دورانی، مفهوم گشتاور نیرو و حرکت چرخشی یک جسم صلب، گشتاور ماند، تکانه زاویه ای
(*) حرکت پخشی چرخشی، تعادل و ایستایی

۸- شاره های ساده: مفهوم فشار هیدرولستاتیکی و اندازه گیری آن، قوانین پایستگی در حرکت شاره ها، انواع جریان شاره ها، فشار جوی، قانون پاسکال، قانون ارشمیدس، معادله پیوسنگی، معادله برنولی، گرانروی،

(*) خون و سایر شاره های پیچیده، معادله پوازی، اثر مویینگی، کشش سطحی، تراوش

۹- حرکت موجی ساده و میرا، موجهای رونده و ایستا، انواع موج (ایستا، رونده) شرایط مرزی، برهم نهی امواج، تشدید

۱۰- صوت، یکاهای شدت صوت، برهم نهی اصوات، اثر دوبلر، فراصوت

(*) امواج ضربه ای، تصویر برداری فراصوت

۱۱- تعادل گرمایی و دما، ابساط گرمایی و تنش، قوانین گازهای کامل، قانون اول ترمودینامیک، فشار بخار و فشار اسمزی، قوانین انتقال گرما

(*) توزیع سرعتهای اتمی و مولکولی، رابطه فشار بخار و رطوبت

۱۲- قانون دوم ترمودینامیک، آنتروپی، فازهای ماده، انرژی آزاد گیس و هلمهولتز
(*) حرکت کتره ای و پدیده پخش (Diffusion)

(*) استاد درس به فراخور زمان درس و گرایش دانشجویان درس می تواند از مطالب ذکر شده یا مشابه آن انتخاب و تدریس نماید.

منابع:

1. Giancoli, D.C. (2014) Physics, Principles and Applications, 7th ed. Prentic Hall.
2. Halliday, D., Resnick, R. and Walker, J. (2013) Fundamentals of Physics, extended, 10th ed. Wiley.
- 3 Newmann, J. (2008) Physics of the Life Sciences. Springer.

نام فارسی درس: آزمایشگاه فیزیک عمومی ۱

نام انگلیسی درس: General Physics 1 Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: پایه

پیشناز: دارد (همزمان با درس فیزیک عمومی ۱)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با مبانی عملی اندازه‌گیری، چیدمان آزمایش و پردازش داده‌های مرتبط با درس فیزیک عمومی ۱

سرفصل درس:

- ۱- اهمیت و مفهوم اندازه‌گیری، وسایل اندازه‌گیری، خطای اندازه‌گیری، تخمین خطأ در آزمایش
- ۲- اندازه‌گیری طول، جرم، زمان، چگالی (جامدات، مایعات)
- ۳- تحقیق قوانین حرکت در یک بعد: سرعت، شتاب، حرکت روی سطح شیب دار
- ۴- مطالعه سقوط آزاد و تعیین شتاب گرانش در آزمایشگاه
- ۵- تحقیق قانون پایستگی تکانه خطی و مطالعه برخورد
- ۶- بررسی حرکت آونگ ساده و اندازه‌گیری شتاب گرانش در آزمایشگاه
- ۷- اندازه‌گیری ثابت یک فنر ساده و ترکیب (سری و موازی) فنرها
- ۸- بررسی حرکت دورانی ساده و پایستگی تکانه زاویه ای
- ۹- مطالعه امواج ایستاده در تارهای مرتضی (مدھای نوسانی یک نوسانگر ساده)
- ۱۰- کالریمتری و اندازه‌گیری ظرفیت گرمایی ویژه جامدات
- ۱۱- اندازه‌گیری ضربی گرمایی ژول (هم ارزی کار و گرما)
- ۱۲- اندازه‌گیری ضربی انبساط طولی جامدات
- ۱۳- اندازه‌گیری کشش سطحی در مایعات

۱۴- تحقیق قوانین مربوط به تشدید در لوله های صوتی باز و بسته

توضیح: استاد درس بنابه امکانات موجود می تواند از ردیفهای ۲ تا ۱۳ آزمایشها را انتخاب و ارایه نماید بطوریکه تعداد جلسات آزمایشگاه حداقل ۱۲ جلسه کامل را شامل شود.

منابع:

۱. فیزیک عملی، اسکوایرز، شاهزمانیان و فیض (مترجمان)، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۰
۲. هنر فیزیک تجربی، پرستون، لامعی و حیدری (مترجمان)، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۳

نام فارسی درس: شیمی عمومی ۱

نام انگلیسی درس: General Chemistry ۱

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: پایه

پیشناز: ندارد

آموزش تكميلي: دارد (حل تمرین)

هدف درس:

آشنایی اولیه با مفاهیم شیمی نظری: اتم و ساختار آن، پیوندهای شیمیابی، محلول ها و تعادلات شیمیابی

سرفصل درس:

۱- فلسفه علم شیمی و تاریخ آن، وضعیت فعلی آن در جهان و ایران

۲- کمیت های بنیادی و سیستم های واحدی، تعاریف بنیادی شیمی، ماده و خواص آن

۳- نظریه اتمی - ساختار اتم، ترکیبات شیمیابی و واکنش ها

۴- جدول تناوبی و خواص اتم ها

۵- پیوندهای شیمیابی

۶- گازها، مایعات و جامدات و نیروهای بین مولکولی

۷- ترموشیمی

۸- محلول ها و خواص فیزیکی آن ها

۹- سینتیک شیمیابی

۱۰- تعادلات شیمیابی

منابع:

1. Petrucci, R.H., Harwood, W.S., Herring, F.G. and Madura, J.D. (2007) General Chemistry, 9th Edition. Prentice Hall.
2. Mortimer, C. (1979) Chemistry: A Conceptual Approach, 4th Edition. Van Nostrand.
3. Petrucci, R.H., Harwood, W.S., Herring, G.E. and Madura, J.D. (2006) General Chemistry: Principles, Modern Applications, 9th Edition. Prentice Hall.
4. Purcell, M.L. and Kotz, K.F. (2002) Chemistry and Chemical Reactivity, 5th Edition. Brooks/Cole.
5. Hill, J.W., Petrucci, R.H., McCreary, T.W. and Perry, S.S. (2005) General Chemistry, 4th Edition. Prentice Hall.

نام فارسی درس: آزمایشگاه شیمی عمومی ۱

نام انگلیسی درس: General Chemistry 1 Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: پایه

پیشیاز: دارد (همزمان با درس شیمی عمومی ۱)

آموزش تکمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

آشنایی با اصول مقدماتی کارهای عملی در آزمایشگاه شیمی

سرفصل درس:

۱- معرفی وسائل عمومی در کارگاه شیشه گری (مخصوص دانشجویان شیمی) و آموزش موارد ایمنی در آزمایشگاه

۲- اندازه گیری چگالی مایعات

۳- اندازه گیری چگالی جامدات

۴- ستر یک نمک معدنی (تهیه $PbCl_2$)

۵- اندازه گیری آب هیدراته در نمک ها

۶- اندازه گیری به روش جمع آوری گاز

۷- تیتراسیون اسید-باز (تعیین وزن اکیوالان اسید)

۸- رنگ سنجی (کالریمتری)

۹- کروماتوگرافی کاغذی (آنالیز کیفی کاتیون ها)

۱۰- تیتراسیون اکسایش و کاهش (اندازه گیری آهن در یک نمونه سنگ معدن آهن)

۱۱- اندازه گیری ثابت یونیزاسیون یک اسید

۱۲- قانون بقاء جرم

مراجع:

1. Slowinski, E.J. and Wolsey, W.C. (1985) Chemical Principles in the Laboratory, 4th Edition. Saunders Golden Series.
2. Lagowski, J.J. (1977) Laboratory Experiments in Chemistry. D. Van Nostrand Co.

نام فارسی درس: شیمی عمومی ۲

نام انگلیسی درس: General Chemistry 2

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: پایه

پیشیاز: دارد (درس شیمی عمومی ۱)

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی با مفاهیم غلظت، تعادل شیمیایی، اسیدها و بازها، رسوب و حلالیت، الکتروشیمی و شیمی هسته ای

سرفصل درس:

۱- روش کمی برای بیان غلظت: محلول ها و آحاد مهم غلظت، تبدیل واحدهای غلظت به یکدیگر، طرز تهیه محلول ها

۲- تعادل شیمیایی: واکنش های تعادلی، انواع تعادل ها (همگن و غیرهمگن)، ثابت تعادل در محلول ها و انواع آن، عوامل موثر بر تعادل ها، کاربرد موازنۀ جرم و بار در حل مسائل تعادلی

۳- مفاهیم اسیدها و بازها: تعاریف اسید و باز آرنیوس و بروونشتاد، اکسیدهای اسیدی و بازی، مفهوم pH، قدرت نسبی اسیدها و بازها و ارتباط آن با ساختار مولکولی، اسیدها و بازهای چند ظرفیتی، هیدرولیز نمک ها، مفهوم بافر، اسید و باز لوییس، سیستم حلالی

۴- رسوب و حلالیت: انواع رسوب ها و واکنشگرهای رسوب دهنده، اندازه ذرات رسوب و عوامل موثر بر آن، ناخالصی های رسوب و روش های کاهش آن، حاصل ضرب انحلال پذیری حلالیت و عوامل موثر بر آن، رسوب گیری با سولفید

۵- الکتروشیمی: واکنش های اکسایش و کاهش و موازنۀ آنها، انواع پیل های الکتروشیمیایی، پتانسیل الکترود و اثر غلظت بر آن، انرژی آزاد گیبس-ثابت تعادل و نیروی محرکه، انواع باتری ها، آبکاری، خوردگی

۶- ترکیبات کوئوردیناسیون

۷- شیمی هسته ای: رادیواکتیویتی و پایداری هسته، سیتیک واپاشی رادیواکتیو، تبدیل هسته ای، اثر تابش هسته ای بر ماده، تبدیل متقابل جرم و انرژی، کاربردهای شکافت و همچوشه

منابع:

1. Silberberg, M. (2010) Principles of General Chemistry, 2nd Edition. McGraw-Hill.
2. Mahan, B.H. and Myers, R.J. (1987) University Chemistry, 4th Edition. Addison-Wesley.
3. Mortimer, C.E. (1979) Chemistry: A Conceptual Approach, 4th Edition. Van Nostrand.
4. Petrucci, R.H., Harwood, W.S., Herring, G.E. and Madura, J. (2011) General Chemistry: Principles and Modern Applications, 10th Edition. Pearson Education.
5. Purcell, M.L. and Kotz, K.F. (1991) Chemistry and Chemical Reactivity. Saunders College Publishing.
6. Hill, J.W., Petrucci, R.H., McCreary, T.W. and Perry, S.S. (2005) General Chemistry, 4th Edition. Prentice Hall PTR.

نام فارسی درس: شیمی آلی ۱

نام انگلیسی درس: Organic Chemistry ۱

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: پایه

پیشیاز: دارد (درس شیمی عمومی ۱)

آموزش تکمیلی: دارد

هدف درس:

فرآگیری اصول نظری شیمی آلی

سرفصل درس:

۱- مقدمه ای بر ساختار تشکیل پیوند و خواص ترکیب های آلی، ساختار لوئیس ترکیبات آلی، انواع پیوندها، نقشه های پتانسیل الکترواستاتیک، اسیدها و بازهای لوئیس، خواص فیزیکی ترکیبات آلی.

۲- آلkan ها: ساختار کلی و نام گذاری آلkan ها، خواص فیزیکی آلkan ها، منابع صنعتی، ایزومرهای سورتبندی، سوختن، گرمای سوختن، هالوژن دار کردن متان، کلردار کردن آلkan های سنگین تر، واکنش پذیری و گزینش پذیری، تصوری حالت گذار، انرژی فعال سازی ، تشریح انرژی های مختلف پیوند C-H.

۳- سیکلو آلkan ها: نام گذاری و خواص فیزیکی، معرفی سیکلو آلkan ها با اندازه حلقه متفاوت، فشار حلقه، سیکلوهگزان به عنوان مولکول بدون فشار، سیکلوآلkan های با حلقه بزرگتر، سیکلو آلkan های چند حلقه ای و نام گذاری آنها، هیدروکربن های حلقه ای تحت فشار، تشریح ایزومری سیکلو و ترانس در سیکلوآلkan ها، آنالیز صورت بندي های سیکلوهگزان و سیکلوهگزان های تک و دو استخلافی، روش تعیین مقدار ثابت تعادل.

۴- شیمی فضایی: مولکول های کایرال، فعالیت سوری (انانتیومرها و مخلوط راسمیک)، آرایش فضایی مطلق و نام گذاری S و R، ساختار فیشر، مولکول های با بیش از یک مرکز کایرال،

دیاسترومراه، شیمی فضایی در واکنش های آلی، جداسازی مخلوط رامسیک، هیدروژن های آناتیوتوپیک و دیاستریوتوپیک.

۵- آلکیل هالیدها: نام گذاری، خواص فیزیکی، روش های تهیه، واکنش های جانشینی هسته دوستی (SN1 و SN2)، سیتیک واکنش های جانشینی، مکانیسم و شیمی فضایی واکنش های جانشینی هسته دوستی، تأثیر ساختار گروه خارج شونده بر سرعت واکنش های جانشینی، اثر ساختار و ماهیت هسته دوست بر سرعت واکنش، اثر ساختار واکنش دهنده ها بر سرعت واکنش، اثر حلال پروتون دهنده و غیر پروتون دهنده، سلولیز هالیدهای نوع سوم، پایداری کربوکاتیون ها، واکنش های حذفی E1 و E2، بررسی عوامل موثر بر سرعت واکنش های حذفی E1 و E2، کاتالیست های انتقال فاز.

۶- آلکن ها: نام گذاری آلکن ها، ساختار و پیوند در آلکن ها، ایزومری در آلکن ها، پایداری نسبی پیوندهای دوگانه، جزئیات فرآیند هیدروژن دار کردن، تهیه آلکن ها از هالوآلکان ها و آلکیل سولفونات ها، مروری بر واکنش های حذفی، انواع واکنش های الکترون دوستی و افزایشی آلکن ها شامل افزایش هالوژن ها و اسید ها و الكل ها و جزئیات مکانیسم آن ها، مکان گزینی و فضا ویژگی واکنش هیدروبوردار کردن-اکسایش، افزایش رادیکال آزاد، افزایش برخلاف قاعده مارکونیکوف، نمونه هایی از واکنش های فضا گزین و فضا ویژه، مقایسه واکنش های افزایشی ۱، ۲ و ۴ و معرفی واکنشگرهای مناسب.

۷- آلکین ها: نام گذاری، ساختار و پیوند، پایداری پیوند سه گانه، تهیه آلکین ها، واکنش های متنوع آلکین ها (شامل احیا و واکنش های افزایشی هالوژن ها، ازو نولیز و آبدھی آلکین ها)، فعالیت نسبی پیوندهای آ، قدرت اسیدی هیدروژن های استیلنی.

منابع:

1. Carey, F.A., Giuliano, R.M. (2011) Organic Chemistry, 8th Ed. McGraw Hill.
2. Wade, L.G. (2011) Organic Chemistry, 7th Ed. Prentice Hall.
3. Vollhardt, K.P.C., Schore, N.E. (2011) Organic Chemistry", 7th Ed. McMillan.
4. McMurry, J. (2008) Organic Chemistry, 7th Ed. Brooks Coles.
5. Morrison, R.T., Boyd, R.N. (2007) Organic Chemistry, 6th Ed. Prentice Hall.

نام فارسی درس: آزمایشگاه شیمی آلی ۱

نام انگلیسی درس: Organic Chemistry 1 Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: پایه

پیشیاز: دارد (همزمان با درس شیمی آلی ۱)

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی با سنتز، جداسازی و شناسایی مواد آلی

سرفصل درس:

۱- تعیین دمای ذوب و دمای جوش به روش میکرو به همراه آماده کردن دستگاه های مربوط و میزان کردن دماستخ

۲- نقطیر ساده، نقطیر جزء به جزء، نقطیر با بخار آب، نقطیر در خلاء با استفاده از وسایل مختلف

۳- استخراج در مایعات و جامدات، تصفید.

۴- متبلور کردن تک حلالی و دو حلالی با تعیین نوع حلال و دمای ذوب جسم متبلور شده

۵- کروماتوگرافی کاغذی، ستونی و لایه نازک

۶- تجزیه کیفی کربن، هیدروژن، هالوژن، نیتروژن و گوگرد در جسم آلی همراه با فنون مختلف

۷- هیدرولیز آبوتیل کلرید، تهیه آبوتیل برومید از آبوتیل الکل، تهیه سیکلوهگزان از سیکلوهگزانول، تهیه اتیل استات، اندازه گیری وزن مولکولی (به روش کاهش دمای انجماد)

* عملیت فوق برای ۱۲ جلسه آزمایشگاهی در نظر گرفته شده است. در آزمایش ها هر جا که ماده ای سنتز می شود، حتی الامکان آزمایش های کیفی و طیفی روی آنها انجام می گیرد.

** مسئول هر آزمایشگاهی می تواند با تکیه بر امکانات، آزمایش های مناسب و هم ارز دیگری را جایگزین کند.

منابع:

1. Pavia, D.L. (2007) Introduction to Organic Laboratory Techniques: A Microscale Approach, 4th Edition. Thomson Brooks/Cole.
2. Mayo, D.W., Pike, R.M. and Trumper, P.K. (2000) Microscale Organic Laboratory: with Multistep and Multiscale Synthesis, 4th Edition. John Wiley and Sons.

دروس تخصصی

نام فارسی درس: مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی

نام انگلیسی درس: Principles of Cell and Molecular Biology

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (درس بیوشیمی ساختار)

آموزش تكمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با مباحث مختلف زیست شناسی سلولی در حد معرفی ساختار و عملکرد اندام‌ها، پدیده‌ها و فرآیندهای مختلف سلولی است.

سرفصل درس:

۱- پیدایش حیات

۲- معرفی تنوری‌های مربوط به نحوه تشکیل اولین پلیمرهای زیستی

۳- برتری RNA‌ها در تکثیر و ازدیاد مولکولی در قیاس با پروتئین‌ها

۴- پیدایش اولین ماشین‌های مولکولی در دنیای RNA و ساخت پروتئین‌ها

۵- پیدایش غشا و پدیدار شدن اولین سلول زنده‌ی پروکاریوتی

۶- پیدایش سامانه‌های غشایی درون سلولی و پدیدار شدن یوکاریوت‌ها

۷- پیدایش اسکلت سلولی و بروز تنوع شکلی گسترده در یوکاریوت‌ها

۸- پیدایش پرسلولی‌ها

۹- ساختار و عملکرد غشاهای زیستی

۱۰- لیپیدهای غشایی و عدم تقارن در غشا

۱۱- پروتئین‌های غشایی و سیالیت غشاهای زیستی

۱۲- کورتکس سلولی و ساختار غشا در گلبول‌های قرمز

- ۱۳- توالی های علامت دهنده و نقش آنها در جهت گیری پروتئین ها در سلول
- ۱۴- ساختار هسته و جهت گیری پروتئین ها در آن
- ۱۵- شبکه ای اندوپلاسمی و نقش آن در ساخت غشاها زیستی
- ۱۶- نقش شبکه ای اندوپلاسمی در ساخت پروتئین های ترشحی و غشایی
- ۱۷- نقش شبکه ای اندوپلاسمی در ساخت گلیکوپروتئین ها
- ۱۸- دستگاه گلزی و نقش آن در ساخت گلیکوپروتئین ها
- ۱۹- دستگاه گلزی و نقش آن در ساخت آنزیم های لیزوزومی
- ۲۰- لیزوزوم ها و نقش آنها در سلول
- ۲۱- پراکسی زوم ها و نقش آنها در سلول
- ۲۲- اندوسیتوز و انواع آن
- ۲۳- اندوسیتوز وابسته به گیرنده (پیتوسیتوز)
- ۲۴- اگزوسیتوز و انواع آن
- ۲۵- اگزوسیتوز پیوسته و کنترل شده
- ۲۶- نقش شبکه ای اندوپلاسمی و دستگاه گلزی در اگزوسیتوز
- ۲۷- نقل و انتقالات غشایی
- ۲۸- کانال ها
- ۲۹- کاربرها، پمپ ها و پورترها
- ۳۰- گسیل پامهای سلولی و برقراری ارتباطات سلولی
- ۳۱- عناصر لازم در گسیل پامهای سلولی
- ۳۲- انواع گیرنده های سلولی
- ۳۳- معرفی اسکلت سلولی
- ۳۴- میکروفیلامان ها
- ۳۵- میکروتوبول ها و ساختار تازک و مژک در یوکاریوت ها
- ۳۶- ساختار تازک در پروکاریوت ها و سازوکار ایجاد حرکت دورانی در آن
- ۳۷- عناصر لازم در اتصالات و چسبندگی سلولی
- ۳۸- اتصالات سخت
- ۳۹- اتصالات چسبناک

- ۴۰- دسموزوم و همی دسموزوم
- ۴۱- چرخه‌ی سلولی و سایکلین‌ها
- ۴۲- شکل گیری و ساختار دوک میتوزی
- ۴۳- مراحل مختلف میتوز
- ۴۴- مراحل مختلف میوز و تولید مثل جنسی
- ۴۵- تمایز سلولی و عوامل مؤثر در آن

منابع:

1. Alberts, B. (2008) Molecular Biology of the Cell, 5th Edition. Garland Science, Taylor and Francis group, Abingdon, UK.
2. Becker, W.M., Reece, J.B. and Poenie, M.F. (1996) The World of The Cell, 3rd Edition. Addison Wesley Publishing Company.
3. Karp, G. (2007) Cell and Molecular Biology: Concepts and Experiments, 5th Edition. Wiley.
4. Lodish, H., Berk, A., Kaiser, C.A., Krieger, M., Scott, M.P., Bretscher, A., Ploegh, H. and Matsudaira, P.T. (2007) Molecular Cell Biology, 6th Edition. W. H. Freeman and Company. Avenue, New York, NY.

نام فارسی درس: آزمایشگاه مبانی زیست شناسی سلولی

نام انگلیسی درس: Principles of Cell Biology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف از ارائه این درس در دوره کارشناسی مطالعه عملی با ساختار سلول، اندامک‌ها و بررسی فرایندهای مختلف سلولی است.

سرفصل درس:

۱- بررسی عملکرد و اجزای میکروسکپ نوری، آشنایی با کلیات ساختمانی دستگاه، کاربرد و عملکرد میکروسکوپی‌های تحقیقاتی و میکروسکوپی‌های جدید.

۲- بررسی ساختمان سلولی و عملکرد در نمونه‌هایی از تک سلولی‌ها، سلول‌های جانوری و گیاهی (کار با میکروسکپ نوری).

۳- اندازه گیری ابعاد سلول و نمونه‌های میکروسکوپی (با ۳ روش)

۴- شمارش سلول‌ها در محیط سوسپانسیون

۵- رنگ آمیزی عمومی سلول‌های خون - آشنایی با روش تهیه اسمر

۶- رنگ آمیزی حیاتی میتوکندری‌ها و لیزوژوم‌ها در سلول و مقایسه با رنگ آمیزی غیرحیاتی

۷- بررسی فرایند میتوز و مشاهده مراحل مختلف آن - آشنایی با روش اسکواش

۸- آشنایی با مراحل تهیه لام دانمی از بافت‌های گیاهی و جانوری (جلسه اول هیستوتکنیک تهیه بلوکهای پارافینی حاوی نمونه)

۹- برش گیری و مونتاژ برشهای پارافینه

۱۰- رنگ آمیزی عمومی هسته و سیتوپلاسم با هماتوکسیلین - اثوزین

۱۱- تست سیتوشیمیائی پریودیک اسید شیف و مکان یابی پلی ساکاریدها

۱۲- تست سیتوشیمیائی فولگن و مکان یابی DNA

منابع:

1. Abramoff, P. and Robert, G. (1967) Laboratory outlines in Biology. Thomson.
2. Becker, W.M., Reece, J.B. and Poenie, M.F. (1996) The World of The Cell, 3rd Edition. Addison Wesley Publishing Company.
3. Christopher, C. (1990) Essential Cell Biology. McGraw-Hill Inc.
4. Karp, G. (2007) Cell and Molecular Biology: Concepts and Experiments, 5th Edition. Wiley.

نام فارسی درس: بیوشیمی ساختار

نام انگلیسی درس: Structural Biochemistry

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشیاز: دارد (شیمی آبی ۱)

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با ساختار شیمیابی ماکرومولکولهای موجود در سیستم های زنده است.

سرفصل درس:

۱- منطق مولکولی حیات - آب و پیوندهای ضعیف

۲- مونوساکاریدها

۳- پلی ساکاریدها

۴- کربوهیدراتهای مرکب

۵- لیپیدها، اسیدهای چرب، گلیسرولیپیدها، فسفولیپیدها

۶- اسفنگولیپیدها، لیپیدهای ایزوفپرنه، استروئیدها

۷- آمینواسیدها

۸- ساختار های پروتئین ها

۹- تقسیم بندی پروتئین ها، پروتئین های کروی

۱۰- پروتئین ها رشته ای

۱۱- پروتئین های مرکب

۱۲- سیتیک آنزیمی

۱۳- ساختار و عملکرد آنزیمی

۱۴- اصول بازدارندگی و تنظیم فعالیت آنزیم ها

۱۵- بازهای پورینی و پیرimidینی، نوکلوزیدها و نوکلوتیدها

۱۶- ساختار اسیدهای نوکلئیک

منابع:

1. Berg, J.M., Tymoczko, J.L. and Stryer, L. (2010) Biochemistry, 7th Edition. W.H. Freeman. New York.
2. Nelson, D.L. and Cox, M.M. (2008) Lehninger Principles of Biochemistry, 5th Edition. W.H. Freeman.

نام فارسی درس: آزمایشگاه بیوشیمی ساختار

نام انگلیسی درس: Structural Biochemistry Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس بیوشیمی ساختار)

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با روش های عملی بررسی ساختار و تعیین مقدار ماکرومولکولهای مختلف در سیستم های زنده است.

سرفصل درس:

۱- غلظت، نرمالیته و مولاریته و محاسبات رفت و تهیه محلولهای ترمال و مولار و محلولهای درصد و تبدیل آنها به یکدیگر و محاسبه آنها- اساس کار و ساختمن دستگاههای موجود در بیوشیمی و کار با آنها و تعیین منحنی های استاندارد

۲- بافرها pH - قانون اتر جرم- ثابت تعادل- تیتراسیون - تیتراسیون و یونیزاسیون اسیدها و بازهای قوی و ضعیف- تعیین K_p - اندیکاتورها- قدرت یونی - تهیه تامپون

۳- کربوهیدراتها: آزمایشات کیفی و شناخت نوع قندها و خواص آنها اعم از خاصیت احیاء کنندگی- پتووزها- هنگوزها- آلدوزوکتووزها- یک قنده و چند قنده بودن

۴- تشکیل بلورهای اوزازون و شناسائی قنده با توجه به بلورهای آنها- هیدرولیز ساکارز و شناسائی آن و قندهای تشکیل دهنده آن- تشکیل اسید موسیک - آزمایشات کمی قندها با استفاده از روشهای آنزیمی کربوهیدراتها

۵- تعیین مقدار و غلظت کربوهیدراتها از طریق روشهای اسپکتروفوتومتری و نیز از طریق تیتراسیون

بندیکت

- ۶- لپیدها، آزمایشات کیفی و شناسائی- بررسی اسیدها چرب اثباع شده و اثباع نشده - تعیین اندیس ید- تشخیص گلیسرول و شناسائی کلسترول
- ۷- واکنش صابونی شدن و تشكیل بلورهای اسید چرب و شناسائی آنها- تعیین مقدار چربی خون از جمله تعیین کلسترول سرم خون
- ۸- اسیدهای آمینه: واکنشهای شناسائی- تشخیص حلقه بنزنی، فنلی، گوانیدیوم، ایمیدازول- تشخیص اسیدآمینه گوگرد دار- تشخیص α ایمنوآزاد در اسیدهای آمینه
- ۹- اندازه گیری مقدار اسیدهای آمینه با استفاده از اسپکتروفتومتر و جذب آنها در ۲۶۰ و ۲۸۰ و تعیین مقدار کمی توسط فرسل تیتراسیون
- ۱۰- پروتئین ها؛ واکنشهای عمومی بیوره- واکنشهای انعقادی رسوبی پروتئین ها- واکنش در مقابل اسیدهای غلیظ و الكل- حرارت و املاح فلزات سنگین
- ۱۱- بررسی خاصیت ایزوالکتریک پروتئینها- دناتوراسیون پروتئینها- فولیکولاسیون و کوالاسیون - برگشت پذیری و غیر برگشت پذیری انعقاد پروتئین ها
- ۱۲- تیتراسیون اسیدهای آمینه و پروتئینها- آزمایشات کمی و تعیین مقدار پروتئین
- ۱۳- اسیدهای نوکلیک؛ استخراج اسیدنوکلئیک از مخمر و خالص سازی آن - شناسائی و ارتباط آن با پروتئین ها
- ۱۴- هیدرولیز اسیدهای نوکلیک استخراج شده و تشخیص واحدهای سازنده اسیدنوکلئیک قند و بازآلی و فسفات از طریق واکنشهای بیوشیمیایی
- ۱۵- تشخیص و بررسی تفاوت های DNA و RNA از طریق واحدهای تشکیل دهنده آنها و اندازه گیری مقدار آنها از طریق اسپکتروفتومتری

منابع:

۱. پناهی، پ. (۱۳۷۸) روشهای آزمایشگاهی بیوشیمی. مؤسسه انتشارات امید.
۲. امیر رسولی، ه. (۱۳۸۳) بیوشیمی بالیتی. انتشارات فهرست.
۳. پاسالار، پ. (۱۳۷۷) بیوشیمی عمومی (آشنایی با آزمایشگاه). مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
4. Harris, D.C. (2010) Quantitative Chemical Analysis, 8th Edition. W.H. Freeman.
5. Plummer, M.U. and David, T. (2004) Introduction to Practical Biochemistry. McGraw-Hill Education.
6. Sonnenwirth, A.C. and Jarett, Leonard (1980) Gradwohl's Clinical Laboratory Methods and Diagnosis. 8th Edition. Mosby.

نام فارسی درس: بیوشیمی متابولیسم

نام انگلیسی درس: Metabolism Biochemistry

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (درس بیوشیمی ساختار)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با مسیرهای بیوسنتر و تجزیه ماکرومولکول های مختلف موجود در سیستم های زندگ است.

سرفصل درس:

۱- مقدمه و اصول بیوانرژتیک

۲- متابولیسم کربوهیدرات ها - فرایندهای گلیکولیز و گلوکونوژن

۳- چرخه سیتریک اسید (کربس) و چرخه گلی اکسیلات

۴- زنجیر انتقال الکترون - فرایند فسفریلاسیون اکسیداتیو

۵- مسیر پتوز فسفات

۶- متابولیسم دی ساکارید ها و گلیکورن

۷- فرایند فتوسنتر

۸- متابولیسم لیپیدها- اکسایش اسیدهای چرب

۹- بیوسنتر اسیدهای چرب

۱۰- بیوسنتر گلیسرولیپیدها، فسفولیپیدها و اسفنگوکولیپیدها

۱۱- متابولیسم کلسترول

۱۲- متابولیسم آمینواسیدها - تجزیه آمینواسیدها و چرخه اوره

۱۳- تجزیه آمینواسیدها (ادامه)

- ۱۴- بیوستر آمینو اسیدها
- ۱۵- متابولیسم نوکلئوتیدهای پورینی
- ۱۶- متابولیسم نوکلئوتیدهای پریمیدینی

منابع:

1. Berg, J.M., Tymoczko, J.L. and Stryer, L. (2010) Biochemistry, 7th Edition. W.H. Freeman, New York.
2. Nelson, D.L. and Cox, M.M. (2008) Lehninger Principles of Biochemistry, 5th Edition. W.H. Freeman.

نام فارسی درس: آزمایشگاه بیوشیمی متابولیسم

نام انگلیسی درس: Metabolism Biochemistry Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس بیوشیمی متابولیسم)

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با روش های عملی بررسی متابولیتها اولیه مانند کربوهیدراتها، چربی ها و پروتئینها و واکنشهای تنفسی است.

سرفصل درس:

۱- متابولیسم کربوهیدراتها- هیدرولیز نشاسته تحت اثر آنزیم آمیلاز- بررسی فعالیت آنزیم در شرایط مختلف درجه حرارت و تعیین درجه حرارت بهینه و بدست آوردن منحنی زمان هیدرولیز

نسبت به درجات مختلف حرارت- رابطه هیدرولیز و هضم نشاسته با عبور نور (Transmision)

۲- تعیین منحنی های زمان هیدرولیز نسبت به شرایط مختلف pH و تعیین بهترین pH فعالیت آنزیم-

بررسی اثر تراکم آنزیم و تراکم سویسترا روی فعالیت آنزیم و تعیین زمان هیدرولیز در تراکم های مختلف سویسترا و آنزیم- بدست آوردن V_{max} و K_m آنها- مطالعه اثر ضد عفونی کننده ها و مهار کننده های آنزیمی.

۳- استخراج مونوساکاریدهای احیاء کننده از بافت های گیاهی و جانوری- اندازه گیری مقدار آنها با رسم منحنی های مربوطه - تعیین بیشینه طول موج و بهترین طول موج مناسب برای اندازه گیری مقدار قند

۴- شناسائی و تخلیص قند از طریق کروماتوگرافی کاغذی- اندازه گیری RF های مربوطه با استفاده از قندهای معلوم به عنوان شاهد و بررسی قندهای موجود در بافت ها با بکار گیری انواع دو بعدی آن

- ۵- استخراج لپیدها و رنگیزه های گیاهی- جداسازی آنها و مقایسه جداسازی از طریق کروماتوگرافی لایه نازک و کروماتوگرافی کاغذی- تعیین بهترین روش کروماتوگرافی برای هر کدام از آنها
- ۶- استخراج اسیدهای آمینه و تعیین و شناسائی انواع آنها از طریق کروماتوگرافی لایه نازک و کاغذی- تعیین R_f و مشخص نمودن نوع اسید آمینه به کمک R_f و مقایسه با کروماتوگرافی دو جهته آن
- ۷- بکارگیری و مقایسه جداسازی کروماتوگرافی ستونی برای رنگیزه ها و اسیدهای آمینه و سعی در بدست آوردن قله های (پیک) خالص جهت ثبوت درجه خلوص اجزای تشکیل دهنده آنها
- ۸- استخراج پروتئینها از بافت‌های مختلف گیاهی و جانوری- بدست آوردن بافر مناسب برای خالص سازی بهتر- تعیین مقدار آن و انتخاب مقدار مناسب جهت تزریق در ژل الکتروفوروز برای بدست آوردن باندهای بیشتر و بهتر
- ۹- تهیه ژل پلی آکریلامید و جداسازی پلی پیتیدها از طریق الکتروفوروز و تعیین وزن مولکولی آنها
- ۱۰- متابولیسم پورین و پیریمیدین- استخراج مشتق متیله پورین انجام شده و تعیین مقدار در نمونه های مختلف
- ۱۱- بهینه سازی روش استخراج با محاسبه و تعیین درصد خطای آزمایش و ایجاد یک منحنی دقیق استاندارد و با مداخله درصد خطای مقدار واقعی ماده استخراجی
- ۱۲- استخراج اندامکهای سلولی از بافت‌های گیاهی و جانوری با کمک و استفاده از شیب و گرادیان غلفت discontinuous و Continuous
- ۱۳- جداسازی اندامک های حاصل از گرادیان به کمک Fraction Collector و تعیین مقدار جذب و سنجش خلوص فراکشن‌های جداشده از طریق اسپکتروفوتومتری یا از طریق میکروسکوپی
- ۱۴- اندازه گیری تنفس و فتوستز در نمونه بافتی گیاهی و جانوری و بدست آوردن کسر تنفسی و مقایسه این کسر تنفسی در شرایط مختلف زندگی

منابع:

1. Berg, J.M., Tymoczko, J.L. and Stryer, L. (2010) Biochemistry, 7th Edition. W.H. Freeman, New York.
2. Nelson, D.L. and Cox, M.M. (2008) Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition. W.H. Freeman.
3. Johnson, P. (2010) Chromatography Techniques.
4. Hinton, R. (2008) Density gradient Centrifugation.

نام فارسی درس: ژنتیک پایه

نام انگلیسی درس: Basic Genetics

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشنباز: دارد (مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی و آمار زیستی)

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با مبانی علم ژنتیک از جمله اصول مندل، تئوری کروموزومی وراثت، پیوستگی و نوترکیبی صفات است.

سرفصل درس:

۱- تاریخچه و چشم انداز ژنتیک

۲- اصول ژنتیک مندلی

- تجربیات مندل - آزمایشات مونو- دی - و تری هیبرید

- کشف دوباره قوانین مندل - اساس کروموزومی وراثت

۳- تقسیمات میتوز و میوز

- اهمیت میوز و تشکیل گامت ها در جنس نر و ماده

- میوز در گیاهان گلدار و جانوران

۴- بسط ژنتیک مندلی و استثناهای آن

- بارزیت و نهفتگی، هم بارزیت، بارزیت ناقص یا نسبی

- آللای چندگانه و مفهوم پلی مورفیسم در ژنتیک مندلی

- آللای کشنده

- صفات محدود به جنس و صفات تحت نفوذ جنس

- وراثت وابسته به جنس

- اثرات متقابل ژنها
- تغییر نسبت های مندلی: اپی ستازی و نوترکیبی های جدید
- آزمون های تکمیل سازی
- ایمپریتینگ
- پیوستگی، کراسینگ اور و ترسیم ژنی
- پیوستگی دو ژن در یک کروموزوم و تعیین فاصله بر پایه نوترکیبی میوزی
- پیوستگی در سه یا چند ژن و تعیین فاصله آنها بر پایه نوترکیبی میوزی
- نوترکیبی میتوزی و نوترکیبی بین کروماتیدهای خواهری
- روش های نوین ترسیم نقشه ژنی و ترسیم نقشه فیزیکی
- دورگ گیری سلول های سومایی و جایابی ژنها
- ۶- ژنتیک باکتری ها و نوترکیبی از راه هم یوغی، تاریختنی (Transformation) و توسط فازها (Transduction)
- ۷- سیتوژنتیک
- تهیه کاریوتیپ و ترمیتوژنی کروموزومها
- ناهنجاری های کروموزومی
- ناهنجاری های ساختاری
- ناهنجاری های شماره ای
- پلی پلوئیدی، اتوپلی پلوئیدی، آلل پلی پلوئیدی و اندوپلی پلوئیدی
- ۸- تعیین جنسیت و کروموزوم های جنسی
- تمایز جنسی و چرخه های زندگی
- کروموزوم های جنسی - اهمیت آنها در وراثت وابسته به جنس و تعیین جنسیت
- نقش کروموزوم Y در تعیین جنسیت نر
- سندرمهای ترنر، کلاینفلتر
- سندرمهای XXX و YY
- جبران کمی ژنها ای پیوسته به X در پستانداران جفت دار دروزوفیلا
- تاثیر محیط بر تعیین جنسیت - مدل خزندگان
- ۹- وراثت بروون هسته ای (وراثت اندامکی)

منابع:

1. Klug, W.S., Cummings, M.R., Spenser, C.A. and Palladino, M.A. (2011) Concepts of Genetics, 10th Edition. Benjamin Cummings.

نام فارسی درس: آزمایشگاه ژنتیک پایه

نام انگلیسی درس: Basic Genetics Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس ژنتیک پایه)

آموزش تكمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با آزمایش‌های مرتبط با مباحث ژنتیک پایه است.

سرفصل درس:

۱- آشنائی با فنوتیپ مگس سرکه (دروزوفیلا) و تشخیص جنسیت آن بر پایه ویژگی‌های فنوتیپی

۲- مطالعه چند جهش یافته (mutant) مونو هیبرید و دی هیبرید در مگس سرکه

۳- آمیزش دی هیبریدیسم (ژنهای پیوسته و مستقل) در مگس سرکه

۴- مطالعه صفات وابسته به جنس در مگس سرکه و آمیزش وابسته به جنس در مگس سرکه

۵- تهیه و مشاهده کروماتین جنسی (کروموزوم ایکس غیرفعال) در سلولهای مخاط دهان انسان و در گلبولهای سفید چند هسته ای (ظاهر drumstick) و تعیین گروه خونی

۶- بررسی نسل F1 آمیزش‌های دی هیبریدیسم و انجام خود لفاحی و تست کراس

۷- ایجاد جهش در مگس سرکه به وسیله مواد جهش زا یا اشعه X یا ماوراء بینش

۸- بررسی نسل F1 آمیزش وابسته به جنس و بررسی رابطه آلل ها با هم (بارزیت ناقص و هم بارزی)

۹- بررسی نسل F2 آمیزش‌های دی هیبریدیسم و آزمون مربع خی و تعیین فاصله دو ژن در حالت اتصال (Trans) یا انفصال (Cis)

- ۱۰- بررسی و آنالیز کروموزومی در انسان (کاربوتایپ) و تکنیکهای رنگ آمیزی و بررسی کاربوجرام در بیماریهای کروموزومی. بررسی اختلالات ساختاری و تعدادی کروموزومی
- ۱۲- نتایج حاصل از القاء جهش در مگس سرکه
- ۱۳- زسم شجره نامه گروه خونی، محاسبه فرکانس آلل ها، بررسی و آنالیز تعادل هاردی-واینبرگ در جماعت دانشجویی
- ۱۴- مشاهده و بررسی مراحل مختلف تقسیم میوز

منابع:

۱. فرازمند، ع.، غلیزاده، ز.، و فاتحی، م. (۱۳۸۷) رُتیک، راهنمای آزمایشگاه. انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.
2. Hartel, D.L. and Jones, E.W. (2002) Genetics: Principles and analysis. Jones & Bartlett Pub.
3. Mertens, T.R. and Hammersmith, R.L. (2001) Genetics: Laboratory Investigations, 12th Edition. Prentice Hall.
4. Klug, W.S., Cummings, M.R., Spencer, C.A. and Palladino, M.A. (2013) Concepts in Genetics, 10th edition. Benjamin Cummings.
5. Strachan, T. and Read, A. (2013) Human Molecular Genetics, 4th Edition. Garland Science.

نام فارسی درس: ژنتیک مولکولی

نام انگلیسی درس: Molecular Genetics

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (ژنتیک پایه)

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با مباحث ژنتیک مولکولی از جمله همانند سازی و رونویسی دنا، سترز پروتئین، تنظیم بیان ژنی در پرو- و یوکاریوتها است.

سرفصل درس:

۱- دنا (DNA) به عنوان ماده ژنتیک، اشکال متفاوت DNA (A, B, Z)، اندازه و ترکیب ژنوم و تعداد ژنها

۲- ساختار کروموزوم، نوکلتوزومها، هیستونها، تنوع در ماهیت و توزیع نوکلتوزومها، مفهوم Lampbrush chromatin remodeling

۳- همانند سازی DNA، همانند سازی نیمه حفاظتی، آزمایش‌های Cairns، قطعات Okazaki، کاربرد RNA primase

۴- همانند سازی به روش حلقه چرخان، تنظیم همانند سازی در پروکاریوتها، DNA پلیمرازهای پروکاریوتی، DNA پلیمرازهای یوکاریوتی، ژنوم اندامکها

۵- آسیبهای DNA و جهش، عوامل جهش زا، ترمیم DNA (Excision&Mismatch repair)، پدیده ترانهش (transposition)

۶- نوترکیبی (Homologous & Site specific recombination)، اصول مهندسی ژنتیک، پژوهه ژنوم انسان

۷- کشف و ماهیت رمز ژنتیکی، رونویسی ژنوم در پروکاریوتها، مراحل رونویسی (شروع، ادامه و پایان)، RNA های پلی و مترو سیسترونی، ژنهای گسته (اگزونها و ایترونها)، پردازش RNA (Alternative splicing) و پیرایش دگرواره (Capping, Polyadenylation & Splicing) رونویسی و پردازش tRNAs پلیمرازهای پرو و یوکاریوتی و عوامل رونویسی. تنظیم بیان ژنها در پرو کاریوتها (اپرون لاکوز، اپرون تریپتوفان، اپرون آرایینوز). تنظین بیان ژنها در یوکاریوتها (Silencers, Enhancers, locus Control Region, miRNAs, Epigenetics)

۸- ساختار tRNAs، ساختار ریبوزوم و ژنهای رمزگذار اجزای ریبوزوم در پرو و یوکاریوتها، مراحل ترجمه شامل شروع، ادامه و پایان، مقایسه دستگاه ترجمه در پرو و یوکاریوتها، تغییرات بعد ترجمه ای

۹- روشهای نوترکیبی در باکتریها (Transformation, Transduction and Conjugation)

۱۰- مفاهیم Genomics, Proteomics & Bioinformatics

منابع:

1. Klug, W.S., Cummings, M.R., Spencer, C.A. and Palladino, M.A. (2013) Concepts in Genetics, 10th edition. Benjamin Cummings.
2. Strachan, T. and Read, A. (2010) Human Molecular Genetics, 4th Edition. Garland Science.
3. Lodish, H., Berk, A., Kaiser, C.A., Krieger, M., Scott, M.P., Bretscher, A., Ploegh, H. and Matsudaira, P.T. (2007) Molecular Cell Biology, 6th edition. W. H. Freeman and Company, Avenue, New York, NY.
4. Lewin, B. (2009) Gene IX. Pearson Prentice Hall.
5. Cooper, G.M. and Hausman, R.E. (2007) The Cell: A Molecular Approach, 3rd Edition. ASM Press.
6. Marks, F. (2009) Cellular Signal Processing. Garland Science.

نام فارسی درس: آزمایشگاه ژنتیک مولکولی

نام انگلیسی درس: Molecular Genetics Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشیاز: دارد (همزمان با درس ژنتیک مولکولی)

آموزش تکمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با آزمایش‌های مرتبط با مباحث ژنتیک مولکولی است.

سرفصل درس:

۱- آشنائی با دستگاه‌ها، سمپلر و معرفی واکنش همسانه سازی (cloning) و معرفی پایگاه‌های اطلاعاتی اولیه و ثانویه DNA

۲- هضم آنزیمی و آشنائی با الکتروفورز

۳- آنالیز محصول آنزیمی با روش الکتروفورز با ژل آگاروز، رنگ آمیزی DNA در ژل آگاروز و برش قطعات حاصل از هضم

۴- استخراج پلاسمید هضم شده با آنزیمهای محدودگر (restriction enzymes) با استفاده از روش خالص سازی از روی ژل آگاروز

۵- اتصال (Ligation) الیگونوکلئوتیدهای دو رشته‌ای به پلاسمید خطی شده

۶- ساخت سلول‌های صلاحیت دار DH5α با روش کلرید کلسیم

۷- ترانسفورماسیون سلول‌های صلاحیت دار DH5α با محلول لیگاسیون

۸- ترانسفورماسیون سلول‌های صلاحیت دار با محلول لیگاسیون

۹- غربالگری کلون‌های به دست آمده و کشت کلون‌های به دست آمده

۱۰- استخراج پلاسمید با روش لیز قلیابی

۱۱- آنالیز پلاسمید با روش الکتروفورز و سنجش غلظت و خلوص پلاسمید به وسیله اسپکتروفوتومتر

۱۲- هضم آنزیمی پلاسمید استخراج شده برای آنالیز وجود قطعه ژن مورد نظر و معرفی روش‌های گوناگون برای تایید حضور قطعه ژن مورد نظر

منابع:

۱. فرازمند، ع.، علیزاده، ز. و فاتحی، م. (۱۳۸۷) ژنتیک، راهنمای آزمایشگاه. انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.
2. Hartel, D.L. and Jones, E.W. (2002) Genetics: Principles and analysis. Jones & Bartlett Pub.
3. Mertens, T.R. and Hammersmith, R.L. (2001) Genetics: Laboratory Investigations,12th Edition. Prentice Hall.
4. Klug, W.S., Cummings, M.R., Spencer, C.A. and Palladino, M.A. (2013) Concepts in Genetics, 10th edition. Benjamin Cummings.
5. Strachan, T. and Read, A. (2013) Human Molecular Genetics, 4th Edition. Garland Science.

نام فارسی درس: ساختار و تنوع جانوری

نام انگلیسی درس: Animal Structure and Diversity

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد (سفر علمی + سمینار)

هدف درس:

هدف این درس آشنایی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با تمام شاخه های اصلی بی مهرگان و مهره داران مشتمل بر ریخت شناسی، تکوین، رفتار، بوم شناسی و تکامل این تاکsonونها با تکیه بر ارتباطات تکاملی است.

سرفصل درس:

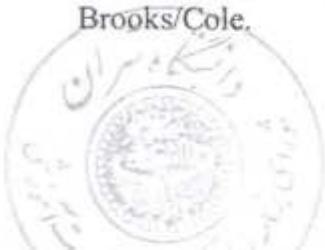
- ۱- شکل گیری کره زمین و حیات در آن - تکامل حیات در زمین و دوره های زمین شناسی
- ۲- ثوریهای انتخاب طبیعی - تکامل خرد - تکامل کلان
- ۳- ادامه ثوریهای انتخاب طبیعی - تکامل خرد - تکامل کلان
- ۴- موجود زنده، گیاه، جانور، قارچ، باکتری، ویروس، پروتیست، تعاریف (تفاوتها و شباهتها)
- ۵- تکیا ختگان، اشاره به نمونه های آزاد و انگلی
- ۶- اشاره به مراحل رشد و تشکیل لایه های جنینی و دسته بندی جانوران بر طبق آن
- ۷- اشاره به تسهیم و مورد استفاده آن در رده بندی گروه های جانوری و اهمیت آن
- ۸- تنوع زیستی و اهمیت آن
- ۹- طرح بدن - تشکیل حفره ها
- ۱۰- تقارن - تعریف - مثال
- ۱۱- رده های مختلف جانوری و اهمیت آن در رده بندی گروه ها
- ۱۲- ارتباط پروتوزوا و متازوا

- ۱۳- تعریف متازوآ - رده‌بندی
- ۱۴- اسفنجهای - پلاکوزوآ
- ۱۵- مرجانیان (Cnidaria) - شانه‌داران (Deutrostomia)
- ۱۶- بیولوژی تولید مثل در جانوران با تقاضا دو جانبی، سلوم و تشکیل آن، دهان اولیه‌ها و دهان ثانویان (Protostomia)
- ۱۷- کرم‌های پهن و نمرتین‌ها - مثال از هر گروه و اهمیت آنها در زندگی انسان
- ۱۸- نرمتنان
- ۱۹- روتیفرها - نماتودها
- ۲۰- کرم‌های حلقوی
- ۲۱- ارتباط کرم‌های حلقوی و بندپایان
- ۲۲- بندپایان - اختصاصات - رده‌بندی - مثالهایی از هر گروه
- ۲۳- خارپوستان
- ۲۴- طنابداران بی مهره - ارتباط بی مهرگان و مهره داران
- ۲۵- طنابداران - تعریف - پیدایش - رده‌بندی
- ۲۶- ماهیها - اختصاصات آنها
- ۲۷- دوزیستان - اختصاصات آنها
- ۲۸- خزندگان - اختصاصات آنها
- ۲۹- پرنده‌گان - اختصاصات آنها
- ۳۰- پستانداران - اختصاصات آنها
- ۳۱- جنبه‌های کاربردی جانورشناسی

منابع:

1. Taggart, S. and Star, E. (2012) Biology, the unity and diversity. 12th Edition. Brooks/Cole, Cengage Learning.
2. Star, C., Evers, C. and Star, L. (2011) Biology, Concepts and Applications. Brooks/Cole, Cengage Learning.
3. Hikman, C.P., Roberts, L.S., Keen, S.L., Larson, A., Anson, H. and Eisenhour, D.J. (2008) Integrated principles of zoology. 14th Edition. McGraw-Hill, Higher Education.
4. Solomon, E.P., Berg, L.R. and Martin, D.W. (2005) Biology. 8th Edition. Thomson, Brooks/Cole.

نام فارسی درس: آزمایشگاه ساختار و تنوع جانوری

نام انگلیسی درس: Animal Structure and Diversity Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشنباز: دارد (همزمان با درس ساختار و تنوع جانوری)

آموزش تكميلي: دارد (سفر علمي + کارگاه + آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با گروه های شاخص بی مهرگان و مهره داران و آشنایی با اندام ها و دستگاه های سازنده بدن برخی از مهره داران می باشد.

سرفصل درس:

۱- مطالعه نمایندگانی از تک یاختگان (لام های آماده) و نمونه های زنده به منظور آشنایی و کار با میکروسکوپ

۲- مطالعه اسفنج ها و مرجان ها (ماکروسکوپی)

۳- مطالعه انواع کرم ها (آشنایی با ساختار ظاهری آنها)

۴- مطالعه نمایندگانی از نرم تنان

۵- مطالعه نمایندگانی از بندپیان

۶- مطالعه خارپستان

۷- مطالعه ماهی ها و خزندگان

۸- تشریح قورباغه

۹- تشریح قلب گوسفند

۱۰- تشریح مغز گوسفند

۱۱- جمع بندی مطالعات انجام شده در آزمایشگاه

۱۲- بررسی نمونه های موجود در ایران و مطالعه در موزه جانورشناسی

این درس نیاز به ۳ روز مطالعه محیطی دارد.

منابع:

1. Lytle, C.F. (2000) General Zoology: Laboratory guide. McGrawHill. Boston, 371p.
2. Rowett, H.G.Q. (1988) Dissection guides (V. Invertebrates). Colorcraft LTD. Hongkong, 59p.
3. King, G.M. and Custance, D.R.N. (1982) Colour Atlas of Vertebrate Anatomy: An integrated text and dissection guide. Blackwell Scientific Pub. Oxford, 131p.

نام فارسی درس: مبانی فیزیولوژی جانوری

نام انگلیسی درس: Principles of animal Physiology

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشیاز: دارد (فیزیولوژی سلول یا مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی)

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با فیزیولوژی دستگاه های بدن در رده های مختلف جانوران است.

سرفصل درس:

۱- دستگاه های گردش خون: ویژگی های انواع دستگاه های گردش خون، اجزای دستگاه های گردش خون، توع دستگاه های گردش خون، الگوی گردش خون مهره داران، فیزیک دستگاه های گردش خون، قلب های بسی مهرگان و مهره داران، سیکل قلبی، کترل انقباض، تنظیم فشار و جریان خون، دستگاه لنفاوی، خون، ترکیب خون، انعقاد خون، سیستم ایمنی

۲- دستگاه های تنفس: استراتژی های تنفس، فیزیک دستگاه های تنفس، انواع دستگاه های تنفسی (آبشش، تراکه و شش)، تهوية و تبادل گاز در آب، تهوية و تبادل گاز در هوا، انتقال گاز به بافت ها، انتقال اکسیژن و کربن دی اکسید، انواع رنگدانه های تنفسی، تنظیم دستگاه های تنفس مهره داران، تنظیم تهوية، هیپوکسی محیط، سرکوب متابولیسم ناشی از هیپوکسی، فیزیولوژی غواصی

۳- دستگاه های دفعی و تعادل آب و یون: استراتژی های تنظیم یونی و اسمزی در جانوران، نقش بافت های اپتیلیال، دفع نیتروژن، انواع کلیه، ساختار و عملکرد کلیه در جانوران، تنظیم عملکرد کلیه ها، پالایش گلومرولی و عوامل موثر بر آن، تبعع تکاملی در ساختار و عملکرد دستگاه دفعی، برهمنش دستگاه های قلبی - عروقی و دفعی در تنظیم فشار خون و pH

۴- دستگاه‌های گوارش: ماهیت و دریافت مواد غذایی، مواد غذایی و انواع رژیم‌های غذایی در جانوران، یافتن و مصرف غذا، هماهنگی گوارش با متابولیسم، تنوع دستگاه‌های گوارش، تنظیم عصبی‌هورمونی تغذیه و گوارش، استراتژی‌های دستگاه گوارش در محرومیت‌های غذایی و زمستان خوابی

۵- دستگاه‌های تولیدمثل: تنوع ساختاری و عملکرد دستگاه‌های تولیدمثل نر و ماده، تولیدمثل جنسی، هورمون‌های تولیدمثلی، تکوین گناد و تعیین جنسیت، اووژنر، اسپرماتوژنر و لفاح، چرخه تولیدمثلی پستانداران، تنظیم عصبی‌هورمونی، غدد پستانی و شیردهی، پرولاکتین و رفتار والدینی

منابع:

۱. میرز، ک.د. و شولت، پ.م. (۱۳۹۰) مبانی فیزیولوژی جانوری، ترجمه رضایوف، آ، زارع چاهوکی، آ، شیرازی زند، ز. و مقدسی، س.پ.. جلد اول. انتشارات فاطمی.
۲. گایتون، آ.س. و هال، ج.ا. (۱۳۸۸) فیزیولوژی پزشکی، ترجمه سپهری، ح، راستگار فرج زاده، ع. و قاسمی، ک.. انتشارات اندیشه رفیع
3. Barret, K.E., Barman, S.M. and Boitano, S. (2012) Ganong's Review of Medical Physiology, 24th Edition. McGraw-Hill Companies, Inc.

نام فارسی درس: آزمایشگاه مبانی فیزیولوژی جانوری

نام انگلیسی درس: Principles of Animal Physiology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس مبانی فیزیولوژی جانوری)

آموزش تكمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی بصورت عملی با عملکرد دستگاه های حیاتی بدن است.

سرفصل درس:

۱- نحوه تهیه محلول های فیزیولوژیکی برای مطالعه فیزیولوژی سیستم های بدن

۲- فیزیولوژی خون: هموگلوبین و آهن خون، شمارش گلبولی، تهیه بلورهای تایشمن از نمونه خون، مشاهده طیف خون

۳- فیزیولوژی قلب: ثبت حرکات قلب، اثر حرارت و pH بر عملکرد قلب، بررسی عملکرد بافت پیس میکر قلب و گره های قلبی، و مشاهده گردش خون

۴- فیزیولوژی گوارش: شناسایی ترکیبات شیر، تجزیه کیفی بزاق، شناسایی ترکیبات بزاق

۵- فیزیولوژی دفعی: تجزیه کیفی ادرار و شناسایی ترکیبات ادراری، سنجش مقدار کلر در نمونه ادرار

منابع:

۱. مسویز، ک.د. و شولت، پ.م. (۱۳۹۰) مبانی فیزیولوژی جانوری، ترجمه رضاییوف، آ، زارع چاهوکی، آ، شبرازی زند، ز، و مقدسی، س.پ، جلد اول. انتشارات فاطمی.

۲. گایتون، آ.س. و هال، ج.ا. (۱۳۸۸) فیزیولوژی برشکی، ترجمه سپهری، ح، راستگار فرج زاده، ع، و قاسمی، ک.. انتشارات اندیشه رفیع.

3. Barret, K.E., Barman, S.M. and Boitano, S. (2012) Ganong's Review of Medical Physiology, 24th Edition. McGraw-Hill Companies, Inc.

نام فارسی درس: ساختار و تنوع گیاهی

نام انگلیسی درس: Plant Structure and Diversity

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشنباز: ندارد

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنایی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با مبانی گیاهشناسی و آشنایی با تنوع گیاهان است. گروههای اصلی گیاهی با دیدگاهی تکاملی معرفی شده و دانشجویان با اساس ساختاری تنوع و واژه‌های علمی مربوطه آشنا خواهند شد. در پایان دانشجو به اهمیت گیاهان و گروههای مختلف آن در بوم سازگانهای مختلف و بهبود زندگی بشر و دیدگاههای حفاظتی آشنا خواهند شد.

سرفصل درس:

۱- گروههای اصلی موجودات زنده و جایگاه گیاهان در درخت تکاملی حیات - اهمیت درس - مفاهیم کلی

۲- اصول مقدماتی نامگذاری گیاهان و رتبه‌های اصلی در گیاهشناسی

۳- گروههای اصلی جلبکها و چرخه زندگی آنها - معرفی مثالهای انتخابی از جلبکها با تاکید بر استفاده‌های اقتصادی

۴- گروههای اصلی خزه‌ایها - ویژگیها و چرخه زندگی

۵- گروههای اصلی سرخسها - ویژگیها و چرخه زندگی

۶- گیاهان دانه‌دار - چرخه زندگی - چگونگی پیدایش و تکامل - ویژگیها - جایگاه آنها در درخت تکاملی

۷- گیاهان دانه‌دار - اندامهای اصلی گیاهی و نقش آنها

- ۸- یاخته گیاهی، تنوع و تکامل آن - دیواره سلولی - اندامکها
- ۹- بافت‌های گیاهی - تنوع و ویژگیهای هر بافت و جایگاه آن در پیکره گیاه
- ۱۰- مریستمها - رشد نخستین و پسین در گیاهان
- ۱۱- ریخت‌شناسی و تشریح ریشه
- ۱۲- ریخت‌شناسی و تشریح ساقه - برگ‌آذین - تنوع ساقه - واژه‌شناسی
- ۱۳- ریخت‌شناسی و تشریح برگ - تنوع برگ - واژه‌شناسی
- ۱۴- گل آذین و گل و انواع آن - منشاء گل - بخش‌های مختلف گل
- ۱۵- میوه و انواع آن
- ۱۶- گروههای اصلی بازدانگان - چرخه زندگی - مثالهای انتخابی
- ۱۷- گروههای اصلی نهاندانگان - چرخه زندگی - مثالهای انتخابی
- ۱۸- بوم‌شناسی و تکامل گیاهان - تاریخچه اجمالي بومی‌سازی گیاهان زراعی

منابع:

1. Raven, P.H., Evert, R.F and Eichhorn, S.E. (2013) Biology of Plants. W.H. Freeman and Company.
2. Dickison, W. (2000) Plant Anatomy. Academic Press.
3. Simpson, M.G. (2010) Plant Systematics. Elsevier Academic Press.
4. Rudall, P. (2007) Plant Anatomy. Cambridge University Press.

نام فارسی درس: آزمایشگاه ساختار و تنوع گیاهی

نام انگلیسی درس: Plant Structure and Diversity Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس ساختار و تنوع گیاهی)

آموزش تکمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف این درس آشنایی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با آموزش عملی گیاهشناسی مقدماتی و آشنایی با گروههای اصلی گیاهان است. مثالهایی از گروههای اصلی گیاهی برای دانشجویان ارائه می‌شود و دانشجویان با اساس ریختی ساختارها در گروههای گیاهی آشنا می‌شوند. واژه‌های علمی متداول برای توصیف گیاهان در قالب مثالهایی ملموس به دانشجویان آموزش داده می‌شود. همچنین دانشجو با ساختار درونی اندامها با تاکید بر مثالهایی از گروههای اصلی گیاهی آشنا خواهد شد.

سرفصل درس:

۱- نحوه آماده‌سازی گیاهان برای هرباریوم، خشک کردن، پرس گیاهی، ثبت اطلاعات در محیط، چسباندن و حفظ نمونه‌ها

۲- آشنایی با برخی منابع اصلی در شناسایی گروههای اصلی گیاهی، استفاده از کلید شناسایی و منابع برای شناسایی هر گروه گیاهی

۳- مثالهایی از جلبکهای آب شیرین و آشنایی با ساختارهای اصلی آنها

۴- مثالهایی از گروههای اصلی خزه‌ایها و آشنایی با ساختارهای اصلی آنها

۵- مثالهایی از گروههای اصلی سرخسها و آشنایی با ساختارهای اصلی آنها

۶- آشنایی با ساختارهای اصلی رویشی و زایشی در بازدانگان

- ۷- آشنایی با ساختارهای اصلی رویشی و زایشی در نهاندانگان: انواع برگ، ساقه، برگ آذین، گل - آذین، تمکن، میوه
- ۸- تشریح ریشه در مثالهای انتخابی از تکله‌ایها و دولپه‌ایها
- ۹- تشریح ساقه در مثالهای انتخابی از تکله‌ایها و دولپه‌ایها
- ۱۰- تشریح برگ در مثالهای انتخابی از بازدانگان، تکله‌ایها و دولپه‌ایها
- ۱۱- آشنایی با تنوع گیاهان، توصیف علمی آنها و تشخیص ساختارهای اختصاصی گیاهان در محیط‌های شهری مانند پارکها
- این درس نیاز به ۳ روز مطالعه محیطی دارد.

منابع:

1. Raven, P.H., Evert, R.F and Eichhorn, S.E. (2013) Biology of Plants. W.H. Freeman and Company.
2. Dickison, W. (2000) Plant Anatomy. Academic Press.
3. Simpson, M.G. (2010) Plant Systematics. Elsevier Academic Press.

نام فارسی درس: مبانی فیزیولوژی گیاهی

نام انگلیسی درس: Principles of Plant Physiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: ندارد

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با اصول و برخی مباحث فیزیولوژی گیاهی است.

سرفصل درس:

۱- آب و خاک: آب و خواص فیزیکی و شیمیائی؛ اهمیت آب و نقش های آن در گیاه؛ اشکال حضور آب در گیاه و خاک؛ پتانسیل آب، تعریف و اجزای آن (پتانسیل اسمزی، پتانسیل فشار، پتانسیل ثقل، پتانسیل ماتریک) و عوامل موثر بر آن، خواص کولیگاتیو

۲- خاک، انواع آن، اهمیت و فاز های آن، بافت خاک، انواع بافت و ساختار خاک، اهمیت تهویه در خاک، نقاط مهم پتانسیلی در خاک: ظرفیت مزرعه ای (FC)، نقطه پژمردگی دائم (PWP) و موقتی، آب قابل استخراج توسط گیاه (CEW)، آب فراهم (AW)، آب سهل الوصول (RAW) و حداقل تخلیه مجاز (MAD)؛ تنش کمبود آب و سازوکارهای مقاومت.

۳- تغذیه و جذب: تقسیم بندی عناصر (میکروالمانها و ماکروالمانها) و تعریف عناصر ضروری و مفید؛ نقش عناصر در گیاه (عمومی و اختصاصی)؛ علائم کمبود عناصر و روش های برطرف کردن کمبود؛ نحوه مطالعه مقدار عناصر در گیاه؛ اهمیت تعادل عناصر در گیاه، اشکال مختلف عناصر پس از جذب، پدیده انباشتگی، معرفی گیاهان انباسته گر، گیاهان کلسیم دوست و کلسیم گریز؛ تقسیم بندی گیاهان از نظر نیاز به سدیم، گیاهان ناتروفیل و ناتروفوب؛ برهم کنش عناصر (پدیده های همیاری، ناسازگاری و حالت های دیگر برهم کنش عناصر)؛ همانند سازی فسفات، همانند سازی

ازت، چرخه ازت، همانند سازی نیترات و مراحل و جایگاه یاخته‌ای آن، همانند سازی آمونیوم، تثبیت ازت و انواع آن، میکروارگانیسمهای تثبیت کننده ازت، سازوکار تثبیت ازت ملکولی، ساختار ملکولی آنزیم نیتروژناز و همانند سازی اکیژن.

۴- جذب عناصر غذائی از راه ریشه، موانع مختلف موجود در برابر جذب مواد (دیواره و غشای پلاسمائی)، جذب دیواره‌ای و جذب واقعی، جذب غیر فعال و جذب فعال؛ معرفی کانال‌های یونی، تلمبه‌ها (پمپ‌ها) و انواع آنها و وظایف آنها (در شرایط فیزیولوژیکی و تنفس)، انتقال فعال اولیه و ثانویه (همبرها و پادرها) به همراه مثال، سیستیک جذب یون (مدل مکانیلیس و متتن)، مقایسه اطلاعات سیستیکی جذب (K_m و V_{max}) عناصر مختلف، اهمیت ساختار ریشه در جذب، مسیرهای آپوپلاستی، سیمپلاستی، ترایاخته‌ای و وزین راهی، نقاط مختلف جذب عناصر مختلف در طول محور ریشه؛ منطقه آزاد جذب، فضای آزاد ظاهری و نحوه تشخیص آن، تعادل دونان، انتقال فعال، رابطه نرنست، نحوه تشخیص انتقال فعال و غیر فعال، اختصاصات فیزیولوژیک جذب، انتخاب در جذب مواد، عوامل موثر بر جذب و سرعت آن، دفع و خروج مواد از گیاه؛ نیاز گیاهان به انرژی، صور مختلف خروج انرژی از گیاه و راههای جذب انرژی در گیاهان، تقسیم بندی موجودات زنده از نظر قدرت سنتز (اتوتروف، فتوتروف، هتروتروف، مزوتروف، متاتروف، ...)، نیاز گیاهان مختلف به مواد غذائی؛ معرفی و آشنایی با منحنيهای رشد گیاه نسبت به غلظت عناصر، معرفی مناطق کمبود، بحرانی، لوکس وسمی، نظریه میچرلیخ، روابط مطرح و اثبات آنها، اثر غلظت عناصر در محیط بر غلظت آنها در گیاه (آزمایش‌های لوند گارده و پره وو)، قانون کمینه و عوامل محدود کننده؛ نحوه تنظیم pH یاخته (نظریه pH-stat)، رابطه تنفس، فتوستز و احیای نیترات، احیای نیترات در گیاهان C3 و C4، تأثیر نوع کود ازتی بر رشد رویشی و زایشی.

۵- انتقال (تراپرسی) مواد در گیاه؛ اهمیت پدیده تراپرسی مواد؛ سازوکارهای تراپرسی مواد در گیاه در سطح سلولی و گیاه کامل در گروه‌های مختلف موجودات زنده؛ تراپرسی کوتاه مسافت و بلند مسافت؛ تراجانی (Translocation) مواد در گیاه و مسیرهای آن، مسیر آپوپلاستی، سیمپلاستی، ترایاخته‌ای (Transcellular)، و وزین راهی (Bypass)؛ ترکیب شیره خام و پرورده و مقایسه آنها از ابعاد مختلف؛ سازوکارهای صعود شیره خام (تعرق، فشار ریشه‌ای، موئینگی، فشار اتمسفری)؛ تعرق و عوامل موثر بر آن، سازوکارهای باز و بسته شدن روزنه‌ها، سازوکار اثر ABA بر بسته شدن روزنه‌ها به عنوان یک مثال از مسیر تراسانی علامت (Signal transduction)؛ فشار ریشه‌ای، تعریق و اهمیت آن؛ سازوکارهای حرکت شیره پرورده (انتشار، جریان سیتوپلاسمی، فشار اسمزی) و فرضیه

جریان فشاری مونش؛ چگونگی مطالعه تراپزی شیره خام و شیره پرورده و تکنیک های مورد استفاده؛ درجه حلالیت عناصر مختلف در شیره خام و پرورده

۶- فتوستز و تنفس؛ واکنش های نوری فتوستز؛ نورسینروی رانش فتوستز؛ رنگیزه های فتوستزی، ساختار و بیوستز؛ کلروپلاست، ساختار و انواع آن؛ سازمان جذب و جمع آوری نور، انواع فتوسیستم و ساختار ملکولی آنها؛ معماری دستگاه فتوستزی (فتوستز پروکاریوت ها و یوکاریوت ها)؛ سازوکار تراپزی الکترون و پروتون؛ ستر ATP؛ فتوفسفریلاسیون، سازوکار و انواع آن؛ زنوم کلروپلاست؛ واکنش های کربن؛ شیمی فتوستز و مسیر پتوز فسفات احیائی (چرخه کالوین)؛ متابولیسم فراورده های فتوستزی؛ فتوستز C₄ و CAM؛ تنفس نوری؛ تنفس در گیاهان؛ مراحل بی هوازی و هوازی تنفس (گلیکولیز و چرخه کربس) در گیاهان و تفاوت های آن با تنفس در جانوران؛ چرخه گلی اکسالات؛ مسیر های جایگزین (Alternative) تنفس در گیاهان

۷- رشد و نمو؛ تعریف رشد و نمو؛ هورمون و تعریف؛ تنظیم کننده های رشد و نمو، اثرات فیزیولوژیکی، سازوکار عمل و بیوستز؛ اکسین ها؛ سیتوکینین ها؛ ازیبرلین ها؛ اتیلن؛ آبسیزیک اسید؛ تنظیم کننده های نسبتاً جدید (براسینولید ها؛ اسمنونات ها، سالیسیلیک اسید، سیستمین ها، پلی آمین ها)؛ تروفیسم ها و ناستی ها؛ فیتوکروم و فتومرفوژن؛ گلدهی و فتوپریودیسم

منابع:

1. Raven, P.H. and Eichhorn, S.E. (2013) Biology of Plants. W.H. Freeman and Company.
2. Taiz, L. and Zeiger, E. (2010) Plant Physiology. Sinauer Associates, Inc. Publisher.

نام فارسی درس: آزمایشگاه مبانی فیزیولوژی گیاهی

نام انگلیسی درس: Principles of Plant Physiology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس مبانی فیزیولوژی گیاهی)

آموزش تکمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با انواع محیط های کشت، چگونگی تهیه محیط های کشت، کشت گیاهان، بررسی برخی فرایند های فیزیولوژیکی مانند فتوستتر، تنفس، تعرق، چگونگی اندازه گیری پتانسیل آب و اجزای آن و روش های اندازه گیری عناصر و برخی ماکرونولکول ها در بافت های گیاهی است.

سرفصل درس:

۱- تکنیک های کمی آزمایشگاهی و آمار

۲- کشت سلول و بافت گیاهی

۳- سازوکار باز و بسته شدن روزنه ها

۴- تعیین میزان اکسیژن مصرف شده در تنفس

۵- ساختار برگ و فتوستتر

۶- مطالعه اندازه گیری پتانسیل آبی و قدرت مکش در سلول های گیاهی

۷- تجزیه عناصر گیاهی برای سنجش عناصر کم مصرف و پر مصرف

۸- اندازه گیری سدیم و پتاسیم به روش فلیم فتوتمتری

۹- مطالعه املاح معدنی (بلور ها) در گیاهان

۱۰- تغذیه گیاهی و کمبود عناصر معدنی

۱۱- قابلیت نفوذ سلول ها نسبت به آب و مواد محلول

مراجع:

1. Jones, A., Reed, R. and Weyerers, J. (1998) Practical Skills in Biology. Prentice Hall.
2. Steren, K.R. (1999) Lab Manual, Introductory plant Biology, 8th Edition. Mc Graw-Hill Science/Engineering/Math.
3. Kochert, G. (1978) Carbohydrate determination by the phenol sulfamic acid method, In: Helebust, J.A. and Craig, J.S. (ed): Handbook of phytological methods. Cambridge Univ. Press. Cambridge.
4. Saini, R.S., Sharma, K.D., Dhankhar, O.P. and Kaushik, R.A. (2001) Laboratory Manual of Analytical Techniques in Horticulture. Agrobios (India).
5. Moore, T.C. (1981) Research Experiences in Plant Physiology: A Laboratory Manual, 2nd Edition. Springer-Verlag.
6. Moore, V. (2008) Biology Laboratory Manual, 8th Edition. Mc Graw-Hill Higher Education.
7. Bajracharya, D. (1998) Experiments in Plant Physiology. Narosa Publishing House.

نام فارسی درس: مبانی زیست شناسی تکوینی

نام انگلیسی درس: Principles of Developmental Biology

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (درس مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با مراحل و سازوکارهای تکوین جانوری قبل و پس از تولد است.

سرفصل درس:

۱- تاریخچه و سوالات اساسی تکوین

۲- مفاهیم کلیدی تکوین

۳- مراحل اساسی تکوین : تکثیر، تمایز، ریخت زائی، رشد و الگوسازی

۴- بررسی مراحل اولیه تکوین (کلیواژ و گاسترولاسیون)

۵- جنین شناسی و طراحی بدن دروزوفیلا

۶- جنین شناسی دوزیستان و جوجه

۷- روشهای مطالعه تکوین مهره اران

۸- طراحی نقشه بدن مهره داران

(۱) : تعیین محورهای جنینی (۲) : منشأ و تعیین لایه های جنینی (۳) : الگوسازی لایه های جنینی

۹- ریخت زائی

۱۰- تمایز سلولی و سلولهای بنیادی

۱۱- ریخت زائی، تکوین اندام حرکتی

۱۲- تکوین سلولهای جنسی، لقاح و تعیین جنسیت

- ۱۳- رشد و تکوین پس از تولد
- ۱۴- کاربردهای پژوهشی تکوین
- ۱۵- چرخه زندگی گروههای مختلف گیاهی، مرحله رویانی، مقایسه الگوهای تکوین در گیاهان، جانوران و باکتریها
- ۱۶- مریستم‌های گیاهی: طبقه‌بندی، موقعیت و عملکرد
- ۱۷- دیواره سلولی گیاهی و نقش آن در تکوین: بیوژنز، ساختار و تنوع
- ۱۸- جنبش زایی در گیاهان، میکروسپوروژنز، مگاسپوروژنز و تنوع آن
- ۱۹- قطبیت در گیاهان، سازماندهی محوری (axial patterning)، سازماندهی شعاعی (radial patterning)
- ۲۰- گل زایی در نهاندانگان، مدل ABC و ژن‌های مربوطه
- ۲۱- بافت‌زایی و ژن‌های دخیل در آن

منابع:

- Wolpert, L., Beddington, R., Jessel, T., Lawrence, P., Meyerowitz, E. and Smith, J. (2011) Principles of development. 4th Edition. Oxford University Press. New York.
- Gilbert, S.C. (2010) Developmental Biology, 9th Edition. Sinauer Associates, Inc. Sunderland.
- Taiz, L., and Zeiger, E., Moller, I.M., and Murphy, A. (2014) Plant physiology and development. 6th edition. Sinauer Associates Inc. Sunderland, MA.

نام فارسی درس: تکامل

نام انگلیسی درس: Evolution

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (ژنتیک پایه)

آموزش تكمیلی: دارد (سفر علمی)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با سازوکار های تغییر و تحول موجودات زنده، فرایند تشکیل زمین و مولکولهای آلی است.

سرفصل درس:

۱- مقدمه ای بر تکامل، تعریف فرضیه و تئوری، تکامل فرضیه یا تئوری، فلسفه تکامل، اهمیت علم تکامل

۲- پیدایش جهان، نظریه بیگ بنگ، پیدایش زمین، منشاء حیات، تعریف حیات و خصوصیات موجودات زنده

۳- تاریخچه علم تکامل از زمان افلاطون و ارسسطو تا به حال، نظریه کوویه (ثبات گونه)، نظریه لامارک (ترانسفورمیسم) و نظریه تکاملی داروین، نظریه وراثتی مندل، نظریه تکاملی نوین (تلغیق تئوری انتخاب طبیعی داروین و نظریه وراثتی مندل).

۴- شواهد تکاملی: تکامل در مقیاس کوچک، شواهد مولکولی، ایجاد تکامل از طریق انتخاب مصنوعی، شواهد ریخت شناسی (ساختارهای همولوگ)، گونه های حلقه، شواهد فیلی

۵- تئوری انتخاب طبیعی، تنوعات درون جمعیتی، همولوژی و آنالوژی، منشاء تنوعات (جهش و نوترکیبی)، انواع انتخاب طبیعی (جهت دار، سرکوبگر و ثبت کننده)

۶- ژنتیک جمعیت، اصل هارדי - واینبرگ، رابطه ژنتیک جمعیت و انتخاب طبیعی، تعریف شایستگی

- ۷- رانش ژنتیکی، اثر بنیانگذار (Founder Effect)، جریان ژنی (Bottle Neck Effect)، رابطه انتخاب طبیعی و رانش ژنتیکی، انتخاب ختنی (Neutral Theory of Gene Flow)، مجموعت موثر (Molecular Evolution)
- ۸- تکامل جنسیت، مزایا و منافع تولیدمثل جنسی و غیرجنسی، مزایای پارتوژنی، هزینه و مزایای تولیدمثل جنسی، انتخاب جنسی، نسبت جنسی
- ۹- جغرافیای زیستی و تکامل، شواهد جغرافیایی برای تکامل، اشتراق قاره‌ها، الگوهای اصلی در پراکنش گونه‌ها
- ۱۰- گونه و گونه زایی، تعاریف ارائه شده برای گونه، مدل‌های گونه زایی، پولی پاؤئیدی و گونه زایی، هیبرید
- ۱۱- تبارزایی (Phylogeny)، فرضیه‌های تبارزایی، مثالی از روش‌های بررسی تبارزایی، ساعت‌های مولکولی
- ۱۲- تکامل همزمان (Coevolution)، مثالی از تکامل همزمان شکار و شکارچی، گیاه و گیاه خواران، گیاهان و حشرات گرده افشار، تکامل همزمان در موجودات همزیست، Evolutionary Game Theory
- ۱۳- فسیل شناسی، شرایط تشکیل فسیلها، فسیلها و تبارزایی، مسیرهای تکاملی، کالیبره کردن درختهای تکاملی با استفاده از فسیلها
- ۱۴- تاریخچه حیات: تاریخ تکاملی جانوران
- ۱۵- تاریخچه حیات: تاریخ تکاملی گیاهان
- ۱۶- علم تکامل و جامعه، نظریات ادیان مختلف در رابطه با تکامل
این درس نیاز به ۳ روز مطالعه محیطی دارد.

منابع:

۱. نیشابوری، ع. ا. (۱۳۷۳) مکانیزم‌های تحول در موجودات زنده، انتشارات دانشگاه تبریز.
۲. نیشابوری، ع. ا. (۱۳۷۳) تکامل موجودات زنده، انتشارات دانشگاه تبریز.
3. Futuyma, D. (2013) Evolution, 3rd Edition. Sinauer Associates, INC Publishers. Sunderland, Massachusetts, U.S.A.
4. Ridley, M. (2004) Evolution, 3rd Edition. Blackwell Publishing.
5. Goldsmith, T.H. and Zimmerman, W.F. (2001) Biology, Evolution and Human Nature. Wiley.

نام فارسی درس: اکولوژی عمومی

نام انگلیسی درس: General Ecology

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: ندارد

آموزش تكميلي: دارد (سفر علمي + سمینار)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با مفاهیم پایه ای علم اکولوژی، انواع برهمکنش های بین موجودات مختلف و اهمیت آنها در زیست کره و آشنایی با مسایل کاربردی این علم است.

سرفصل درس:

۱- مقدمه ای بر علم اکولوژی

۲- ژنتیک جمعیت، انتخاب طبیعی و سازگاری، گونه‌زایی و انقراض

۳- مساله توزیع (روش های تجزیه و تحلیل توزیع)

۴- عوامل محدود کننده توزیع (دما)

۵- عوامل محدود کننده توزیع (آب و مواد مغذی) - گیاهان و آب - گیاهان و مصرف کننده ها

۶- اکولوژی جمعیت

۷- روش های جمعیت نگاری: آمار حیاتی

۸- رشد جمعیت

۹- برهمکنش گونه ها (رقابت)

۱۰- برهمکنش گونه ها (شکار گری)

۱۱- برهمکنش گونه ها (گیاه خواری و همیاری)

۱۲- برهمکنش گونه ها (گیاه خواری و همیاری)

۱۳- برهمکنش گونه ها (بیماری و انگلی)

- ۱۴- تنظیم جمعیت
- ۱۵- مسائل کاربردی (کنترل آفات)
- ۱۶- مسائل کاربردی (زیست شناسی حفاظت)
- ۱۷- اکولوژی جوامع
- ۱۸- تنوع گونه‌ها
- ۱۹- توالی و اهمیت آن
- ۲۰- جغرافیای زیستی جزایر
- ۲۱- زیست بوم (بیوم)‌های خشکی
- ۲۲- زیست بوم (بیوم)‌های دریابی
- ۲۳- زیست بوم (بیوم)‌های آب‌های شیرین
- ۲۴- شبکه‌های غذایی و جریان انرژی
- ۲۵- ادامه شبکه‌های غذایی و جریان انرژی
- ۲۶- تولید زیست‌توده، عملکرد تجزیه‌کننده‌ها
- ۲۷- متابولیسم اکوسیستم (تولید اولیه)
- ۲۸- متابولیسم اکوسیستم (تولید ثانویه)
- ۲۹- متابولیسم اکوسیستم (چرخه عناصر)
- ۳۰- ادامه متابولیسم اکوسیستم (چرخه عناصر)
- ۳۱- سلامت اکوسیستم (اثرات انسان)

** برنامه آموزشی این درس شامل سه تا پنج روز عملیات محیطی می‌باشد.

منابع:

۱. اردکانی، م.ر. (۱۳۸۳) اکولوژی. انتشارات دانشگاه تهران.
2. Begon, M., Harper, J.L. and Townsend, C.R. (2006) Ecology: From Individuals to Ecosystems, 4th Editon. Blakwell Publishing.
3. Molles, M.C. (2009) Ecology: Concept and Application, 5th Edition. McGraw-Hill.
4. Ricklefs, R.E. and Miller, G.L. (1999) Ecology, 4th Edition. W. H. Freeman.
5. Stiling, P.D. (2001) Ecology: Theories and Applications, 4th Editon. Prentice-Hall.
6. Southwood, T.R.E. and Henderson, P.A. (2000) Ecological methods. Blackwell Science Ltd.
7. Townsend, C.R., Harper, J.L. and Begon, M. (2008) Essentials of Ecology, 3rd Edition. Blakwell Publishing.

نام فارسی درس: آمار زیستی

نام انگلیسی درس: Biostatistics

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد

هدف درس:

هدف از این درس فرآگیری آمار در گرایشهای مختلف زیست شناسی است، به طوریکه دانشجویان با مباحث آماری توصیفی و تجربی و تحلیل های آماری آشنا شده و مسائل زیستی را تجزیه و تحلیل می نمایند.

سرفصل درس:

۱- اهمیت آمار و محدودیتهای آن، مفاهیم نمونه برداری و اندازه گیریها

۲- جدول فراوانی و فراوانی تجمعی، شاخصهای مرکزی شامل: میانگین (ریاضی، هندسی و هارمونیک)

۳- میانه، مد؛ ارتباط میانگین، میانه و مد؛ شاخصهای پراکنش شامل: دامنه، انحراف معیار، واریانس و ضریب تغییرات

۴- نمایش داده ها: نمودارهای نقطه ای، خطی، ستونی، دایره ای؛ هیستوگرام و پراکنش، مقدمه ای از احتمالات، توزیعهای دوجمله ای

۵- توزیعهای پوآسن، دوجمله ای منفی، احتمال بحرانی

۶- شاخص توزیع، انتخاب مدل پراکنش، مدل دوجمله ای، مدل پوآسن، مدل دوجمله ای منفی

۷- توزیع نرمال، توزیع نرمال استاندارد، یک دنباله یا دو دنباله، نمونه های کوچک: توزیع t

۸- بررسی نرمال بودن داده ها و تبدیل داده های غیر نرمال به داده های نرمال

۹- خطای نمونه برداری، توزیع میانگین نمونه ها، خطای معیار میانگین

- ۱۰- حدود اطمینان میانگین یک نمونه، تفاوت بین دو میانگین، پرآورده تعداد افراد جمعیت، پرآورد شاخص تنوعات
- ۱۱- اساس تستهای آماری، فرضیه های تجربی و فرضیه های آماری، تستهای آماری یک دنباله و دودنباله، خطای نوع I و II، آمار پارامتریک و ناپارامتریک، قدرت یک تست
- ۱۲- تست همبستگی، ضریب همبستگی، ضریب تعیین و کاربرد همبستگی
- ۱۳- مقدمه ای از رگرسیون، مدلها در رگرسیون، معادله رگرسیون خطی و تست آن
- ۱۴- تستهای پارامتریک: تست F، تست Z، تست t، آنالیز واریانس
- ۱۵- تست ناپارامتریک: تست مریع کای و موارد کاربرد و استفاده آن
- ۱۶- ادامه تست مریع کای و موارد کاربرد و استفاده آن
- ۱۷- تستهای من ویتنی، کروسکال والیس و کولموگروف- اسمیرنوف

منابع:

۱. آیت الله‌ی، س.م.ت. (۱۳۶۸) اصول و روش‌های آمار زیستی. انتشارات امیرکبیر.
2. Fowler, J., Cohen, L. and Jarvis, P. (1998) Practical statistics for field biology. John Wiley and sons. Chichester.
3. Fry, J.C. (1993) Biological data analysis: A practical approach. IRL Press. Oxford.

نام فارسی درس: کارگاه آمار زیستی

نام انگلیسی درس: Practical Biostatistics

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس آمار زیستی)

آموزش تكميلی: دارد کارگاه

هدف درس:

هدف از این درس فرآگیری آمار و نرم افزار آماری SPSS در گرایشهای مختلف زیست شناسی است، به طوریکه دانشجویان با کاربرد نرم افزار SPSS در مباحث آماری توصیفی و تجربه تحلیل های آماری آشنا شده و مسائل مربوط به رشته تحصیلی خود را با استفاده از مثالهای زیستی تحلیل می نمایند.

سرفصل درس:

۱- آشنایی با نرم افزار SPSS

۲- وارد کردن داده ها در برنامه SPSS شامل کد دادن، ایجاد ستون جدید، مرتب کردن

۳- جدول فراوانی، میانگین، میانه، مد، دامنه، انحراف معیار، واریانس، ضریب تغییرات، خطای معیار، حدود اطمینان

۴- تغییر یک سری از داده ها در یک متغیر، جستجو، دسته بندی، محاسبات در داده ها و ایجاد ستون جدید، رسم هیستوگرام

۵- انتخاب یک گروه خاص در یک ستون (با استفاده از دستور Select case و آشنایی با انواع کاربردهای این دستور)، استفاده از دستور Split file

۶- ترکیب ۲ فایل با یکدیگر، رسم انواع نمودارهای Error، Histogram، pie، Area، Line، Bar، bar، Scatter و آشنایی با حالتی های مختلف هر یک از نمودارها، کاربرد آنها و ایجاد تغییرات لازم در آنها

- ۷- بررسی نرمال بودن داده ها، نرمال کردن داده ها، تبدیل داده ها به نرمال استاندارد
- ۸- موارد مختلف کاربرد آزمون مربع کای
- ۹- تست آ و من و یتنی، آنالیز واریانس و تست دانکن
- ۱۰- تست کولموگروف- اسمیرنوف، آزمون کروسکال والیس
- ۱۱- همبستگی، ضریب همبستگی، ضریب تعیین و تست همبستگی
- ۱۲- مدلها در رگرسیون، معادله رگرسیون خطی و تست آن

منابع:

۱. ملک، م. (۱۳۸۴) درسن الکترونیک تجزیه تحلیل های آماری به کمک نرم افزار آماری SPSS. مرکز آموزش‌های الکترونیک دانشگاه تهران.

نام فارسی درس: ساختار و تنوع میکروبی

نام انگلیسی درس: Microbial Structure and Diversity

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: ندارد

آموزش تكميلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با ساختار و فراساختار میکروارگانیسم ها، سیستم های طبقه بندی در دنیای میکروبی، تنوع زیستی میکروبی، عوامل موثر بر رشد میکرها و سازوکار اثر آنتی بیوتیکها است.

سرفصل درس:

۱- تاریخچه میکربیولوژی و معرفی شاخه های مختلف میکربیولوژی

۲- کاربردهای میکروسکوپ در میکربیولوژی

۳- ساختمان میکروارگانیسم ها

۴- غشا سیتوپلاسمی، تنوع غشا سیتوپلاسمی در باکتریها

۵- آركی ها، مایکوپلاسما، اشکال فاقد دیواره سلولی، سیستمهای انتقال مواد در باکتریها

۶- دیواره سلولی و تنوع آن در پروکاریوت ها، ساختار و عملکرد

۷- ساختار ژنوم و تنوع آن در پروکاریوت ها

۸- پلاسمیدهای یوکاریوتیک (مخمری)، تبادلات ژنتیکی در پروکاریوت ها

۹- انتقال ژنتیکی بی واسطه، انتقال ژنتیکی با واسطه فاز، هم یوغی

۱۰- ساختار، تنوع و نقش اگزوبلی مرهای خارج سلولی (کپسول) در باکتریها

۱۱- ساختار اندامک های حرکتی و سازوکار های حرکت در باکتریها

۱۲- شیمیوتاکسی و سازوکار آن

۱۳- ساختار و نقش پیلی و فیمبریه

- ۱۴- ساختارهای مقاوم در باکتریها: کیست، اگزوسپور و اندوسپور
- ۱۵- مواد ذخیره ای در باکتریها و پیگمانهای باکتریایی
- ۱۶- جایگاه میکروارگانیسم ها در عالم حیات: تقسیم بندی سنتی پروکاریوت- یوکاریوت
- ۱۷- تقسیم بندی مدرن مبنی بر نامتجانس بودن پروکاریوت ها و یوکاریوتها (باکتریها، آرکی ها، آرکی زوا و متازوا)
- ۱۸- سیستم های طبقه بندی باکتریها و گروههای مهم باکتری ها
- ۱۹- رشد و تکثیر میکروارگانیسم ها: چرخه رشد یک باکتری، چرخه رشد جمعیت باکتری، کشت بسته و کشت مداوم
- ۲۰- نیازهای غذایی میکروارگانیسم ها، تقسیم بندی باکتریها بر اساس چگونگی تهیه منابع کربن
- ۲۱- الکترون و اتریزی، اصول کشت میکروارگانیسم ها در محیط های مصنوعی، انواع محیط کشت
- ۲۲- اثر عوامل محیطی بر میکروارگانیسم ها شامل دما، pH، پتانسیل اکسید و احیا
- ۲۳- فشار هیدروستاتیک و فشار اسمزی با ذکر مثال میکروارگانیسم های ساکن در محیط های سخت
- ۲۴- کترل رشد میکروارگانیسم ها- مبانی
- ۲۵- کترول رشد میکروارگانیسم ها- روش های فیزیکی: سرما، لیوفلیزاسیون، گرمای خشک و گرمای مرطوب
- ۲۶- کترول رشد میکروارگانیسم ها- روش های شیمیایی
- ۲۷- ضد عفونی کننده ها
- ۲۸- آنتی بیوتیک ها

منابع:

1. Madigan, M.T., Martinko, J.M., Bender, K.S., Daniel, H., Buckley, D.H. and Stahl, D.A. (2014) Brock Biology of Microorganisms, 14th Edition. Benjamin Cummings.
2. Willey, J., Sherwood, L. and Woolverton, C. (2013) Prescott's Microbiology, 9th Edition. McGraw-Hill Scienc.

نام فارسی درس: آزمایشگاه ساختار و تنوع میکروبی
Name of the course: Microbial Structure and Diversity Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشنباز: دارد (همزمان با درس ساختار و تنوع میکروبی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با انواع روش‌های کشت، چگونگی تهیه محیط‌های کشت میکروبی، جداسازی، خالص سازی و رنگ آمیزی گروه‌های مختلف میکروارگانیسم‌ها است.

سرفصل درس:

۱- آشنایی با مقررات و اینمنی کار در آزمایشگاه میکربیولوژی، معرفی وسائل و دستگاه‌ها، توضیح انواع روش‌های استریلیزاسیون و سطوح اینمنی زیستی

۲- آشنایی با انواع محیط‌های کشت و طرز تهیه آنها، ساختن چند محیط کشت جامد، نیمه جامد و مابع و استریل کردن آن‌ها

۳- آشنایی با انواع روش‌های کشت، انجام کشت در محیط‌های کشت جامد، نیمه جامد و مابع

۴- آشنایی با مشخصات کلنی میکروارگانیسم‌ها و بررسی تولید رنگیزه در آن‌ها، آشنایی با عملکرد انواع بیواندیکاتور اتوکلاو

۵- مشاهده میکروارگانیسم‌ها به صورت زنده و مطالعه حرکت (خیسانده یونجه)، آشنایی با تهیه گسترش میکروبی

۶- آشنایی با رنگ‌ها و سازوکار عملکرد آنها، انجام رنگ آمیزی ساده و منفی

۷- رنگ آمیزی گرم از چند میکروارگانیسم، تعیین واکنش گرم با آزمون KOH

۸- رنگ آمیزی اسپور با دو روش شافر فولتون و مولر

- ۹- رنگ آمیزی کپسول با دو روش نگروزین و بوله و چین
- ۱۰- رنگ آمیزی تازه با روش نیترات نقره
- ۱۱- رنگ آمیزی دانه های ذخیره ای (متاکروماتیک و چربی)
- ۱۲- آشنایی با محیط کشت های اختصاصی و افتراقی ، رنگ آمیزی گرم از سوسپانسیون مخلوط میکریبی و کشت بر روی محیط های نامبرده
- ۱۳- ارزیابی نتایج جلسه قبل ، نمونه برداری از محیط دهانی و دندان ها و رنگ آمیزی گرم نمونه ها

منابع:

1. Brown, A.E. (2012) Benson's Microbiological Applications Laboratory manual, 12th Edition. McGraw-Hill Company.
2. Leboffe, M.J. and Pierce, B.E. (2011) A Photographic Atlas for the Microbiology Laboratory, 4th Edition. Morton publishing company.

نام فارسی درس: فیزیولوژی میکروبی

نام انگلیسی درس: Microbial Physiology

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناه: ندارد

آموزش تكميلی: دارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با تنوع متابولیسم در دنیای میکروبی، فرایندهای کاتابولیسم و آنابولیسم میکروبی، تنظیم و کنترل مسیرهای متابولیسمی، ژنتیک باکتری ها و رابطه انگل و میزان امیزبان است.

سرفصل درس:

۱- تقسیم بندی باکتریها بر اساس منبع کربن، انرژی و الکترون، فرم های ذخیره انرژی در سلول

۲- تنوع متابولیسم در عالم پروکاریوتی

۳- متابولیسم در اتوتروفها: باکتریهای فتوستیک و سیانوباكترها، باکتریهای شیمیولیتوتروف

۴- متابولیسم در هتروتروف ها- مروری بر مسیرهای مصرف منابع کربن دار (کربوهیدراتها، اسیدهای آمینه و چربی)

۵- کاتابولیسم کربوهیدراتها و تولید انرژی، مسیرهای متابولیسمی گلیکولیزی

۶- چرخه کربس و چرخه گلی اکسالات

۷- مسیرهای مصرف دیگر قندها مانند لاکتوز، گالاكتوز، مالتوز، مانیتول، فوکوز، رامنوز، ملی بیوز و رافینوز

۸- مسیرهای تجزیه پکتین، سلولز، نشاسته، گلیکورزان

۹- مسیرهای تخمیری در باکتریها: تخمیر لاکتیک، تخمیر بوتیریک، تخمیر مخلوط اسید

۱۰- تخمیر پروپیونیک، تخمیر استیک اسید و تخمیر بوتان دیول

- ۱۱- کاتابولیسم اسیدهای آمینه، مروری بر واکنش های تجزیه ای اسیدهای آمینه، واکنش استیکلند
- ۱۲- انتقال الکترون در باکتریها، زنجیره تنفسی و پتانسیل غشایی
- ۱۳- اتابولیسم میکروبی، سازوکار تشکیل پیتندوگلیکان
- ۱۴- سازوکار تشکیل کپسول، پیلی، تازه و اندوسپور
- ۱۵- تنظیم و کنترل مسیرهای متابولیک در باکتریها: مهار کاتابولیک و رشد دی اکسیک در باکتریها
- ۱۶- مهار و القا آنزیم، کنترل اسمزی بیان ژن، پاسخ های شوک حرارتی و شوک اکسیداسیون
- ۱۷- رفتار گروهی در باکتریها و آرکی ها
- ۱۸- رابطه انگل و میزان
- ۱۹- ایمنی ضد میکروبی، ترکیبات ضد میکروبی طبیعی
- ۲۰- کشتار وابسته به آنتی بادی، سلولهای کشنده ایمنی
- ۲۱- بیماریزایی میکروارگانیسم ها: فاکتورهای ویرولانس
- ۲۲- مراحل عفونت زایی میکروبی، فرار از دفاع ایمنی غیر اختصاصی میزان، توکسین های میکروبی
- ۲۳- تنظیم بیان فاکتورهای ویرولانس

منابع:

1. Madigan, M.T., Martinko, J.M., Bender, K.S., Daniel, H., Buckley, D.H. and Stahl, D.A. (2014) Brock Biology of Microorganisms, 14th Edition. Benjamin Cummings.
2. Willey, J., Sherwood, L. and Woolverton, C. (2013) Prescott's Microbiology, 9th Edition. McGraw-Hill Scienc.

نام فارسی درس: آزمایشگاه فیزیولوژی میکروبی

نام انگلیسی درس: Microbial Physiology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با تنوع متابولیسم در دنیای میکروبی، بررسی اثر عوامل فیزیکی و شیمیائی بر رشد میکروارگانیسم ها و شناسائی میکروارگانیسم ها بر اساس خصوصیات بیوشیمیائی است.

سرفصل درس:

۱- آشنایی با روش های شمارش میکروارگانیسم ها، انجام روش pour plate و spread plate

۲- بررسی اثر عوامل محیطی بر روی رشد میکروارگانیسم ها (اثر دما)

۳- بررسی اثر عوامل محیطی بر روی رشد میکروارگانیسم ها (اثر فشار اسمزی)

۴- بررسی اثر عوامل محیطی بر روی رشد میکروارگانیسم ها (اثر پرتو فرابنفش)

۵- ایجاد جهش در یاکتری ها بوسیله پرتوهای فرابنفش

۶- بررسی اثر عوامل شیمیایی بر روی رشد میکروارگانیسم ها (اثر عوامل ضد عفونی کننده)

۷- بررسی اثر عوامل شیمیایی بر روی رشد میکروارگانیسم ها (اثر آنتی بیوتیک ها - روش گربی باور و تعیین MIC)

۸- شناسایی میکروارگانیسم ها، صفات فیزیولوژیک - آزمون های اکسیداسیون و تخمیر (کشت در محیط های قندی)

۹- شناسایی میکروارگانیسم ها، صفات فیزیولوژیک - آزمون های تنفس در میکروارگانیسم ها

- ۱۰- شناسایی میکروارگانیسم ها ، صفات فیزیولوژیک - بررسی عملکرد آنزیم های هیدرولازی (پروتتاز ، لپیاز ، آمیلاز)
- ۱۱- شناسایی میکروارگانیسم ها ، صفات فیزیولوژیک - آزمون های بیوشیمیابی (IMViC)
- ۱۲- بررسی انواع همولیز ، آزمون های اکسیداز و کاتالاز
- ۱۳- آشتایی با روش های نگهداری میکروارگانیسم ها - کشت مجدد ، فریز کردن ، لیوفیلیزاسیون
- ۱۴- امتحان عملی و نظری

منابع:

1. Brown, A.E. (2012) Benson's Microbiological Applications Laboratory manual, 12th Edition. McGraw-Hill Company.
2. Leboffe, M.J. and Pierce, B.E. (2011) A Photographic Atlas for the Microbiology Laboratory, 4th Edition. Morton publishing company.

نام فارسی درس: باکتری شناسی پزشکی ۱

نام انگلیسی درس: Medical Bacteriology ۱

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با گروههای اصلی باکتریهای گرم مثبتی که در انسان ایجاد بیماری می‌کند،
خصوصیات کلی باکتریها، عوامل بیماریزا، سیر بیماریزا در بدن، شیوه عفونت باکتری در جوامع
بشری، تشخیص، پیشگیری و درمان

سرفصل درس:

۱- مقدمه: تغییر و تحولات پوسته زمین و پیدایش پروکاریوت‌ها و یوکاریوت‌ها. استقرار باکتری‌ها
در زیستگاههای مختلف. استقرار باکتری‌ها در موجودات مختلف از جمله انسان. تشکیل
میکربیوتا. نقش میکربیوتا در شکل گیری اعضا بدن.

۲- میکربیوتا و بدن انسان. میکربیوتا در نقاط مختلف بدن انسان. مقابله سیستم ایمنی و میکربیوتا با
باکتری‌های پاتوژن.

۳- تعریف همه گیری (اپیدمیولوژی) و اصطلاحات مورد استفاده در باکتری شناسی پزشکی.

۴- بیماریهای عفونی قدیمی - جدید نوظهور و دوباره ظهر. زندگی مدرن و عوامل موثر در بروز
عفونت‌ها (خوردگی غذایی آماده- طولانی شدن عمر انسان‌ها- پیوند اعضا و شیمی درمانی-
بیماریهای نقص ایمنی و خود ایمنی).

۵- تقیم بندی باکتری‌ها بر اساس راه ورود به بدن انسان: استنشاق هوا، آشامیدن، خوردن، تماس جنسی، گزش بندپا، تماس با حیوان، مادر به فرزند.

۶- عفونت‌های بیمارستانی: عفونت‌های فرصت طلب- عوامل موثر در بروز عفونت‌های بیمارستانی.

مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Staphylococcus aureus* -۷

بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Staphylococcus aureus* -۸

بنا همولیتیک: مشخصات باکتری‌ها - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Streptococcus* -۹

بنا همولیتیک: بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Streptococcus* -۱۰

مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Streptococcus pneumoniae* -۱۱

بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Streptococcus pneumoniae* -۱۲

مشخصات باکتری‌ها - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Streptococcus viridans* -۱۳

بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Streptococcus viridans* -۱۴

و پوسیدگی دندان. *Streptococcus viridans* -۱۵

ها و مقاومت به آنتی بیوتیک‌ها. *Enterococcus* -۱۶

مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Mycobacterium tuberculosis* -۱۷

بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Mycobacterium tuberculosis* -۱۸

Mycobacterium leprae - *Mycobacterium avium* -۱۹

مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Corynebacterium diphtheria* -۲۰

بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Corynebacterium diphtheria* -۲۱

- سایر *Corynebacterium* ها و *Propionibacterium* -۲۲

.*Nocardia* -۲۳

مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Bacillus anthracis* -۲۴

بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Bacillus anthracis* -۲۵

مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Clostridium botulinum* -۲۶

بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Clostridium botulinum* -۲۷

مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی. *Clostridium tetani* -۲۸

بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Clostridium tetani* -۲۹

- ۳۰: مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی.
بیماری‌ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Clostridium perfringens*
- ۳۱: مشخصات باکتری - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماری‌زایی بیماری
ها - تشخیص - کنترل و درمان. *Listeria monocytogenes*

منابع:

1. Murray, P.R. (2005) Medical microbiology. Elsevier.
2. Wilson, B.A., Salyers, A.A., Whitt, D.D. and Winkler, M.E. (2010) Bacterial pathogenesis, a molecular approach. ASM Press.

نام فارسی درس: آزمایشگاه باکتری شناسی پزشکی ۱

نام انگلیسی درس: Medical Bacteriology Laboratory I

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس باکتری شناسی پزشکی ۱)

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با روش‌های آزمایشگاهی تشخیص باکتری‌های گرم مثبت بیماریزا

سرفصل درس:

۱- مقدمه: توضیحات در مورد روش‌های کشت، جداسازی و خالص سازی و نگهداری باکتریها

۲- آشنایی با اشکال مختلف کلنی باکتریها

۳- رنگ آمیزی و مشاهده کوکسی های گرم مثبت شامل *Staphylococcus aureus* و

Staphylococcus epidermidis به روش میکروسکوپی.

۴- آموزش نحوه ساختن محیط‌های کشت

۵- ساختن محیط‌های کشت توسط دانشجویان

۶- بررسی خصوصیات ماکروسکوپی *Staphylococcus*

۷- انجام تست‌های بیوشیمیایی جهت شناسایی *Staphylococcus* شامل: مانیتول سالت آگار، کاتالاز،

اکسیداز، تحمل نمک ۵، ۱۰ و ۱۵٪، اکسیداسیون قند، دکربوکسیلامیون اسیدهای آمینه، تجزیه

اسکولین، تجزیه اوره، احیای نیترات، نوع تخمیر، شکستن اسید نوکلئیک، MR-VP

۸- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تست‌های بیوشیمیایی

۹- معرفی و انجام تست کواگولاز بر روی گونه‌های چنی *Staphylococcus* با استفاده از

پلاسمای خرگوش

۱۰- کشت باکتریها بر روی محیط خون دار به منظور تعیین نوع هموگلوبین

- ۱۱- بررسی خصوصیات ماکروسکوپی و میکروسکوپی میکروکوکسی
- ۱۲- انجام تستهای بیوشیمیایی جهت شناسایی میکروکوکسی با انجام تستهای بیوشیمیایی ذکر شده در بالا
- ۱۳- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تستهای بیوشیمیایی جلسه ۴
- ۱۴- تشخیص نهایی باکتریهای مربوط به جلات پیشین با استفاده از جداول و منابع استاندارد
- ۱۵- جمع آوری نمونه از موارد کلینیکی و غیره توسط دانشجویان و کشت باکتریهای مجهول
- ۱۶- جدا سازی و خالص سازی باکتریهای گرم مثبت از نمونه های مجهول
- ۱۷- بررسی خصوصیات ماکروسکوپی و میکروسکوپی و انجام تستهای بیوشیمیایی جهت شناسایی باکتریهای مجهول
- ۱۸- نمونه گیری از بینی توسط دانشجویان به منظور جداسازی *Staphylococcus* ساکن در بینی
- ۱۹- آشنایی با محیطهای کروموزنیک
- ۲۰- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تستهای بیوشیمیایی باکتریهای مجهول تشخیص نهایی آنها با استفاده از جداول و منابع استاندارد
- ۲۱- کشت نمونه های بینی بر روی محیط Baird parker agar
- ۲۲- ساخت محیط کشت برای آنتی بیوگرام
- ۲۳- مقدمه : توضیح انواع روشهای سنجش حساسیت باکتریها به مواد ضد میکروبی
- ۲۴- انجام آنتی بیوگرام به منظور تعیین حساسیت استافیلوکوکسی جدا شده از بینی نسبت به آنتی بیوتیک بر طبق استاندارد CLSI
- ۲۵- بررسی نتایج آنتی بیوگرام و تعیین حساسیت و مقاومت سریهایا بر طبق جداول NCCLS
- ۲۶- رنگ آمیزی گرم و آشنایی با خصوصیات میکروسکوپی و ماکروسکوپی استرپتوکوکسهای گروه A، گروه B و *Streptococcus viridans*
- ۲۷- ساختن محیطهای کشت و معرفهای مربوط به شناسایی *Streptococcus*
- ۲۸- معرفی و انجام تست CAMP
- ۲۹- انجام تستهای بیوشیمیایی شامل: هیدرولیز هیپورات، حلایقت در صفراء، تحمل نمک ۰,۶٪، حساسیت به اپتوچین، تجزیه اسکولین و حساسیت به پاسیتراسین
- ۳۰- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تستهای بیوشیمیایی *Streptococcus* و تشخیص نهایی آنها با استفاده از جداول استاندارد

- ۳۱- آشنایی با طریقه نمونه گیری از گلو
- ۳۲- نمونه گیری از گلو توسط دانشجویان به منظور جداسازی *Streptococcus* ساکن در گلو و کشت و جداسازی آنها
- ۳۳- جدا سازی و خالص سازی کوکسیهای گرم مثبت مشکوک به *Streptococcus*
- ۳۴- بررسی خصوصیات ماکروسکوپی و میکروسکوپی و انجام تستهای بیوشیمیایی جهت شناسایی گلو *Streptococcus*
- ۳۵- رنگ آمیزی گرم و آشنایی با خصوصیات میکروسکوپی و ماکروسکوپی *Corynebacterium*
- ۳۶- انجام تستهای بیوشیمیایی جهت شناسایی *Corynebacterium*
- ۳۷- بررسی اسلایدهای میکروسکوپی و پلیتهای مربوط به باسیلهای گرم مثبت اسپوردار
- ۳۸- آشنایی با محیطهای اختصاصی و کروموزنیک جهت شناسایی باسیلهای گرم مثبت
- ۳۹- تحويل دفاتر کار دانشجویان مربوط به گزارش کارهای انجام شده در تمام جلسات آزمایشگاه
- ۴۰- تحويل جداول مربوط به تستهای بیوشیمیایی انجام شده و شرح جزئیات تعیین هویت باکتریهای جدا شده
- ۴۱- برگزاری امتحان
- * آزمایشگاه فوق دو جلسه در هفته برگزار می شود.

منابع:

1. Koneman, E.W. (2006) konoman's Color Atlas and text book of Diagnostic microbiology, 6th Edition. LWW.
2. MacFaddin, J.F. (2000) Biochemical tests for identification of medical bacteria. Lippincott Williams & Wilkins.

نام فارسی درس: باکتری شناسی پزشکی ۲

نام انگلیسی درس: Medical Bacteriology 2

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با گروههای اصلی باکتریهای گرم منفی که در انسان ایجاد بیماری می‌کنند، خصوصیات کلی باکتریها، عوامل بیماریزا، سیر بیماریزا در بدن، شیوع عفونت باکتری در جوامع بشری، تشخیص، پیشگیری و درمان

سرفصل درس:

۱- در مورد هر گروه از باکتری‌ها مشخصات - اپیدمیولوژی - فاکتورهای بیماریزا - بیماریها - تشخیص - کنترل و درمان ارائه خواهد شد

Mycoplasma   *Mycoplasma hominis*   *Mycoplasma pneumoniae*   *Mycoplasma urelyticum genitalium* -۲

Chlamydia psittaci   *Chlamydia pneumoniae*   *Chlamydia trachomatis* :*Chlamydia* -۳

Acinetobacter   *Neisseria meningitidis*   *Neisseria gonorrhoeae* :*Neisseria* -۴

Chromobacter   *Branhamella*   *Kingella*   *Moraxella*

Leptospira   *Treponema pallidum* -۵

Borrelia burgdorferi   *Borrelia recurrentis* :*Burellia* -۶

Francisella tularensis -۷

Coxiella rickettsii   *Rickettsia typhi*   *Rickettsia prowazekii* :*Rickettsia* -۸

Ehrlichia burnetii

Bordetella pertussis -۹

<i>Haemophilus influenzae</i>	<i>Haemophilus parainfluenzae</i>	-۱۰
	<i>Haemophilus ducreyi</i>	
	<i>Pasteurella canis Pasteurella multocida</i>	-۱۱
	<i>Brucella melitensis Brucella canis Brucella abortus Brucella</i>	-۱۲
	<i>Vibrio vulnificus Vibrio parahaemolyticus Vibrio cholerae</i>	-۱۳
	<i>Enterobacteriaceae</i>	-۱۴
	<i>Escherichia coli</i>	-۱۵
	<i>Serratia marcescens Klebsiella pneumoniae Proteus mirabilis</i>	-۱۶
	<i>Salmonella</i>	-۱۷
	<i>Salmonella typhi</i>	-۱۸
	<i>Shigella sonnei Shigella boydii Shigella flexneri Shigella dysenteriae</i>	-۱۹
	<i>Yersinia pseudotuberculosis Yersinia enterocolitica Yersinia pestis</i>	-۲۰
<i>Campylobacter</i>	<i>Campylobacter fetus Campylobacter coli Campylobacter jejuni</i>	-۲۱
	<i>appendicitis</i>	
	<i>Helicobacter pylori</i>	-۲۲
	<i>Legionella pneumophila</i>	-۲۳
	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	-۲۴
	۲۵- باکتریهای بیهوای گرم منفی	
	۲۶- باکتروبیدها:	
	<i>Bacteroides bivius Bacteroides fragilis</i>	
	۲۷- نقش باکتریها در تشکیل آبسه	
	۲۸- اهمیت پیشگیری بیماریهای میکروبی	
	۲۹- اهمیت سیستم ایمنی در مقابله با بیماریهای میکروبی	
	۳۰- مصرف آنتی بیوتیک ها و مقاومت میکروبی	

منابع:

1. Murray, P.R., Rosenthal, R.S., Pfaffer, M.A. and Saunders, M.D. (2012) Medical Microbiology, 7th Edition. Saunders.

2. Wilson, B.A. (2002) Bacterial pathogenesis, a molecular approach, 3rd Editon. ASM Press.

نام فارسی درس: آزمایشگاه باکتری شناسی پزشکی ۲

نام انگلیسی درس: Medical Bacteriology Laboratory 2

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیش‌نیاز: دارد (همزمان با درس باکتری شناسی پزشکی ۲)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با روش‌های آزمایشگاهی تشخیص باکتریهای گرم منفی بیماریزا

سرفصل درس:

۱- آشنایی با خصوصیات کلی باکتریهای خانواده Enterobacteriaceae

۲- رنگ آمیزی و مشاهده باکتری اشرشیاکلی به روش ماکروسکوپی و میکروسکوپی

۳- ساختن محیط‌های کشت توسط دانشجویان

۴- آشنایی با محیط کشت واساس تستهای بیوشیمیابی TSI، EMB و McConkey جهت شناسایی باکتریهای خانواده انتروباکتریا

۵- انجام تستهای بیوشیمیابی ذکر شده جهت شناسایی باکتریهای خانواده Enterobacteriaceae

۶- ساخت معرفه‌ای بیوشیمیابی

۷- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تستهای بیوشیمیابی جلسه قبل

۸- معرفی و انجام تست SIM، سیترات، گلوکونات، مالونات، تجزیه اسکولین، احیای نیترات، ONPG، اکسیداسیون قند، دکربوکسیلاسیون اسیدهای آمینه، تجزیه ژلاتین، تجزیه فنیل آلانین

۹- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تستهای بیوشیمیابی جلسه قبل

۱۰- بررسی خصوصیات ماکروسکوپی و میکروسکوپی باکتریهای خانواده Enterobacteriaceae

شامل *Serratia*, *Proteus*, *Klebsiella*

۱۱- انجام تستهای بیوشیمیابی جهت شناسایی باکتریهای فوق

- ۱۲- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تستهای بیوشیمیایی جلسه
- ۱۳- تشخیص نهایی باکتریهای مربوط به جلسات پیشین با استفاده از جداول و منابع استاندارد
- ۱۴- بررسی خصوصیات ماکروسکوپی و میکروسکوپی *Shigella* و *Salmonella*
- ۱۵- انجام تستهای بیوشیمیایی جهت شناسایی باکتریهای فوق
- ۱۶- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تستهای بیوشیمیایی جلسه
- ۱۷- جمع آوری نمونه از موارد کلینیکی و غیره توسط دانشجویان و کشت باکتریهای مجھول
- ۱۸- جدا سازی و خالص سازی باکتریهای گرم منفی از نمونه های مجھول
- ۱۹- بررسی خصوصیات ماکروسکوپی و میکروسکوپی و انجام تستهای بیوشیمیایی جهت شناسایی باکتریهای مجھول
- ۲۰- مشاهده و بررسی نتایج مربوط به تستهای بیوشیمیایی باکتریهای مجھول تشخیص نهایی آنها با استفاده از جداول و منابع استاندارد
- ۲۱- آشنایی با روش نمونه گیری از مدفوع به منظور جداسازی اشرشیاکلی ساکن در روده
- ۲۲- جدا سازی و خالص سازی کرکوباسیلهای گرم منفی مشکوک به اشرشیاکلی از نمونه مدفوع
- ۲۳- بررسی خصوصیات ماکروسکوپی و میکروسکوپی و انجام تستهای بیوشیمیایی جهت جداسازی اشرشیاکلی ساکن در روده ساخت محیط کشت برای آنتی بیوگرام
- ۲۴- کشت بر روی محیط کروموزنیک اختصاصی به منظور جدا سازی *E. coli* O157
- ۲۵- انجام آنتی بیوگرام به منظور تعیین حساسیت اشرشیا کلی جدا شده از مدفوع نسبت به ۳۰ آنتی بیوتیک بر طبق استاندارد CLSI
- ۲۶- بررسی نتایج آنتی بیوگرام و تعیین حساسیت و مقاومت سویه ها بر طبق جداول CLSI
- ۲۷- آشنایی با انواع تازه در باکتریها
- ۲۸- تهیه رنگ های اختصاصی جهت رنگ آمیزی تازه
- ۲۹- رنگ آمیزی تازه و مشاهده انواع تازه در باکتریهای خانواده Enterobacteriaceae
- ۳۰- رنگ آمیزی گرم و آشنایی با خصوصیات میکروسکوپی و ماکروسکوپی باکتریهای جنس *Pseudomonas*
- ۳۱- ساختن محیطهای کشت و معرفهای مربوط به شناسایی *Pseudomonas*
- ۳۲- انجام تستهای بیوشیمیایی جهت شناسایی *Pseudomonas*
- ۳۳- آشنایی با محیطهای کروموزنیک اختصاصی باکتریهای گرم منفی
- ۳۴- کشت نمونه های مجھول بر روی محیطهای کروموزنیک اختصاصی

- ۳۵- بررسی محیطهای کروموزنیک
- ۳۶- تحویل دفاتر کار دانشجویان مربوط به گزارش کارهای انجام شده در تمام جلسات آزمایشگاه
- ۳۷- تحویل جداول مربوط به تستهای بیوشیمیایی انجام شده و شرح جزئیات تعیین هویت باکتریهای جدا شده
- ۳۸- برگزاری امتحان
- * آزمایشگاه فوق دو جلسه در هفته برگزار می شود.

منابع:

1. Koneman, E.W. (2006) konoman's Color Atlas and text book of Diagnostic microbiology, 6th Edition. LWW.
2. MacFaddin, J.F. (2000) Biochemical tests for identification of medical bacteria. Lippincott Williams & Wilkins.

نام فارسی درس: ویروس شناسی

نام انگلیسی درس: Virology

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری

تعداد ساعت: ۴۸

نوع درس: تخصصی

پیشیاز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

آشنایی با اصول ویروس شناسی و انواع مکانیسم های رشد و تکثیر ویروس ها و آشنایی نسبت به طبقه بندی آنها و انواع روش های شناسایی ویروس ها هدف درس محسوب می شود.

سرفصل درس:

۱- بررسی تعریف ویروس از ذرهای مبتلور تا موجودی زنده

۲- تاریخچه علم ویروس شناسی

۳- اهمیت مطالعه ویروس ها: بیماریزایی، پیشرفت علوم مولکولی، محصولات نوترکیب، ژن درمانی، توسعه واکسن

۴- تکامل ویروس ها و نظریات مرتبط با آن

۵- ساختار ویروس ها و تعریف اجزای ویروسی و تنوع ژنوم در ویروس ها

۶- شکل ویروس و انواع تقارن ویروسی و بررسی دلایل تشکیل ساختار متفارن

۷- بررسی اتصال ویروس به سلول میزبان (ویروس های غشادار و ویروس های بدون غشا)

۸- مکانیسم های تردد ویروس در سلول میزبان

۹- خود تجمعی ویروس در سلول و رهایش ویروس از سلول

۱۰- موارد خاص مولکولی در ویروس ها (تداخل ویروسی، تداخل ویروس های ناقص،

ویروس های کاذب، ویروس با صفات مخلوط، نوترکیبی در ویروس ها (RNA-DNA)، نوترکیبی در ویروس ها)

- ۱۱- کشت ویروس، انواع میزان ویرسی، کشت سلول و کاربرد آن در ویروس‌شناسی
- ۱۲- تاثیرات ویروس بر سلول میزان (CPE) اثرات سایتوپاتیک
- ۱۳- تعیین میزان ویروس در نمونه، روش‌های فیزیکوشیمیایی و بیولوژیک برای تعیین تیتر ویروس در نمونه (بررسی پلاک، میکروسکوپ الکترونی، هماگلوبتیناسیون اسی)
- ۱۴- مکانیسم‌های ایجاد سرطان و ترانسفورماتیون سلولی
- ۱۵- اصول طبقه‌بندی ویروس‌ها
- ۱۶- باکتریوفاژهای مهاجم (فاژهای دار DNA بزرگ، فاژهای DNA دار کوچک، فاژهای RNA دار)
- ۱۷- باکتریوفاژهای معتدل (فاژلامبدا، فاژ Mu-I به عنوان مدل ترانسپوزونی، فاژ P1 به عنوان مدل پلاسمیدی)، فاژهای ناقص و شبه فاژها
- ۱۸- تکامل و بیولوژی فاژها، بررسی فنوتیپ‌های میزانی حاصل از فاژها
- ۱۹- مروری بر ویروس‌های گیاهی (آشنایی با خانواده‌های ویروس‌های گیاهی)
- ۲۰- تاثیر دیواره سلولی در ایجاد عفونت، روش‌های بیان ژن و همانند سازی در ویروس‌های گیاهی، پاسخ گیاه به ویروس
- ۲۱- مروری بر ویروس‌های مهم جانوری
- ۲۲- ویروس‌های کمکی، ویروئیدها، ویروسونیدها، ویروزومها، پرایون‌ها
- ۲۳- وکتورهای ویروسی و کاربرد آنها (آدنوکتورها، AAV وکتورها، هرپس وکتورها، واکسینیا وکتورها)
- ۲۴- وکتورهای ویروسی و کاربرد آنها (رتروویرال وکتورها و وکتورهای مبتنی بر ویروس‌های RNA دار)

منابع:

1. Knipe, D.M. and Howley, P. (2013) Fields Virology (Knipe, Fields Virology, 6th Edition. Lippincott Williams & Wilkins).
2. Flint, S.J. and Enquist, L.W., Racaniello, V.R. (2009) Principles of Virology, 3rd Edition. ASM Press.
3. Brooks, G., Carroll, K.C. and Morse, S. (2012) Jawetz Melnick & Adelbergs Medical Microbiology, 26th Edition. McGraw-Hill Medical
4. Murray, P.R., Rosenthal, R.S., Pfaffer, M.A. and Saunders, M.D. 2012. Medical Microbiology, 7th Edition. Saunders.

نام فارسی درس: میکروبیولوژی صنعتی

نام انگلیسی درس: Industrial Microbiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکربی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با میکروارگانیسم های صنعتی مختلف، ویژگی های آنها و شیوه های متنوع تولید محصولات بیوتکنولوژیک به کمک میکروارگانیسم ها اطلاع کسب خواهد کرد. همچنین مثال های مختلفی از محصولات تولید شده به طریق فناوری زیستی را فراخواهند گرفت.

سرفصل درس:

۱- دوره های پنجگانه بیوتکنولوژی و اهمیت هر دوره در گسترش بیوتکنولوژی میکربی

۲- میکروارگانیسم های صنعتی - انواع، ویژگی های سوبه های صنعتی، تقسیم بندی میکروارگانیسم ها از نظر خطرهای زیستی، اهمیت میکروارگانیسم های GRAS، روش های به سازی سوبه

۳- محیط های کشت صنعتی - اجزا محیط های کشت صنعتی و تفاوت آن با محیط های کشت آزمایشگاهی، فرمول عنصری سوبه، روش محاسبه و اهمیت و اهمیت آن در تهیه محیط کشت صنعتی، عوامل مؤثر در انتخاب یک جز محیط کشت، منابع کربن، نیتروژن، مواد معدنی، ضد کف، القا کننده ها

۴- سیستمهای تخمیر و مکانهای تولید فراورده های بیوتکنولوژیک با ذکر مثال از فراورده های صنعتی (سلول های میکربی، جانوری، گیاهی، گیاهان و جانوران ترازن)، تعریف تخمیر در میکروبیولوژی صنعتی و تفاوت آن با تعریف مربوطه در بیوشیمی، تخمیر بستر جامد و انواع آن با ذکر مثال، تخمیر غوطه ور و انواع فرماننورهای مهم (فرماننور غوطه ور، فرماننور هوایبالابر، جت فرماننور)

- ۵- ساختار فرمانتور غوطه‌ور و چگونگی کنترل شرایط فیزیکی و شیمیایی در فرمانتور (هم زدن، هوادهی، pH، دما، کف، افزودنیها)، سترون کردن فرمانتور، هوا و محیط کشت
- ۶- مقایسه تخمیر یکباره (batch)، تخمیر مداوم و تخمیر فدیج (fed batch fermentation)، مزایا و معایب هر روش
- ۷- مرحله فرودست (جداسازی و خالص سازی محصول)، نقش مرحله فرادرست در مراحل فرودست، جداسازی سلول، استخراج محصول، خالص سازی محصول
- ۸- فراورده‌های حاصل از بیوتکنولوژی میکروبی - اسیدهای آمینه (اهمیت میکروارگانیسمها در تولید اسیدهای آمینه، تولید لیزین و متیوتین، آسپاراتام)
- ۹- فراورده‌های حاصل از بیوتکنولوژی میکروبی - اسیدهای آلی (لاکتیک، سیتریک و استیک)، الكل
- ۱۰- فراورده‌های حاصل از بیوتکنولوژی میکروبی - آنتی بیوتیکها (گروههای مهم آنتی بیوتیکی، سویه‌های مولد، رتبه بندی میزان مصرف آنها در دنیا)، بررسی بیوسنتر، ژنتیک، تولید و خالص سازی پنی سیلین، پنی سیلین اسیلاز و اهمیت آن در تولید پنی سیلینهای نیمه مصنوعی
- ۱۱- فراورده‌های حاصل از بیوتکنولوژی میکروبی - ویتامینها (اهمیت میکروارگانیسمها در تولید ویتامینها و ذکر سویه‌های مولد، تولید و خالص سازی ویتامین B₁₂)
- ۱۲- فراورده‌های حاصل از بیوتکنولوژی میکروبی - پلی ساکاریدهای میکروبی، انواع و سویه‌های مولد، کاربرد پلی ساکاریدهای میکروبی، تولید و خالص سازی زانتان
- ۱۳- فراورده‌های حاصل از بیوتکنولوژی میکروبی - آنزیمهای میکروبی، انواع، سویه‌های مولد و کاربرد آنها، تولید و خالص سازی آسپاراتات پروتئاز به عنوان یک آنزیم پرمصرف
- ۱۴- فراورده‌های حاصل از بیوتکنولوژی میکروبی - فراورده‌های نوترکیب (انواع مهم فراورده‌های نوترکیب، انسولین، هورمون رشد، عوامل انعقاد خون، ایترفرونها)
- ۱۵- روشها و فراورده‌های نوین در زیست فناوری

منابع:

1. Waites, M.J. (2001) Industrial Microbiology, 1st Edition. Wiley-Blackwell.
2. Glazer, A.N. and Nikaido, H. (2007) Microbial Biotechnology: Fundamentals of Applied Microbiology. Cambridge University Press.
3. Soetaert, W. and Vandamme E.J., (2010) Industrial Biotechnology. Publisher: Wiley-VCH.
4. Rittmann, B.E. and McCarty, P.L. (2001) Environmental Biotechnology. McGraw-Hill publishing Co.

نام فارسی درس: آزمایشگاه میکروبیولوژی صنعتی

نام انگلیسی درس: Industrial Microbiology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس میکروبیولوژی صنعتی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

دانشجویان با شیوه های مختلف تولید محصولات بیوتکنولوژیک به کمک میکروارگانیسم ها تجربه کسب خواهد کرد و به تولید مثال هایی از محصولات طبیعی مبادرت می ورزند.

سرفصل درس:

۱- اصول و روش های جداسازی میکروارگانیسم های صنعتی، غربالگری اولیه، غنی سازی، غربالگری ثانویه، اهمیت شیکر و فرمانترور در میکروبیولوژی صنعتی

۲- کشت نمونه های تهیه شده مانند مایه نان، انگور، کشمش به منظور جداسازی مخمر

۳- بررسی کشتهای جلسه گذشته، انتخاب سویه های مخمری و تهیه کشت خالص

۴- بررسی توانایی تخمیر در سویه های جدا شده

۵- انتخاب سویه های پر تولید و تلقیح در محیط پیش کشت، انک. باسیون در شرایط مناسب

۶- تلقیح محیط تولید الكل با محیط پیش کشت

۷- تقطیر الكل، سنجش الكل تولید شده با الكل سنج، تأیید محصول با بسی کرومات پتاسیم و اسید سولفوریک

۸- کشت کلم شور بر روی محیط MRS agar به منظور جداسازی لوکونتوستوک مزانتروئیدس

۹- بررسی مورفولوژی کلنی و سلول های رشد کرده در محیط، آزمایش کاتالاز، کشت از کلنی های مطلوب و تهیه پلیت خالص

۱۰- تأیید خلوص سویه های جدا شده، آزمایش کاتالاز، رنگ آمیزی گرم، کشت در محیط لیتموس، ارزیابی تولید دکستران در سویه ها

- ۱۱- کشت سویه های مولد دکتران در محیط های حاوی ۲٪ و ۰.۵٪ سوکروز و ۰.۵٪ گلوکز
- ۱۲- استخراج مایع فرمانتاسیون با اتانول، بررسی وجود و مقدار پلیمر، بررسی تأثیر نوع و غلظت سویسترا در تولید دکتران، ارزیابی تولید دکتران در حضور محیط کشت بدون سلول
- ۱۳- استخراج نهایی مایع فرمانتاسیون با اتانول و نتیجه گیری در مورد امکان تولید دکتران در حضور محیط کشت عاری از سلول
- ۱۴- کشت نمونه های طبیعی به منظور جداسازی موکور اریزو موکور اریزو پوس / آسپرژیلوس مولد آنزیم لیپاز
- ۱۵- مطالعه پلیت ها، جستجو برای یافتن کلنی های سویه های فوق، کشت مجدد از سویه های فوق به منظور تهیه کشت خالص
- ۱۶- کشت خالص از سویه های خالص موکورال در محیط milk Skim، نگهداری پلیت های خالص آسپرژیلوس در یخچال
- ۱۷- انتخاب سویه های مولد آسپارتات پروتئاز و کشت در محیط تولید آنزیم
- ۱۸- استخراج آنزیم و بررسی فعالیت انعقاد کنندگی شیر در آنزیم جدا شده، تهیه پودر آنزیم
- ۱۹- بررسی فعالیت انعقاد کنندگی شیر در پودر آنزیم
- ۲۰- کشت نمونه های آسپرژیلوس جدا شده در محیط سنجش اسید سیتریک
- ۲۱- انتخاب سویه های مولد و کشت در محیط PDA
- ۲۲- کشت سویه های مولد تولید اسید سیتریک
- ۲۳- جداسازی بیومس، تهیه سیترات کلسیم و خشک کردن آن
- ۲۴- توزین سیترات کلسیم و تهیه اسید سیتریک، رنگبری اسید سیتریک
- ۲۵- تهیه منحنی استاندارد و سنجش اسید سیتریک
- ۲۶- امتحان
- * آزمایشگاه فوق دو جلسه در هفته برگزار می شود.

منابع:

1. Singer, S. (2001) Experiments in Applied Microbiology. Academic Press.
2. Mathur, N. And Singh, A. (2007) Industrial Microbiology : A Laboratory Manual. New age publisher.

نام فارسی درس: میکروبیولوژی غذایی

نام انگلیسی درس: Food Microbiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکربی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

دانشجویان در رابطه با فاکتورهای موثر در رشد میکروارگانیسم‌ها در مواد غذایی، انواع میکروارگانیسم‌های مولد بیماری که از طریق غذا منتقل می‌شوند و تولید مواد غذایی به کمک میکروارگانیسم‌ها اطلاع کسب خواهد کرد.

سرفصل درس:

۱- نقش مضر میکرها در مواد غذایی (ایجاد فساد در مواد غذایی، میکرها به عنوان عامل انتقال بیماری، مسمومیت غذایی)، نقش‌های مفید میکرها در مواد غذایی (تولید مواد غذایی به وسیله متابولیتهای میکربی، تولید مواد غذایی به کمک آنزیمهای میکربی، پروتئین تک یاخته)

۲- اثرات مفید و مضر باکتریهای گرم مثبت و منفی، قارچها و مخمرها/فلور میکربی طبیعی در مواد غذایی

۳- عوامل باکتریایی ایجاد کننده مسمومیت غذایی

۴- عوامل قارچی، مخمری، ویروسی و پروتوزوئری ایجاد کننده مسمومیت غذایی

۵- توکسینهای طبیعی در مواد غذایی و توکسینهای ناشی از رشد میکروارگانیسمها در مواد غذایی

۶- فساد در مواد غذایی (فساد میکربی، شیمیایی، فیزیکی)، عوامل مؤثر در فساد (عوامل درونی، برونی، کمپلکس، عوامل فرایندی)، عوامل درونی (pH و ظرفیت بافری، پتانسیل اکسید و احیا آب فعال، ترکیبات ضد میکربی، ساختارهای ضد میکربی، عوامل برونی (رطوبت تسبی، درجه حرارت،

گازها)، عوامل کمپلکس (شدت ویژه رشد، همزیستی یا رقابت میکروب‌های موجود در مواد غذایی)، عوامل فرایندی (شستشو، بسته بندی، قطعه قطعه کردن)

۷- روشهای نگهداری مواد غذایی - روشهای فیزیکی - استفاده از سرما (نگهداری در یخچال، شوک سرمایی، اثر عوامل جانبی در حفظ مواد غذایی در سرما (pH، دما، رطوبت محیط)، اهمیت حفظ زنجیره سرماده‌ی)، نگهداری در فریزر (انجماد سریع، انجماد کند، مزایا و معایب هر روش، سوختگی فریزری، روشهای انجماد در صنعت)

۸- روشهای نگهداری مواد غذایی - روشهای فیزیکی - استفاده از گرمای (زمان مرگ حرارتی، مقادیر D، Z، F، 12D مقاومت حرارتی باکتریها، کپکها و مخمرها، روشهای مختلف پاستوریزاسیون و کاربردهای آن، Hot fill اپرتویزاسیون، تهیه کنسرو)

۹- فساد مواد غذایی کنسروی (فساد شیمیایی، عوامل مؤثر در فساد شیمیایی، روش جلوگیری فساد میکری، ترشیدگی بدون سورم (Flat sour)، تخمیر تعفنی، فساد سولفیدی، فساد ناشی از گرمادوستهای بیهوازی، فساد ناشی از باکتریهای مزووفیل، فساد ناشی از کپکها و مخمرها، روشهای تشخیص فساد ماده غذایی کنسروی

۱۰- روشهای نگهداری مواد غذایی - روشهای فیزیکی خشک کردن مواد غذایی، مواد غذایی کم رطیب یا با رطوبت متوسط، خشک کن پاششی (Freeze drying)

۱۱- روشهای نگهداری مواد غذایی - روشهای فیزیکی - پرتوتابی (عوامل مؤثر (مقاومت مواد غذایی، Radurization، Radicidation)، کاربردهای پرتوتابی (Radapertization)، استفاده از مایکروویو در نگهداری مواد غذایی ،

۱۲- روشهای نگهداری مواد غذایی - افزودن مواد شیمیایی - نمک (نقش نمک در جلوگیری از فساد میکری، شیمیایی، فیزیکی)، نقش نمک در کترول تخمیر)، فراوری گوشت (Meat Processing)، روش فراوری، عوارض جانبی، تشکیل نیتروزآمین)، دودی کردن

۱۳- روشهای نگهداری مواد غذایی - افزودن مواد شیمیایی - افزودن نگهدارنده‌ها (بنزواتها و پارابتها، سورباتها، پروپیوناتها، دی اکسید گوگرد و سولفاتها، اکسید پروپیلن و اکسید اتیلن، آنتی بیوتیکها)، خواص ضد میکری آنتی اکسیدانها (TBHT، BHT، BHA)، طعم دهنده‌ها (دی استیل ۲ و ۳ پتان، دیون، فنیل استالدھید، یوژینول، سینامیک الدهید)

۱۴- تولید مواد غذایی به کمک میکری، تولید ماست، تولید پنیر، انواع پنیر

۱۵- تولید مواد غذایی به کمک آنتیمهای میکری: آسپاراتات پروتئاز، آمیلاز، پکتیناز، لیپاز

۱۶- تهیه پروتئین تک یاخته (SCP)، تاریخچه، اهمیت، سوپرتراهای مهم، میکرووارگانیسمهای مهم،
تولید پروتئین تک یاخته به عنوان غذای انسان، عوارض جانبی در انسان

منابع:

1. Adams, M.R. (2008) Food Microbiology. Royal Society of Chemistry.
2. Jay, M.J. (2005) Modern Food Microbiology. Springer.
3. Aldley, C.C. (2006) Food Borne Pathogens.

نام فارسی درس: آزمایشگاه میکروبیولوژی غذایی

نام انگلیسی درس: Food Microbiology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشیاز: دارد (همزمان با درس میکروبیولوژی غذایی)

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

دانشجویان با فاکتورهای موثر در رشد میکروارگانیسم‌ها در فساد مواد غذایی در عمل آشنا و به تولید مواد غذایی به کمک میکروارگانیسم‌ها مبادرت می‌ورزند.

سرفصل درس:

۱- نقش مضر میکرها در مواد غذایی (ایجاد فساد در مواد غذایی، میکرها به عنوان عامل انتقال

بیماری، مسمومیت غذایی)، نقش‌های مفید میکرها در مواد غذایی (تولید مواد غذایی به وسیله متابولیتهای میکری، تولید مواد غذایی به کمک آنزیمهای میکری، پروتئین تک یاخته)

۲- اثرات مفید و مضر باکتریهای گرم مثبت و منفی، قارچها و مخمرها/فلور میکری طبیعی در مواد غذایی

۳- عوامل باکتریایی ایجاد کننده مسمومیت غذایی

۴- عوامل قارچی، مخمری، ویروسی و پروتوزوئری ایجاد کننده مسمومیت غذایی

۵- توکسینهای طبیعی در مواد غذایی و توکسینهای ناشی از رشد میکروارگانیسمها در مواد غذایی

۶- فساد در مواد غذایی (فساد میکری، شیمیایی، فیزیکی)، عوامل مؤثر در فساد (عوامل درونی، برونی، کمپلکس، عوامل فرایندی)، عوامل درونی pH و ظرفیت بافri، پتانسیل اکسید و احیا آب فعال، ترکیبات ضد میکری، ساختارهای ضد میکری، عوامل برونی (رطوبت نسبی، درجه حرارت، گازها)، عوامل کمپلکس (شدت ویژه رشد، همیستی یا رقابت میکرها موحد در مواد غذایی)، عوامل فرایندی (شستشو، بسته بندی، قطعه قطعه کردن)

۷- روشهای نگهداری مواد غذایی-روشهای فیزیکی-استفاده از سرما (نگهداری در یخچال (شوك سرمایی، اقرا عوامل جانبی در حفظ مواد غذایی در سرما (pH)، دما، رطوبت محیط)، اهمیت حفظ زنجیره سرمادهی)، نگهداری در فریزر (انجماد سریع، انجماد کند، مزایا و معایب هر روش، سوختگی فریزری، روشهای انجماد در صنعت)

۸- روشهای نگهداری مواد غذایی-روشهای فیزیکی- استفاده از گرمای (زمان مرگ حرارتی، مقادیر D, Z, F, 12D مقاومت حرارتی باکتریها، پکهای و مخمرها، روشهای مختلف پاستوریزاسیون و کاربردهای آن، Hot fill اپرتویزاسیون، تهیه کنسرو

۹- فساد مواد غذایی کنسروی (فساد شیمیایی، عوامل مؤثر در فساد شیمیایی، روش جلوگیری فساد میکروبی، ترشیدگی بدون سورم (Flat sour)، تخمیر تعفنی، فساد سولفیدی، فساد ناشی از گرمادوستهای بیهوازی، فساد ناشی از باکتریهای مزووفیل، فساد ناشی از پکهای و مخمرها، روشهای تشخیص فساد ماده غذایی کنسروی

۱۰- روشهای نگهداری مواد غذایی - روشهای فیزیکی خشک کردن مواد غذایی، مواد غذایی کم رطیب یا با رطوبت متوسط، خشک کن پاششی (Freeze drying)

۱۱- روشهای نگهداری مواد غذایی - روشهای فیزیکی - پرتوتابی (عوامل مؤثر) (مقاومت مواد غذایی، مقاومت میکروبی، مقاومت آنزیمهای)، کاربردهای پرتوتابی (Radurization, Radicidation, Radapertization)، استفاده از مایکروویو در نگهداری مواد غذایی

۱۲- روشهای نگهداری مواد غذایی - افزودن مواد شیمیایی - نمک (نقش نمک در جلوگیری از فساد میکروبی، شیمیایی، فیزیکی)، نقش نمک در کنترل تخمیر)، فراوری گوشت (Meat Processing)، روش فراوری، عوارض جانبی، تشکیل نیتروزآمین)، دودی کردن

۱۳- روشهای نگهداری مواد غذایی - افزودن مواد شیمیایی - افزودن نگهدارنده ها (بنزوئاتها و پارابنها، سورباتها، پروپیوناتها، دی اکسید گوگرد و سولفاتها، اکسید پروپیلن و اکسید اتیلن، آنتی بیوتیکها)، خواص ضد میکروبی آنتی اکسیدانها (TBHT, BHA, BHT) و طعم دهنده ها (دی استیل پیتان دیون، فنیل استالدھید، یوزینول، سینامیک الدهید)

۱۴- تولید مواد غذایی به کمک میکربه، تولید ماست، تولید پنیر، انواع پنیر

۱۵- تولید مواد غذایی به کمک آنزیمهای میکروبی: آسپارتات پروتئاز، آمیلاز، پکتیناز، لیپاز

۱۶- تهیه پروتئین تک یاخته (SCP)، تاریخچه، اهمیت، سوبستراهای مهم، میکروارگانیسمهای مهم، تولید پروتئین تک یاخته به عنوان غذای انسان، عوارض جانبی در انسان

منابع:

1. Waites, M.J. (2001) Industrial Microbiology, 1st Edition. Wiley-Blackwell.
2. Glazer, A.N. and Nikaido, H. (2007) Microbial Biotechnology: Fundamentals of Applied Microbiology. Cambridge University Press.
3. Soetaet, W. and Vandamme E.J., (2010) Industrial Biotechnology. Publisher: Wiley-VCH.

نام فارسی درس: میکروبیولوژی محیطی

نام انگلیسی درس: Environmental Microbiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

آشنایی و یادگیری دانشجویان در زمینه نقش میکروارگانیسم‌ها در محیط، برهمکنش‌های میکروارگانیسم‌ها بر خودشان و ارتباطات اکولوژیک با موجودات عالی تر از خود، نقش میکروارگانیسم‌ها در چرخه‌های عناصر و همچنین کاربردهای میکروبها در محیط

سرفصل درس:

۱- تاریخچه میکروبیولوژی محیطی و اکولوژی میکروبی

۲- اثر فاکتورهای محیطی بر رشد و فعالیت میکروبها در محیط

۳- روش‌های تعیین تنوع زیستی و تنوع عملکردی میکروارگانیسم‌ها در اکوسیستم‌های میکروبی

۴- بررسی جمعیت‌های میکروبی در اکوسیستم‌های مختلف محیط

۵- مطالعه ارتباطات اکولوژی در جامعه‌های میکروبی: انواع برهم‌کنش‌های مثبت و برهم‌کنش‌های منفی

۶- مثالهای از ارتباطات کومنسالیسم بین جمعیتهای میکروبی، کامنسالیسم، موچالیسم، سینتریسم، شکارچی و انگلی

۷- برهمکنش میکروارگانیسم‌ها و گیاهان

۸- برهمکنش میکروارگانیسم‌ها و جانوران

۹- چرخه‌های بیوژئوژیمی، چرخه کربن، زندگی متابوژنی، متابوتروفی و متیلوتروفی

۱۰- چرخه نیتروژن

- ۱۱- چرخه گوگرد
- ۱۲- چرخه فسفر، آهن و منگنز
- ۱۳- میکروبیولوژی پساب
- ۱۴- مراحل تصفیه پساب به روش زیستی
- ۱۵- میکروبیولوژی هوا

منابع:

1. Willey, J.M., Sherwood, L., Woolverton, C.J., Prescott, L.M. and Willey, J.M. (2011) *Prescott's microbiology*. McGraw-Hill.
2. Maier, R.M., Pepper, I.L. and Gerba, Ch.P. (2000) *Environmental Microbiology*. Gulf Professional Publishing.

نام فارسی درس: آزمایشگاه میکروبیولوژی محیطی

نام انگلیسی درس: Environmental Microbiology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس میکروبیولوژی محیطی)

آموزش تكميلي: ندارد

هدف درس:

یاد گیری دانشجویان برای جداسازی گروههای مختلف میکروارگانیسمها از خاک، شناخت عملکردهای اکولوژیک میکروارگانیسم‌ها در محیط و شناسایی میکروارگانیسم‌های محیطی

سرفصل درس:

- ۱- تهیه لوله‌های سریال رقت از خاک، کشت باکتریهای خاک به روش ریختن در پلیت و توزیع در سطح پلیت، مطالعه حرکت بروش قطره معلق، رنگ آمیزی اسپور از سوسپانسیون خاک، رنگ آمیزی گرم از سوسپانسیون خاک
- ۲- مطالعه کشت هفته قبل و تعیین تعداد باکتریهای موجود در نمونه خاک اولیه، مطالعه مشخصات کلنی‌های تشکیل شده، تهیه کشت خالص و رنگ آمیزی گرم
- ۳- کاشت لام در خاک، کشت بی‌هوایی نمونه‌های خاک مختلف در پلیت و لوله
- ۴- مطالعه ماکروسکوپی و میکروسکوپی نتایج جله گذشته، روشهای تیمار خاک (فیزیکی و شیمیایی) به منظور افزایش احتمال جداسازی اکتینومایست‌ها، تهیه سریال رقت از نمونه‌های خاک مختلف، کشت سوسپانسیو های خاک در محیط کشت‌های جداسازی اکتینومایست‌ها
- ۵- مطالعه ماکروسکوپی و میکروسکوپی کلنی اکتینومایست‌ها و شناسایی و خالص‌سازی آنها
- ۶- مطالعه اثرات آنتاگونیستی اکتینومایست‌های مولد آنتی‌بیوتیک روی سایر گونه‌های با روش

Agar plug

- ۷- کشت نمونه های خاک مختلف جهت جداسازی میکروارگانیسم های تجزیه کننده سلولز در محیط کشت مایع
- ۸- مطالعه پدیده نیتریفیکاسیون و دیتریفیکاسیون بروش کشت نمونه های مختلف خاک در محیط مایع
- ۹- مطالعه پدیده ثبیت ازت و جداسازی باکتریهای ثبیت کننده ازت از نمونه خاکهای مختلف
- ۱۰- شناسایی و خالص سازی باکتریهای ثبیت کننده ازت خاک مشتمل بر دو گروه باکتریهای همزیست (ریزوپیوم) و آزادزی ثبیت کننده (بطور خاص از تو باکترها)
- ۱۱- میکربیولوژی آب
- ۱۲- میکربیولوژی هوا
- ۱۳- استخراج و خالص سازی DNA باکتریهای جداسازی شده در جلسات پیشین با روش استخراج دستی Marmur
- ۱۴- شناسایی مولکولی و آنالیز فیلوزنیک با استفاده از تکنیک PCR ژن 16srRNA و نرم افزار Blast
- ۱۵- امتحان

منابع:

- Pepper, I.L. and Gerba, Ch.P. (2004) Environmental Microbiology A Laboratory Manual. Elsevier Academic Press

نام فارسی درس: قارچ شناسی

نام انگلیسی درس: Mycology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

هدف از ارائه این درس آشنایی دانشجویان با زیست شناسی قارچ ها شامل طبقه بندی، شناسایی و چرخه زندگی آنها به عنوان یک تاکسون مهم در زیست شناسی و همچنین کاربردهای قارچ و آشنایی با بیماری های قارچی است.

سرفصل درس:

۱- جایگاه قارچ ها در طبقه بندی موجودات زنده، تاریخچه قارچ شناسی، ساختمان و انواع میکروسکوپی و ماکروسکوپی قارچ ها، تکامل قارچ ها، اندازه قارچ ها، جایگاه و اهمیت قارچ ها در محیط زیست، بیوتکنولوژی و پژوهشی

۲- ساختار سلولی قارچ ها، هیف و میسیلوم در قارچ های رشته ای و انواع آن، دیواره سلولی در قارچ ها، انواع سپور در قارچ ها، تشکیل اسپور در قارچ ها، تندش اسپور، غشاء در قارچ ها، اندامک های داخل سلولی در قارچ ها، قارچ های دو شکلی و مخمرها

۳- هسته در قارچ ها، زننیک و زنوم در قارچ ها، هاپلوبیتدی و دیپلوبیتدی در قارچ ها، دی کاربونی در قارچ ها، تکثیر جنسی و غیر جنسی در قارچ ها، انواع اسپورهای جنسی و غیر جنسی در قارچ ها

۴- رشد و تغذیه در قارچ ها، انواع محیط کشت و نیازمندی های غذایی، نیازمندی به اکسیژن، آب، دما، نور و pH در قارچ ها

- ۵- روش های طبقه بندی قارچ ها، شاخه های سلسله قارچ ها، فیلوژنی قارچها، کپک های مخاطی، چرخه زندگی *Dictyostelium* و *Physarum*، اهمیت و اکولوژی
- ۶- کرومیستا، شاخه Oomycetes، چرخه تولید مثلثی، فاز هاپلوبیوتیکی و دیبلونیکی، زنوسپور و اووسپور در Oomycetes، اوومیست های فیتوپاتوژن، اهمیت و اکولوژی Oomycetes.
- ۷- شاخه کیتریدیومیست ها، Chytridiales، Blastocladiales، Neocallimastigales، ویژگی های هیف و زنوسپور در آنها، اهمیت و اکولوژی.
- ۸- شاخه زیگومیست ها، تولید مثل جنسی و غیر جنسی در زیگومیست ها، تشکیل زیگوسپور، ساختار میسلیومی و سلول های ستروسیتی، چرخه زندگی در زیگومیست ها.
- ۹- طبقه بندی و رده های مهم در زیگومیست ها، Mucorales، چرخه تکثیر جنسی و غیر جنسی موکورال ها، *Rhizopus* و تشکیل اسپوراژیوسپور و زیگوسپور، اهمیت و اکولوژی زیگومیست ها
- ۱۰- شاخه آسکومیست ها، تعریف و طبقه بندی، آسکوسپور و کنیدسپور، موفرولوژی آسکوکارپ، چرخه تکثیر جنسی و غیر جنسی آسکومیست ها، آسکومیست های میکروسکوپی و ماکروسکوپی، آسک های برهمه و همی آسکومیست ها، اهمیت و اکولوژی آسکومیست ها
- ۱۱- قارچ های ناقص (Deuteromycetes)، چرخه تکثیر غیر جنسی در دوترومیست ها، تشکیل کنیدی، ساختار هیف و جایگاه طبقه بندی دوترومیست ها، وضعیت میتوسپوری آسکومیست ها، *Aspergillus* طبقه بندی و اهمیت آن، *Penicillium* طبقه بندی و اهمیت آن
- ۱۲- بازیدیومیست ها، بازیدیوسپور و چرخه تکثیر جنسی و غیر جنسی در بازیدیومیست ها، طبقه بندی و موفرولوژی بازیدومیست ها، بازیدومیست های میکروسکوپی، Agaricales و قارچ های گوشتشی، اهمیت و اکولوژی بازیدومیست ها
- ۱۳- مخمرها، ساختار سلولی، مخمرهای دوشکلی، اهمیت اکولوژیکی و بیوتکنولوژیکی مخمرها، تکثیر جنسی و غیر جنسی در مخمرها، طبقه بندی و جایگاه فیلوژنی مخمرها
- ۱۴- گلسنگ ها، طبقه بندی گلسنگ ها و جایگاه فیلوژنی، پراکنش گلسنگ ها در اکوسیستم، همزیستی و فیزیولوژی گلسنگ ها، تغذیه در گلسنگ ها، چرخه تکثیری در گلسنگ ها، کاربردی های تجاری گلسنگ ها، اهمیت و اکولوژی آنها
- ۱۵- میکوریز، اکتومیکوریز، اندو میکوریز، ویزیکولار آرسکولار، طبقه بندی و فیلوژنی میکوریز، تکثیر در میکوریزها، اهمیت تجاری و بیوتکنولوژیک میکوریزها

۱۶- قارچ های انگل، فیتوپاتوژن های قارچی و اهمیت تجارت آنها و تقسیم بندی آنها، زندگی
انگلی در قارچ ها، قارچ های بیماری زا در انسان

منابع:

1. Carlile, M.J., Gooday, G.W. and Watkinson, S.C. (2001) *The Fungi*, 2nd Edition. Academic Press
2. Stephenson, S.L. (2010) *The Kingdom Fungi: The Biology of Mushrooms, Molds, and Lichens*. Timber Press
3. Kavanagh, K. (2011) *Fungi: Biology and Applications*. Wiley -Blackwell

نام فارسی درس: آزمایشگاه قارچ شناسی
نام انگلیسی درس: Mycology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشناز: دارد (همزمان با درس قارچ شناسی)

آموزش تکمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

هدف اصلی این درس تکمیل مرحله آموزش تئوری و همچنین آموزش عملی قارچ شناسی به دانشجویان از طریق روش های آزمایشگاهی متداول است.

سرفصل درس:

۱- آینه در آزمایشگاه قارچ شناسی و مقررات حمل نمونه های قارچی، آشنایی با بانک های میکروبی معتبر قارچی

۲- مشاهده میکروسکوپی قارچ ها و مطالعه هیف و میسلیوم در آنها، روش های نگه داری کوتاه مدت و بلند مدت قارچ ها

۳- آشنایی با محیط های کشت قارچی و تهیه آن، انواع روش های کشت قارچ ها، آشنایی با روش های میکروسکوپی مطالعه ساختارهای سلولی در قارچ ها

۴- روش تهیه اسالاید کالچر و آشنایی با انواع روش های رنگ آمیزی و تهیه نمونه های میکروسکوپی قارچی

۵- جداسازی، کشت و مطالعه میکروسکوپی کتریدیومیست ها

۶- جداسازی، کشت و مطالعه میکروسکوپی زیگرومیست ها

۷- جداسازی، کشت و مطالعه میکروسکوپی آسکومیست ها

۸- جداسازی، کشت و مطالعه میکروسکوپی مخمرها

۹- جداسازی، کشت و مطالعه میکروسکوپی دوترومیست ها

- ۱۰- جداسازی، کشت و مطالعه میکروسکوپی بازیدیومیست ها
- ۱۱- جداسازی، کشت و مطالعه میکروسکوپی مایکوریزها (گلومرومیست ها)
- ۱۲- جداسازی و مطالعه میکروسکوپی گلشنگ ها
- ۱۳- جداسازی و مطالعه میکروسکوپی فارچ های ماکروسکوپی (آگاریکوس)
- ۱۴- جداسازی، کشت و مطالعه میکروسکوپی الومیست ها

منابع:

1. Gupta, V.K., Tuohy, M.G., Ayyachamy, M. and Turner, K.M. (2012).http://www.amazon.com/Laboratory-Protocols-Fungal-Biology-Current/dp/1461423554/ref=sr_1_3?s=books&ie=UTF8&qid=1366439376&sr=1-3&keywords=fungi+laboratory Springer.
2. Germain, G.St. and Summerbell, R. (2010) Identifying Fungi. Star Pub Co.
3. Koneman, E.W. (1985) Practical Laboratory mycology, 3rd Edition. Williams & Wilkins

دروس احیاری

نام فارسی درس: ویروس شناسی پزشکی

نام انگلیسی درس: Medical Virology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (ویروس شناسی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی با اصول ویروس شناسی پزشکی و انواع مکانیسم های رشد و تکثیر ویروس های پزشکی و آشنایی نسبت به طبقه بندی آنها و انواع روش های شناسایی ویروس ها و نحوه درمان و واکسیناسیون این ویروس ها هدف درس محسوب می شود.

سرفصل درس:

- ۱- تعریف مفاهیم پاتوژن ویروسی (انواع عفونت شامل خفت، حاد، مزمن، مقاوم و...)، بیماری، تهاجم، ویرلانس...
- ۲- بررسی مکانیسم های تمایل بافتی ویروس ها
- ۳- مکانیسم های ویرلانس در ویروس ها و بررسی سرانجام سلول و یافت آلوده
- ۴- تشخیص عفونت توسط بدن و پاسخ ایمنی ذاتی به عفونت ویروسی (سایتوکاین ها، سلول های ایمنی ذاتی)
- ۵- روش های ویروسی برای مهار سیستم ایمنی ذاتی
- ۶- پاسخ ایمنی اکتسابی به عفونت ویروسی (ساختار، آنتی زن های ویروسی قابل تشخیص توسط سلول های B، آنتی زن های ویروسی قابل تشخیص توسط سلول های T)
- ۷- مکانیسم های فرار ویروس از ایمنی اکتسابی و اثرات ویروس بر سیستم ایمنی

۸- روش‌های تشخیص عفونت‌های ویروسی (Real Time Multiplex PCR، nested PCR، PCR) تست نوترالیزاسیون، تست هماگلوتیناسیون و تست مهار هماگلوتیناسیون)

۹- عوامل و داروهای ضد ویروسی

۱۰- واکسیناسیون و انواع ایمن سازی بر علیه ویروس‌ها

* در گروه‌های زیر مشخصات ویروس، بیماری‌زایی، علایم بیماری، روش انتقال، تشخیص، درمان و واکسن بررسی خواهد شد.

Herpesviridae - ۱۱

Adenoviridae - ۱۲

Poxviridae - ۱۳

Papilomaviridae - ۱۴

Polyomaviridae - ۱۵

Parvoviridae - ۱۶

Retroviridae - ۱۷

Hepadnaviridae - ۱۸

Picornaviridae - ۱۹

Paramyxoviridae - ۲۰

Rhabdoviridae - ۲۱

Filoviridae - ۲۲

Orthomyxoviridae - ۲۳

Bunyaviridae - ۲۴

Arenaviridae - ۲۵

Togaviridae - ۲۶

Flaviviridae - ۲۷

Reoviridae - ۲۸

منابع:

1. Knipe, D.V. and Howley, P. 2013. Fields Virology (Knipe, Fields Virology), 6th Edition. Lippincott Williams & Wilkins.
2. Flint, S.J., Enquist, L.W. and Racaniello, V.R. 2009. Principles of Virology, 3rd Edition. ASM Press.
3. Brooks, G., Carroll, K.C. and Morse, S. 2012. Jawetz Melnick & Adelbergs Medical Microbiology, 26th Edition. McGraw-Hill Medical
4. Murray, P.R., Rosenthal, R.S., Pfaller, M.A. and Saunders, M.D. 2012. Medical Microbiology, 7th Edition. Saunders.

نام فارسی درس: آزمایشگاه ویروس شناسی پزشکی

نام انگلیسی درس: Medical Virology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (همزمان با درس ویروس شناسی پزشکی)

آموزش تكمیلی: دارد (آزمایشگاه)

هدف درس:

آشنایی با کشت سلول و تکثیر ویروس بر روی کشت سلول و تخم مرغ جنین دار و در ادامه تعیین تیتر ویروس از جمله اهداف این درس می‌باشد.

سرفصل درس:

۱- اصول کشت سلول جانوری لاین سلولی

۲- کشت سلول (پاساژ) و فریز سلول

۳- احیای مجدد سلول و تلقیح ویروس

۴- بررسی تیتر ویروس و اثرات CPE ویروس

۵- کشت ویروس بر روی تخم مرغ جنین دار

۶- مطالعه نتایج و بررسی foci های ویروسی

۷- کشت سلول اوایله با جنین تخم مرغ

۸- تلقیح ویروس و مطالعه اثرات ویروس و جداسازی ویروس

۹- بررسی تیتر ویروس بر اساس هماگلوتیناسیون

۱۰- بررسی تیتر ویروس بر اساس TCID50

۱۱- جداسازی ویروس گیاهی

۱۲- تلقیح ویروس به گیاه سالم و مشاهده اثر آسیب ویروس

۱۳- جمع بندی نتایج آزمایشگاه

منابع:

1. Cappuccino, J. and Sherman, N. (2013) Microbiology: A Laboratory Manual, 10th Edition. Benjamin Cummings.
2. Burleson, F.G., Chambers, T.M., Wiedbrauk, D.L. (1992) Virology: A Laboratory Manual. Academic Press.
3. Freshney, R.I. (2010) Culture of Animal Cells: A Manual of Basic Technique and Specialized Applications, 6th Edition. Wiley-Blackwell.

نام فارسی درس: مبانی بیوفیزیک

نام انگلیسی درس: Principles of Biophysics

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (فیزیک عمومی ۱)

آموزش تکمیلی: دارد (حل تمرین)

هدف درس:

آشنایی دانشجویان کارشناسی علوم سلولی و مولکولی با علم بین رشته ای بیوفیزیک

سرفصل درس:

۱- بیوفیزیک: نگرش، حوزه ها و ابزارها - زیست شناسی با اعداد

۲- طرح ساختمانی سلول ها و موجودات زنده

۳- زمان سنج ها در مقیاس های متعدد برای اندازه گیری سرعت فرایندهای زیستی

۴- معرفی سیستم های مدل

۵- تعادل مکانیکی و شیمیائی در سلول زنده

۶- قواند انتروپی

۷- سیستم های دو حالت

۸- قدم های تصادفی و ساختار ماکروملکول ها

۹- الکترواستاتیک محلول های نمکی

۱۰- معماری برای سلول ها و اسکلت ها

۱۱- غشا های زیستی

منابع:

1. Phillips, R., Kondev, J., Theriot, J. and Garcia, H. (2012) Physical Biology of the Cell. Garland Science.

نام فارسی درس: انگل شناسی پزشکی

نام انگلیسی درس: Medical Parasitology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی با اصول انگل شناسی پزشکی و انواع انگل های پزشکی و مکانیسم های بیماری زایی آن ها
جزء هدف درس محسوب می شود.

سرفصل درس:

۱- مقدمه ای بر انگل شناسی پزشکی، تکامل و اکولوژی انگل ها

۲- ایمنی شناسی و پاتولوژی انگل ها

۳- آمیب ها ساختار، چرخه زندگی، آمیبازیس، اپیدیولوژی، تشخیص و درمان

۴- مژکداران و تازکداران (مرتبط با دستگاه گوارش و ادراری- تناسلی)

۵- تازکداران خونی (لشمایی)

۶- تازکداران خونی (تریپانوزوم)

۷- Apicomplexa (ساختار، چرخه زندگی، کوکسیدیوز)

۸- نوکلتوسوپلاسمما، آیمیا و کریپتواسپوریدیوم، اپیدیولوژی و دوره عفونت

۹- پلاسمودیوم (ساختار و دوره عفونت)

۱۰- پلاسمودیوم (مالاریا، پاتولوژی، علائم، درمان و پیشگیری، ژنتیک و مقاومت)

۱۱- ترماتودها، آناتومی، چرخه زندگی، تولید مثل، تمایز

۱۲- شیستوزومها، زیست شناسی دوره عفونت، آسیب شناسی بافتی، درمان و پیشگیری

۱۳- شیستوزومیازیس و انسان، تقلید آنتی ژنتیک، درماتیت سرکاریابی

۱۴- فلوکهای کبد، چرخه زندگی، اپیدمیولوژی و پاتولوژی

۱۵- سستودها

۱۶- نماتودها

منابع:

1. Roberts, L. S. and Janouy, J. Jr. (2012) Foundation of parasitology, 9th Edition. McGraw Hill.
2. Leventhal, R. and Cheadle, R.F. (2011) Medical Parasitology: A Self-Instructional text, 3rd edition. Davis Company.

نام فارسی درس: قارچ شناسی پزشکی

نام انگلیسی درس: Medical Mycology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (قارچ شناسی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

هدف از ارائه این درس آشنایی و آموزش دانشجویان با، شناسایی، پاتوژن و درمان قارچ های بیماری زا در انسان است.

سرفصل درس:

۱- مقدمه و تاریخچه قارچ شناسی پزشکی

۲- تکنیک ها و روش های رایج آزمایشگاهی تشخیص قارچ های بیماری زا

۳- بررسی بیماری قارچی بلاستومایکووزها و کوکسیدیومایکووزها

۴- بررسی بیماری قارچی هیستوپلاسموزیز و پاراکوکسیدیومایکووزیز

۵- بررسی بیماری قارچی پنیسیلیوزیز و اسپوروتریکووزیز

۶- بررسی بیماری قارچی مایکووزهای تادر ناشی از قارچ های دو شکلی (آدیاسپرومایکووزیز و لوبومایکووزیز)

۷- بررسی بیماری قارچی کاندیدیازیز و کریپتوکوکووزیز

۸- بررسی بیماری قارچی پنومومایکووزیز و آسپرژیلووزیز

۹- بررسی بیماری قارچی فوزازیوم مایکووزیز و موکورومایکووزیز

۱۰- بررسی بیماری قارچی سودولشریازیز و کروموبلاستومایکووزیز

۱۱- بررسی بیماری قارچی فائزهیفومایکووزیز، درماتوفیتووزیز

۱۲- بررسی بیماری قارچی یومایستوما و درماتومایکووزیز

۱۳- ایمونوپاتوژنیز عفونت های قارچی

۱۴- عفونت های قارچی شایع در ایران

۱۵- ترکیبات ضد قارچی و روش های ارزیابی آنها و درمان عفونت های قارچی

منابع:

1. Reiss, E., Shadomy, H.J., Lyon, G.M. (2011) Fundamental Medical Mycology, 1st Edition. Wiley-Blackwell.
2. Dismukes, W.E., Pappas, P.G. and Sobel, J.D. (2003) Clinical Mycology. Oxford University Press.
3. Larone, D.H. (2011) Medically Important Fungi: A Guide to Identification. ASM Press
4. Kavanagh, K. (2006) Medical Mycology: Cellular and Molecular Techniques. John Wiley

نام فارسی درس: اپیدمیولوژی

نام انگلیسی درس: Epidemiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشیاز: دارد (باکتری شناسی پزشکی ۲)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

دانشجویان با اصطلاحات و تعاریف اپیدمیولوژی و همچنین با میزان شیوع بیماریهای میکروبی در نقاط مختلف دنیا آشنا خواهند شد.

سرفصل درس:

۱- معرفی علم اپیدمیولوژی - تعریف اصطلاحات اپیدمیولوژیک

۲- انواع مطالعات اپیدمیولوژیک - توضیح چند اپیدمی

۳- رابطه بین بهداشت و سلامت

۴- طراحی مطالعه اپیدمیولوژیک

۵- اهمیت آمار در مطالعات اپیدمیولوژیک

۶- بررسی علل بروز و انتشار بیماریها

۷- چگونگی کنترل بیماریها

۸- بررسی شیوع بیماریها در بین افراد جامعه

۹- بررسی پیشینه بیماریها در بین افراد جامعه

۱۰- بررسی بیماریها از نظر پراکندگی جغرافیایی

۱۱- استفاده از اطلاعات اپیدمیولوژیک برای پیشگیری از بروز بیماریا و حفظ سلامت عمومی

۱۲- نقش مطالعات اپیدمیولوژیک در شناسایی عفونتهای نو ظهور و دوباره ظهور در یک جامعه

۱۳- اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران- تب مالت

۱۴- اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران - سل - جذام

۱۵- اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران - هپاتیت

۱۶- اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران - سایر بیماریها

منابع:

1. Rothman, K.J. (2012) Epidemiology: an introduction, 2nd Edition, Oxford University Press.
2. Saracci, R. (2010) Epidemiology: A Very Short Introduction, Oxford University Press.

نام فارسی درس: میکروبیولوژی مولکولی

نام انگلیسی درس: Molecular Microbiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشنباز: دارد (باکتری شناسی پزشکی ۲)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با مکانیسمهای مولکولی بیماریزایی باکتریها و راهکارهای جدید درمانی

سرفصل درس:

۱- مکانیسمهای مولکولی تشکیل بیوفیلم

۲- مکانیسمهای مولکولی اتصال باکتریهای بیماریزا به سطح سلولهای میزبان

۳- مکانیسمهای مولکولی نفوذ باکتریها به درون سلولهای میزبان

۴- مکانیسمهای مولکولی انتشار باکتریها در درون سلولهای میزبان

۵- مکانیسمهای مولکولی پاتوژن باکتریهای بیماریزا (بررسی سوم میکروبی به عنوان مدل)

۶- مکانیسمهای مولکولی فرار باکتریها از دفاعهای میزبانی

۷- اهداف جدید درمانهای ضد باکتریایی (تقسیم سلولی، پمپهای دفع دارو، سیستمهای ترشحی)

۸- شناسایی عوامل ضد باکتریایی جدید

منابع:

1. Locht, C. and Simonet, M. (2012) Bacterial pathogenesis: Molecular and cellular mechanisms. Caister Academic Press.

2. Miller, A.A. and Miller, P.F. (2011) Emerging trends in antibacterial discovery: answering the calls to arms. Caister Academic Press.

نام فارسی درس: میکروبیولوژی گیاهی

نام انگلیسی درس: Plant Microbiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکربی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

هدف از ارائه این درس آشنایی دانشجویان با تنوع میکروارگانیسم های همزیست و مرتبط با گیاهان و همچنین بررسی روابط بین میکروارگانیسم ها با گیاهان مختلف می باشد.

سرفصل درس:

۱. میکروبیولوژی فیلوسفر

۲. تنوع میکربی ریزوسفر

۳. تنوع میکربی اندوفایت ها

۴. استراتژی های کلینیزاسیون در باکتری ها

۵. برتری اکولوژیک ناشی از همزیستی

۶. استفاده از میکروارگانیسم ها به عنوان ابزارهای حفظ گیاهان از استرس های غیرزیستی و بیوکنترل

۷. روش های بررسی همزیستی و اندرکنش میکروارگانیسم ها و گیاهان

۸. زیست شناسی اکتینوریزا و مایکوریزا

۹. مکانیسم های افزایش رشد گیاهان توسط باکتری ها و بیوفریلایزرها

۱۰. ارتباطات سلولی و ارتباط شیمیابی در همزیستی گیاه و میکروارگانیسم ها

منابع:

- 1- Yvarma, A., Abbott, L., Werner, D. and Hampp, R. (2008) Plant Surface microbiology. Springer.
- 2- Gillings, M. and Holmes, A. (2005) Plant Microbiology. Taylor and Francis.
- 3- Bailey, M.J. (2006) Microbial Ecology of Aerial Plant Surfaces. CABI International.

نام فارسی درس: میکروبیولوژی خاک

نام انگلیسی درس: Soil Microbiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با نقشهای مثبت و منفی میکرووارگانیسم ها در داخل خاک و ارتباطات آنها با گیاهان و جانوران

سرفصل درس:

۱- خاک و انواع آن، زیستگاهی برای جمعیت های میکروبی

۲- تنوع اکوسیستم های میکروبی در خاک

۳- گروههای میکروبی در محیط های خشکی

۴- میکرووارگانیسمها و ارتباط آنها با گیاهان

۵- میکرووارگانیسم های فیلوسفر

۶- میکرووارگانیسم های ریزوسفر و ریزوپلان

۷- مایکرورایزها، تنوع و عملکرد

۸- باکتریهای ثبیت کننده ازت همزیست

۹- اکتینورایزها، تنوع و عملکرد

۱۰- میکرووارگانیسم های بیماریزا در گیاهان

۱۱- *Agrobacterium* بیولوژی و بیوتکنولوژی

۱۲- سودوموناسهای خاک بیولوژی و بیوتکنولوژی

۱۳- نقش میکرووارگانیسم های خاک بعنوان عوامل بیوکنترل

۱۴- فیتو توکسین ها و فیتوفرمون های میکروبی

۱۵- میکروبیولوژی زیر سطحی

منابع:

- Willey, J.M., Sherwood, L., Woolverton, C.J., Prescott, L.M. and Willey, J.M. (2011) *Prescott's microbiology*. McGraw-Hill.

نام فارسی درس: میکروبیولوژی آب

نام انگلیسی درس: Water Microbiology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشیاز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان میکروبیولوژی در رابطه با جمعیت های میکروبی در آبهای شیرین و دریا، سازگاری اکولوژیک میکرووارگانیسم ها در اکوسیستم های آبی و عملکرد میکرووارگانیسم ها در آب های شیرین و شور

سرفصل درس:

۱- آب و انواع آن، زیستگاهی برای جمعیت های میکروبی

۲- تنوع اکوسیستم های میکروبی آب

۳- گروههای میکروبی در محیط های آبی شور

۴- گروههای میکروبی در محیط های آبی شیرین

۵- چرخه های غذایی در محیط های آب شیرین و شور

۶- سازگاری میکروبی به محیط های آبی شیرین و شور

۷- سیستم های سواحل دریایی: دهانه رودخانه و نمک زارهای باتلاقی

۸- فتوسنتز در دریا و اقیانوس

۹- چرخه خای بیوژئوشیمی عناصر در دریا

۱۰- چرخه ازت در دریا

۱۱- ارتباطات اکولوژیک میکرووارگانیسم های دریا

۱۲- میکروبیولوژی رسوبات دریایی

- ۱۳- میکروارگانیسم های یخچال ها و دریاچه های منجمد دائمی
- ۱۴- میکروارگانیسم ها موجود در نهرها و رودخانه ها
- ۱۵- میکروارگانیسم ها موجود در دریاچه ها

منابع:

1. Willey, J.M., Sherwood, L., Woolverton, C.J., Prescott, L.M. and Willey, J.M. (2011) *Prescott's microbiology*. McGraw-Hill.
2. Maier, R.M., Pepper, I.L. and Gerba, Ch.P. (2000) *Environmental Microbiology*. Gulf Professional Publishing.

نام فارسی درس: میکروبیولوژی و کاربردهای محیط زیستی

نام انگلیسی درس: Microbiology and Environmental Applications

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکربی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با کاربردهای میکرها در محیط زیست در رابطه با پاکسازی زیستی، فروشیه زیستی در بازیافت فلزات با ارزش، آفت کش های میکرسی و نقش میکروارگانیسم ها در نفت و تولید گاز زیستی

سرفصل درس:

۱- میکروارگانیسم ها و محیط های اطراف ما از دیدگاه اکولوژیک و فیزیولوژیک

۲- آلاینده های محیط زیست آلی و معدنی، مفاهیم پاکسازی زیستی

۳- آلاینده های آلی و فرایندهای تجزیه و پاکسازی زیستی

۴- فیتورمیدیشن و کاربردهای آن

۵- نفت و آلاینده های محیط زیستی آن پاکسازی محیط های آلوده به نفت به عنوان یک مدل

۶- فلزات اهمیت بیولوژیک و سمیت بر روی ساختارهای زندگی

۷- مکانیسم های تحمل پذیری و مقاومت به فلزات سمی در میان میکروارگانیسم ها

۸- پاکسازی زیستی فلزات سمی محیط بوسیله میکروارگانیسم ها

۹- بیولچینگ فلزات و نقش میکروارگانیسم ها در این فرایند

۱۰- فرایندهای تشدید زیستی و نقش آن در پاکسازی محیط زیست

۱۱- کمپوست: بیولوژی و بیوتکنولوژی فرایند

۱۲- بیوگاز: بیولوژی و بیوتکنولوژی فرایند

۱۳- بازیافت نفت با روش‌های واپسی به میکروب

۱۴- حسگرهای زیستی و کاربردهای زیست محیطی

۱۵- زیست آفت کش ها و علف کش ها

منابع:

- Willey, J.M., Sherwood, L., Woolverton, C.J., Prescott, L.M. and Willey, J.M. (2011) *Prescott's microbiology*. McGraw-Hill.

نام فارسی درس: میکروب ها و سلامت انسان

نام انگلیسی درس: Microbes and Human Health

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

دانشجویان یا عوامل میکروبی مهم که در زندگی و سلامت انسان نقش دارند آشنا می شوند.

سرفصل درس:

۱- دنیای جالب و شگفت انگیز میکروب ها

۲- تقسیم بندی میکروب ها

۳- باکتری ها- اولین میکروب ها

۴- ویروس ها- مرز بین حیات و دنیای بیجان

۵- آغازیان- گهواره های میکروبی

۶- مخمرها- تخمیر کننده های ماهر

۷- میکروب ها و زندگی انسان

۸- میکروب ها- ماده ژنتیکی- ژن ها - ژنومیک

۹- میکروبیوتا و بدن انسان

۱۰- نقش میکروب ها در تهیه مواد غذایی

۱۱- جلوگیری از فساد مواد غذایی

۱۲- میکروب ها و صنعت

۱۳- میکروب ها و کشاورزی

۱۴- میکروب ها و محیط زیست

- ۱۵- بیماریهای میکروبی و مقاومت آنتی بیوتیکی
- ۱۶- بیماریهای ویروسی - ایدز - هپاتیت - زونا
- ۱۷- پیامد عفونت های مزمن میکروبی در انسان
- ۱۸- مروری بر مقالات جدید

منابع:

1. Alcamo, I.E. (2003) Microbes and Society – An Introduction to Microbiology. Jones and Barlett Publishers, Inc.

نام فارسی درس: اصول تنوع زیستی میکروبی

نام انگلیسی درس: Fundamentals of Microbial Biodiversity

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی و یادگیری روشهای استاندارد برای بررسی تنوع زیستی میکروبی و تعیین ارتباطات اکولوژی میکروبی

سرفصل درس:

۱- واژه شناسی و مفهوم تنوع زیستی تعاریف و اصطلاحات

۲- اهمیت پژوهش و شناخت تنوع زیستی، مناسبات جهانی در زمینه تنوع زیستی

۳- تنوع زیستی میکروارگانیسم ها

۴- اهمیت کارکردی تنوع زیستی میکروبی و عوامل تهدید کننده تنوع زیستی

۵- تکنیک های مطالعه تنوع زیستی میکروارگانیسم ها: روشهای مستقل و وابسته به کشت

۶- تکنیک های مطالعه تنوع میکروارگانیسم ها بر مبنای بیوشیمیایی، الگوی مصرف تنها منبع کربن، الگوی فیزیولوژیک جمعیت در تنوع زیستی

۷- آنالیز متیل استر اسیدهای چرب (FAME)

۸- تکنیک های مولکولی مطالعه تنوع میکروارگانیسم ها، میکروآرایه های DNA

۹- محتوای گوانین+سیتوزین، بازسرشته و هیبریداسیون اسیدهای نوکلئیک

۱۰- روش های کمی در دانش تنوع زیستی میکروبی، ضرایب و محاسبات کمی

۱۱- طبقه بندی فتیک، ژنوتیپیک و فیلوروتیک میکروبی

۱۲- ارزش های تاکسونومیک و تعاریف آنها

- ۱۳- فرایندهای نکاملی و توصیف گونه میکروبی
- ۱۴- انگشت نگاری ژنومی
- ۱۵- درخت های فیلوزنی زیستی

منابع:

1. Willey, J.M., Sherwood, L., Woolverton, C.J., Prescott, L.M. and Willey, J.M. (2011) *Prescott's Microbiology*. McGraw-Hill.

نام فارسی درس: مبانی زیست فناوری میکروبی

نام انگلیسی درس: Fundamentals of Microbial Biotechnology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشیاز: دارد (فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

هدف اصلی ارائه این واحد درسی آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی زیست فناوری میکروبی است، در این واحد درسی دانشجو با کاربردهای میکرووارگانیسم ها در صنایع مختلف از جمله کشاورزی، محیط زیست، پزشکی و ... آشنا می شود.

سرفصل درس:

۱- مقدمه ای بر زیست فناوری میکروبی

۲- اهمیت میکرارگانیسم های در تولید محصولات میکروبی

۳- اهمیت میکرارگانیسم های در تولید محصولات غذایی تخمیر شده

۴- اهمیت میکرارگانیسم ها در زیست فناوری گیاهی

۵- اهمیت میکرارگانیسم ها در زیست فناوری پزشکی

۶- اهمیت میکرارگانیسم ها در زیست فناوری محیطی

۷- میکروارگانیسم ها و تولید های سوخت پاک

۸- جایگاه و اهمیت میکرارگانیسم ها در استخراج فلزات از معادن

۹- جایگاه و اهمیت میکرارگانیسم ها در پاکسازی آلینده های محیطی

۱۰- تولید پروتئین های نوترکیب در باکتری

۱۱- تولید پروتئین های نوترکیب در مخمر

۱۲- درآمدی بر اوامیکس، متازنومیکس، ترانس کریتو میکس، پروتومیکس

منابع:

1. Glazer, A.N. and Nikaido, H. (2007) Microbial Biotechnology: Fundamentals of Applied Microbiology. Cambridge University Press.
2. Thatoi, H.N. (2011) Microbial Biotechnology: Methods and Applications. Alpha Science Int'l Ltd.
3. Arora, R. (2013) Microbial Biotechnology: Energy and Environment. CABI publisher.
4. Lee, Y.K. (2013) Microbial Biotechnology: Principles and Applications, 3rd Edition. World Scientific Publishing Company.

نام فارسی درس: ایمنی زیستی

نام انگلیسی درس: Biosafety

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف از ارائه این واحد درسی آشنایی دانشجو با مخاطرات شیمیایی و زیستی در آزمایشگاه زیست شناسی است.

سرفصل درس:

۱- مقدمه ای بر ایمنی زیستی و کار در آزمایشگاه های زیست شناسی

۲- اصول ایمنی، کار با مواد شیمیایی: کارکردن با پودرهای شیمیایی، ذخیره کردن مواد شیمیایی، کار کردن با گازهای تحت فشار و مایع شوند، مواد شیمیایی قابل انفجار

۳- اصول ایمنی، کار با مواد شیمیایی: نشانه گذاری مواد شیمیایی، حلال ها، مواد قرار، علائم هشدار دهنده، مواد اکسید کننده، مواد واکنش پذیر با آب، آشنایی و تهیه MSDS

۴- اصول ایمنی، کار با مواد شیمیایی: آشنایی با مایعات و گازهای سرمایا، مواد انفجاری، ایمنی کار با اسیدها و بازها، مواد خورنده و سوزش آور، مواد شیمیایی ناسازگار و موکش دهنده، مواد شیمیایی آتشگیر

۵- اصول ایمنی کار در برابر اشعه: اصول پایه حفاظت در برابر پرتو، اثرات زیستی پرتو فرابنتش بر پوست بدن و چشم، حفاظت در برابر پرتوهای فرابنتش، ایمنی کار با مواد رادیواکتیو، برنامه های پایش، رفع آلودگی مواد رادیواکتیو

۶- اصول ایمنی، کار با مواد زیستی: سطح ایمنی زیستی ۱، سطح ایمنی زیستی ۲، سطح ایمنی زیستی ۳، سطح ایمنی زیستی ۴

- ۷- اصول ایمنی، کار با مواد زیستی؛ تجهیزات ایمنی و محافظت شخصی، آزمایشگاه‌های نوع اول، آزمایشگاه‌های نوع دوم، کار با خون و فراورده‌های انسانی یا حیوانی
- ۸- اصول ایمنی، کار با مواد زیستی؛ ایمنی زیستی و تکنولوژی DNA نوترکیب، ملاحظات ایمنی زیستی برای سیستم‌های بیانگر زیستی، ارزیابی خطر برای موجودات زنده دست کاری ژنتیکی شده
- ۹- اصول ایمنی، کار با مواد زیستی؛ ایمنی زیستی برای کار با مواد رایج در آزمایشگاه‌های ژنتیک و مهندسی ژنتیک
- ۱۰- اصول ایمنی، کار با مواد زیستی؛ اصول جابجاگی و حمل و نقل مواد زیستی
- ۱۱- تجهیزات و ایمنی در آزمایشگاه شیمی
- ۱۲- تجهیزات و ایمنی در آزمایشگاه علوم زیستی
- ۱۳- کمک‌های اولیه در آزمایشگاه‌های علوم زیستی
- ۱۴- آئین‌نامه عالائم ایمنی در آزمایشگاه‌ها

منابع:

1. Fleming D. O. and Hunt D. L. (2006) Biological Safety, 4th Edition. Principles and Practices ASM Press.
2. Biosafety in Microbiological and Biomedical Laboratories, 5th Edition (2007) US Government Printing Office; USA.
3. Laboratory Biosafety Manual (2004) World Health Organization (WHO); Geneva; Switzerland.
4. The Laboratory Biosafety Guidelines, 3rd Edition (2004) Public Health Agency of Canada; Canada.

نام فارسی درس: تنوع زیستی و حفاظت

نام انگلیسی درس: Biodiversity and Conservation

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته های مختلف دانشگاهی با مبانی حفاظت از تنوع زیستی است.

سرفصل درس:

۱- تنوع زیستی چیست؟

۲- ارزشهای تنوع زیستی

۳- تهدید های تنوع زیستی

۴- حفاظت جمعیت ها و گونه ها

۵- مناطق حفاظت شده

۶- کنوانسیون های تنوع زیستی و حفظ محیط زیست

۷- چالشها و تهدیدات جهانی و منطقه ای محیط زیست و تنوع زیستی

۸- کنوانسیون های تنوع زیستی و حفظ محیط زیست

۹- حفاظت در خارج از مناطق حفاظت شده

۱۰- چالش های توسعه پایدار

۱۱- معرفی جغرافیای طبیعی و اقلیم ایران

۱۲- تهدیدها و چالشهای محیط زیست در ایران - تالابها و دریاها

۱۳- تهدیدها و چالشهای محیط زیست در ایران - جنگلهای، مراعع، بیابانها

۱۴-۱۶- سفر علمی به یکی از مناطق حفاظت شده ایران به مدت ۳-۵ روز.

منابع:

۱. ملکیان، م. همامی، م.ر. ۱۳۹۳. مبانی زیست‌شناسی حفاظت. انتشارات جهاد دانشگاهی
2. Primack, R. 2012. Conservation Biology. Sinauer Associates.
3. Primack, R. B. 2014. Essentials of Conservation Biology. Sianuer Associates.

نام فارسی درس: مبانی بیوانفورماتیک

نام انگلیسی درس: Principles of Bioinformatics

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (درس بیوشیمی و ژنتیک)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف کلی این درس آشنایی دانشجویان دوره کارشناسی علوم گیاهی با روش‌های تحلیل و استنباط از اطلاعات و مدیریت آنها را در زیست‌شناسی است. توسعه منابع اطلاعاتی زیست‌شناسی مولکولی به ویژه اطلاعات مربوط به ژنومیکس و پروتومیکس، نیاز برم به روش‌های تحلیل و استنباط از اطلاعات و مدیریت آنها را در زیست‌شناسی موجب شده است. نتایج علمی مهمی که امروزه از مطالعات زیست‌شناسی مولکولی حاصل می‌شود، بدون آشنایی با علم بیوانفورماتیک میسر نیست. خوسبختانه امروزه بانکهای اطلاعاتی سرشار از اطلاعات مفیدی هستند که بسته به زمینه تحقیقاتی محققین تولید شده، در اختیار عموم قرار گرفته و قابلیت استفاده در پردازش فرضیه‌ها، آزمون آنها و ارائه فرضیه‌های جدید را دارند. این درس برای کلیه گرایش‌های زیست‌شناسی می‌تواند مفید واقع شود.

سرفصل درس:

- ۱- مقدمه‌ای بر درس، اهداف، تعاریف مقدماتی، ساختار درس، بانکهای اطلاعاتی، کاربردها
- ۲- آشنایی با NCBI و نحوه استفاده از منابع مختلف آن، Blast و Entrez
- ۳- استخراج اطلاعات مربوط به ژنوم و تحلیل آن: تعیین توالی DNA، پروژه ژنوم انسانی، بانکهای اطلاعاتی SNP‌ها، GOG، ESTs، و STS
- ۴- استخراج اطلاعات پروتئینی: تحلیل توالی پارامتریک، آشنایی با ابزارهای ExPasy/Protscale و (PSI-Blast، EBI/SignalP)

۵- پروتگان‌شناسی (Proteomics)، دیداری‌سازی (visualization) ساختارهای پروتئینی و محاسبه ویژگیهای ساختاری آنها، بلوکهای پایه‌ای ساختاری (آمینو اسیدها)، ساختار ثانوی، نیروهای رانش تاخوردگی، بن‌مایه‌ها (motifs) یا ساختارهای ابرثانویه، حوزه‌ها (domains)، دیداری‌سازی مولکولها با VMD، ویرایش پرونده‌های بانکهای اطلاعاتی پروتئینی

۶- پیشگویی ساختار پروتئینی و عملکرد با استفاده از توالی: بیوانفورماتیک ساختاری، فرضیه ترمودینامیکی آنفیشن، ارزیابی CASP و EVA، مدل‌سازی همساخت (homology modeling)

۷- تحلیل توالیها، ردیف‌خوانی دوتایی، کاوش در بانکهای اطلاعاتی، ردیف‌خوانی کلی (global alignment)، پارامترهای ردیف‌خوانی توالیها (Gap penalty)، ماتریسهای ارزش‌گذاری پروتئین (microarrays): مفاهیم تکنیک ریزآرایه، نرم‌افزارهای تحلیل ریزآرایه‌ها، مثالهای انتخابی

۸- مروری بر تحلیلهای تبارزایشی (Phylogenetic analysis)

منابع:

1. Campbell, A.M. and Heyer, L.J. (2006) Discovering genomics, proteomics, & bioinformatics. Pearson Higher Education. USA.
2. Jambeck, A.P. and Gibas, C. (2001) Developing bioinformatics computer skills. O'Reilly series.

نام فارسی درس: مبانی نانو بیوتکنولوژی

نام انگلیسی درس: Principles of Nano-Biotechnology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیش‌نیاز: دارد (درس‌های: شیمی آلی ۱، فیزیک عمومی ۱، بیوشیمی ساختار)

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان با مباحث بین رشته‌ای در عرصه نانو زیست فناوری است.

سرفصل درس:

۱- نانو زیست فناوری چیست؟

۲- خصوصیات وابسته به اندازه

۳- خصوصیات وابسته به گاف الکترونی

۴- خصوصیات وابسته به تشدید پلاسمون سطح

۵- آلوتروپ های کربن

۶- نانو مواد غیر کربنی (فلزی، سرامیک ها، نانو متخلخل ها و ...)

۷- نانو مواد زیستی

۸- روش های مشاهده نانوزیست فناوری

۹- روش های جابجایی

۱۰- روش های تولید

۱۱- کاربرد های نانو زیست فناوری در تشخیص مولکولی (زیست آرایه های پروتئینی)

۱۲- زیست آرایه DNA

۱۳- کاربرد های نانو زیست فناوری در توالی یابی (NGS)

۱۴- کاربرد های نانو زیست فناوری در محیط زیست و صنایع

۱۵- ملاحظات زیست ایندی

منابع:

1. C. A. Mirkin Nanobiotechnology I, Wiley-VCH, 2013.
2. C. A. Mirkin, C. M. Niemeyer. Nanobiotechnology II: More Concepts and Applications Hardcover. Wiley-VCH, 2007.
3. C. M. Niemeyer, C. A. Mirkin .Nanobiotechnology: Concepts, Applications and Perspectives Hardcover, Wiley-VCH. 1ed 2004.
4. O. Shoseyov, I. Levy. NanoBioTechnology. Humana Press 1ed 2008.

نام فارسی درس: مبانی زیست‌شناسی سامانه‌ها

نام انگلیسی درس: Principles of Systems Biology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیش‌نیاز: دارد (درس بیوشیمی و ژنتیک)

آموزش تكمیلی: دارد کارگاه

هدف درس:

هدف از ارایه این درس آشنائی دانشجویان رشته زیست‌شناسی با مفاهیم پایه ای زیست‌شناسی سامانه‌ای و ارایه دیدگاه کل گرا در بررسی و تحلیل مسایل زیست‌شناختی می‌باشد.

موضوعات مورد بررسی در این درس ذر هشت سرفصل ارایه می‌گردد: ژنومیکس، پروتئومیکس، متابولومیکس، فنومیکس، تئوری شبکه‌ها، مسیرها و کاربردهای زیست‌شناسی سامانه‌ای.

سرفصل درس:

۱. ژنومیکس، متازنومیکس، ترانسکریپتومیکس، ترانسليتومیکس

۲. پروتئومیکس

۳. متابولومیکس و شبکه‌های متابولیکی

۴. شبکه‌های انتقال پیام

۵. فنومیکس

۶. تئوری‌ها و مفاهیم ریاضی - کامپیوتری، نظریه گراف‌ها، مدل‌سازی ریاضی، مفهوم شبکه و

مسیر

منابع:

1. Coruzzi G.M. and Gutiérrez R.A. (2009), Plant Systems Biology, Annual plant reviews, Volume 35, Wiley-Blackwell.
2. Eberhard O. (2013), A first course in Systems Biology, Garland Science

3. Konopka A.J. (2007), Systems Biology: principles, methods and concepts, CRC Press/Taylor & Francis
4. Klippe E., Herwig R., Konald A., Wierling C., Lehrach H. (2005), Systems Biology in practice, concepts, implementation and applications, Wiley VCH

نام فارسی درس: مبانی بیوتکنولوژی

نام انگلیسی درس: Principles of Biotechnology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشنباز: دارد (درس‌های: ساختار و تنوع میکروبی، زیست شناسی سلولی و مولکولی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف اصلی ارائه این واحد درسی آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی زیست فناوری است، در این واحد درسی دانشجو با کاربردهای موجودات زنده در صنایع مختلف از جمله کشاورزی، محیط زیست، پزشکی و ... آشنا می‌شود.

سرفصل درس:

۱- مقدمه‌ای بر زیست فناوری

۲- اهمیت و جایگاه اقتصادی موجودات زنده تولید محصولات و خدمات مختلف

۳- اهمیت میکرارگانیسم‌های در تولید محصولات مختلف و حوزه زیست فناوری میکروبی

۴- اهمیت میکرارگانیسم‌های در تولید محصولات مختلف و حوزه زیست فناوری میکروبی

۵- اهمیت و جایگاه موجودات زنده در زیست فناوری پزشکی و حوزه سلامت

۶- اهمیت و جایگاه موجودات زنده در زیست فناوری پزشکی و حوزه سلامت

۷- اهمیت اهمیت و جایگاه موجودات زنده در زیست فناوری گیاهی و حوزه کشاورزی

۸- اهمیت اهمیت و جایگاه موجودات زنده در زیست فناوری جانوری

۹- اهمیت اهمیت و جایگاه موجودات زنده در زیست فناوری سلول‌های بنیادی

۱۰- اهمیت اهمیت و جایگاه موجودات زنده در زیست فناوری محیطی و تولید سوخت‌های پاک

۱۱- جایگاه و اهمیت موجودات زنده در صنعت و حوزه زیست فناوری صنعتی

۱۲- معرفی روش ها و ابزارهای مهم در زیست فناوری (غربالگری میکروارگانیسم ها، مهندسی ژنتیک، فناوری تخمیر، مهندسی متابولیک، متازنومیکس، ترانس کریپتومیکس، پروتومیکس)

منابع:

1. Clark, DP. (July 9, 2015) Biotechnology, Second Edition 2nd Edition Academic Cell; 2 edition
2. Microbial Biotechnology: Energy and Environment by Rajesh Arora (Jan 2013), CABI publisher
3. Thieman, Wj. Palladino MA. (January 23, 2012) Introduction to Biotechnology (3rd Edition) 3rd Edition Benjamin Cummings; 3 edition
4. Microbial Biotechnology: Methods and Applications by H.N. Thatoi (Dec 12, 2011), Alpha Science Int'l Ltd
5. Microbial Biotechnology: Energy and Environment by Rajesh Arora (Jan 2013), CABI publisher

نام فارسی درس: مبانی بیومیمتیک

نام انگلیسی درس: Principles of Biomimetics

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشنباز: ندارد

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی با اصول و فلسفه و روش های الگوگیری از حیات و فرایند مهندسی الهام از طبیعت

سرفصل درس:

۱- تعریف واژه، تاریخچه و فلسفه الگوبرداری از طبیعت و اهمیت آن در دوران کنونی

۲- زمینه ها و سطوح مختلف یادگیری از طبیعت

۳- سیستم، نظریه سیستم ها و کترل، مکانیسم، فرایند، دستگاه، ماشین، مدل، مدل سازی و شبیه سازی، بهینه سازی، حالت و رفتار، مکانیک، دینامیک، سیستم های خطی و غیرخطی، پیچیدگی و اصول پیچیدگی، پیش بینی، نظریه آشوب، اطمینان پذیری و اعتبار، دقت و دقیق بسیار، مهندسی، ستر، ساخت، فراوری و توسعه، تولید

۴- زیست شناسی از نظر مهندسی مقایسه حیات با مهندسی

۵- طراحی مهندسی در مقایسه با طراحی در طبیعت

۶- خودسرمهم سازی مولکولی، در طبیعت، تعریف، مبانی و مثالها و کاربردهای ترین مکانیسم فراوری نانومواد در طبیعت

۷- مطالعه مارمولک به عنوان منبع قوی ترین چسب خشک، نانوساختار پایین به بالای زره در طبیعت، الگوبرداری از پر طاووس و بال پروانه برای ساخت مواد زیستی

۸- پمپ های نانومقیاس با الهام از روزنه های سلولی

۹- باکتریها ها به عنوان منبع الهام زیستی

- ۱۰- ویروس ها به عنوان منبع الهام زیستی
- ۱۱- ترانزیستورهای زنده و یا دیودهای نانو سیالی، پوشش های خدابندهای خود تمیز شونده با الهام از چشم پروانه
- ۱۲- نانو ساختارهای فوتونی و رنگ ساختاری در طبیعت
- ۱۳- نانو کامپوزیت های الهام گرفته از دندان
- ۱۴- نانومواد الهام گرفته از صدف
- ۱۵- ماشین های مولکولی الهام گرفته از طبیعت
- ۱۶- رنگدانه های زیست تقلیدی
- ۱۷- ترکیبات هوشمند زیست تقلیدی
- ۱۸- مواد بر پایه پلی ساکاریدها برای کاربردهای پزشکی

منابع:

1. Biomimetics: biologically inspired technologies, Yoseph Bar-Cohen, CRC Press, 2005
2. Biomimetic and supramolecular systems Research, Arturo H. Lima, Noca Sicnece Publishers, 2008
3. Biomimetic materials ans design: Biointerfacial sterategies, Tissue Engineering and targeted drug delivery (Manufacturing engineering & Ma), Angela Dillow, Anthony Lowman. CRC Press, 2001

نام فارسی درس: مبانی مهندسی ژنتیک

نام انگلیسی درس: Principles of Genetic Engineering

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشیاز: دارد (درس ژنتیک مولکولی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنایی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با روش‌های تحقیقات و پروژه‌های مولکولی و ژنتیک و بیوتکنولوژی می‌باشد

سرفصل درس:

۱- تولید DNA نوترکیب بالاستفاده از آنزیم‌های محدودالاثر یا برشگر (استفاده از لینکرها، آنزیم‌های ترمینال ترانسفراز و DNA لیگاز)

۲- سیستم‌های کلون کردن ژن (جداسازی DNA، اتصال به حامل و معرفی به سلول میزبان، آشنایی آن)

۳- حامل‌های کلون (پلاسمیدها، باکتریوفاژها، کازمیدها...)

۴- ناقلهای کلونینگ بر مبنای باکتریوفاژها، درگیاهان عالی، درسلول‌های جانوری، بر مبنای بیان پروتئین بکاررفته، ناقل‌های شاتل

۵- روش‌های وارد کردن حامل‌های داخل میزبان (ترانسفورماسیون، الکتروپوریشن، تفنج ذره ای، پروتوپلاسمی)

۶- انتخاب کلون تغییریافته، مقاومت به آنتی بیوتیک، پلیت‌های همانند

۷- انتخاب ژن (خزانه‌های DNA و cDNA، سنتز شیمیایی، جستجوی در خزانه‌ها، و جداسازی کلون از خزانه)

۸- حامل‌های بیان ژن، کلیدهای تنظیمی در حامل‌های بیان ژن

- ۹- جهش در جایگاه خاص ، محل استقرار زن کلون شده
- ۱۰- تعیین توالی DNA ، روش سنگر-کولسون، روش ماکام- گلبرت
- ۱۱- استفاده از زن کلون شده برای مطالعه ساختار زنوم، استفاده از RFLP ، انگشت نگاری ژنتیکی و ردپا
- ۱۲- واکنش زنجیره ای پلیمراز، جزئیات PCR، طرح آغازگرها الیگونوکلوتیدی برای PCR، تعیین درجه حرارت مناسب، کلون کردن فراورده های PCR
- ۱۳- کاربردهای عملی مهندسی ژنتیک، تخمیر میکروبی، واکسن ویروسی
- ۱۴- تولید پروتئین خاص، حیوانات و گیاهان تغییریافته، تنظیم زن، زن درمانی
- ۱۵- تولید پروتئین ها و هورمون های کاربردی، تولید انسولین، فاکتورهای انعقاد خون
- ۱۶- فاکتورفعال کننده پلاسمینوزن بافتی، اریتروپوئیتین، ایترفرون ها، ایتلولوکین

منابع:

1. Watson, J. D. Baker, T. A. Bell, Gann, A. Levine, M. Losick, R. (2006) Molecular Biology of Gene, pearson Education, inc. USA
2. Brown, T. A. (2010) Gene cloning and DNA Analysis: an introduction. Black well science Ltd UK.

نام فارسی درس: ایمنی شناسی

نام انگلیسی درس: Immunology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (درس فیزیولوژی میکروبی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با سیستم ایمنی ذاتی و اکتسابی و اجزا آنها، بیماریهای ناشی از نقص سیستم ایمنی ذاتی و اکتسابی، واکسیناسیون

سرفصل درس:

۱- تاریخچه علم ایمنی شناسی

۲- خصوصیات کلی سیستم ایمنی (اعم از سیستم ایمنی ذاتی و اکتسابی)

۳- هماتوپرتوپلیز و سلولهای سیستم ایمنی

۴- اعضا سیستم ایمنی

۵- ایمونوگلوبولین: آنتی ریزیسته

۶- ایمنوگلوبولین: ساختار مولکولی و ژنتیکی

۷- ایمنوگلوبولین: اعمال بیولوژیک

۸- واکنشهای آنتی زن و آنتی بادی

۹- کمپلکس سازگاری نسجی: ساختار مولکولی و ژنتیکی

۱۰- کمپلکس سازگاری نسجی: اعمال بیولوژیک و ایمنی شناسی پیوند

۱۱- آماده سازی و عرضه آنتی زن

۱۲- گیرنده و مولکولهای سطحی لنفوسيت T

۱۳- رشد و تمایز سلول T (اعم از کمکی و سایتو توکسیک)

۱۴- رشد و تمایز سلول B

۱۵- تحمل ایمنی

۱۶- تنظیم پاسخ‌های سیستم ایمنی

۱۷- معرفی سیستم ایمنی ذاتی: اجزا، سلولها و اعمال بیولوژیک

۱۸- سلولهای فاگوسیت کننده (انواع گیرنده‌های سطحی و اعمال بیولوژیک)

۱۹- سیستم کمپلمان

۲۰- التهاب

منابع:

1. Abbas, A.K. and Lichtman, A.H. 2010. Cellular and molecular immunology, 6th Edition. Philadelphia, PA : Saunders.

نام فارسی درس: آزمایشگاه ایمنی شناسی

نام انگلیسی درس: Immunology Laboratory

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با روش‌های آزمایشگاهی مرسوم در ایمنی شناسی

سرفصل درس:

۱- ایمنی کار در آزمایشگاه ایمنی شناسی و اصول کار با کیت‌های آزمایشگاهی

۲- معرفی آنتی ژن و آنتی بادی و روش‌های ایمنولوژیک و سرولوژیک کاربردی در بررسی عفونتهای انگلی و میکروبی

۳- روش‌های آگلوتیناسیون (اساس روش، کاربرد آزمونهای مختلف آگلوتیناسیون شامل آگلوتیناسیون مستقیم، غیر مستقیم، هما آگلوتیناسیون، ممانعت از آگلوتیناسیون، آگلوتیناسیون لاتکس) به همراه آزمونهای عملی

۴- آزمونهای فلوکولاسیون (شامل VDRL, RPR) به همراه آزمونهای عملی

۵- آزمونهای رسوب گذاری (پرسی پیتاسیون) (شامل Immunodiffusion ، Immunoelectrophoresis) به همراه آزمونهای عملی

۶- تثبیت کمپلمان به همراه آزمونهای عملی

۷- سنجش‌های ایمنی (ELISA, RIA)

۸- ایمونوفلورسانس (مستقیم، غیر مستقیم)

منابع:

J. Hay, F.C. and Westwood, O.M.R. (2002) Practical Immunology, 4th Edition. Blackwell Science Ltd.

نام فارسی درس: ایمنی شناسی پزشکی

نام انگلیسی درس: Medical Immunology

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشیاز: دارد (ایمنی شناسی)

آموزش تكميلی: ندارد

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با سیستم ایمنی و بیماریهای ناشی از نقص سیستم ایمنی ذاتی و اکتسابی و انواع روش های واکسیناسیون و نحوه مواجهه سیستم ایمنی با بیماری و پیشرفت های نوینی که در این زمینه اتفاق افتداده است.

سرفصل درس:

۱. مروری بر سیستم ایمنی ذاتی
۲. مروری بر سیستم ایمنی اکتسابی سلوالی
۳. مروری بر سیستم ایمنی اکتسابی همورال
۴. ایمنی شناسی پیوند
۵. تحمل ایمنی و بیماری های خود ایمنی
۶. ازدیاد حساسیت نوع اول
۷. ازدیاد حساسیت نوع دوم
۸. ازدیاد حساسیت نوع سوم
۹. ازدیاد حساسیت نوع چهارم
۱۰. ایمنی شناسی تومورها
۱۱. ایمنی علیه ویروسها و باکتریها
۱۲. ایمنی علیه انگلها و کرم‌های انگلی
۱۳. واکسیناسیون و انواع واکنهای
۱۴. روش‌های جدید برای تهیه واکنهای

۱۵. بیماریهای ناشی از نقص سیستم ایمنی ذاتی و اکتسابی

منابع:

1. Abbas A.K. and Lichtman A.H. (2014) Cellular and molecular immunology, 8th Edition. Philadelphia, PA : Saunders.
2. William E. Paul, (2012) Fundamental Immunology, 7th edition, Lippincott Williams & Wilkins.
3. Peter J. Delves, Seamus J. Martin, Dennis R. Burton, Ivan M. Roitt, (2011) Roitt's Essential Immunology, Includes Desktop Edition, 12th Edition, Wiley-Blackwell.

نام فارسی درس: اخلاق زیستی

نام انگلیسی درس: Bioethics

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: اختیاری

پیشناز: دارد (مبانی زیست شناسی سلولی و مولکولی)

آموزش تكمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنایی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با بینش های اخلاقی و حقوقی در زیست شناسی است.

سرفصل درس:

۱- تاریخچه اخلاق در علوم زیستی: اخلاق پژوهشی در بابل، یونان و در ایران باستان ، اخلاق پژوهشی در اسلام و ایران اسلامی

۲- اخلاق و زیست شناسی انسانی: خرید و فروش نمونه های بیولوژیکی انسان، آزمودن داروها (نوترکیب و غیر نوترکیب) در انسان، کلون سازی انسان، سلول های بنیادی

۳- اخلاق در زیست شناسی گیاهی: دست ورزی ژنتیکی در گیاهان، تولید مواد موثر دارویی گیاهی، رها سازی گیاهان ترانس ژنیک در محیط

۴- اخلاق در زیست شناسی جانوری: ایجاد جانوران ترانس ژنیک، کلونینگ جانوران، رها سازی جانوران ترانس ژنیک در محیط

۵- اخلاق در میکروبیولوژی: استفاده از میکروارگانیسم ها در محیط، عواقب ناشی از کلونینگ میکروارگانیسم ها در محیط، استفاده از ذرات نانو

۶- مسائل حقوقی در زیست شناسی: چگونگی برخورد با اطلاعات بیماران در تحقیقات زیستی، ثبت نمودن اکتشافات زیستی و موجودات زنده حاصل تحقیقات در زیست شناسی

منابع:

۱. صنعتی، م.ح. (۱۳۸۱) تبیین بیشتر های اخلاقی و حقوقی در زیست فناوری، مرکز ملی تحقیقات مهندسی ژئوتکنیک و تکنولوژی زیستی.
۲. پروتوكال جهانی ایمنی زیستی کارناهنا (۱۳۸۰) گروه مترجمین، مرکز ملی تحقیقات مهندسی ژئوتکنیک و تکنولوژی زیستی.
۳. جعفری، م.ت. (۱۳۸۵) طرح زنوم انسانی (پاسخ به سوالات اعلامیه جهانی زنوم انسانی و حقوق بشر)، موسسه تدوین و نشر اثار علامه جعفری.
4. Maienschein, J. and Michael, R. (1999) Biology and the Foundations of Ethics-Cambridge Studies in Philosophy and Biology. Cambridge University Press.

نام فارسی درس: پروژه

نام انگلیسی درس: B.Sc. Project

تعدادو نوع واحد: ۲ واحد نظری - عملی

نوع درس: اختیاری

پیشیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: آزمایشگاه

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با پژوهش در زمینه های مرتبط با رشته تحصیلی و جمع آوری مطالب و انجام پژوهش آزمایش محور در بازه زمانی پیش بینی شده طبق مقررات دانشگاه.

ارزیابی:

ارایه سخنرانی با الصاق اطلاعیه در تابلو اعلانات و تهیه نسخه صحافی شده از نتایج پروژه در قالب پایان نامه دوره کارشناسی.

